

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

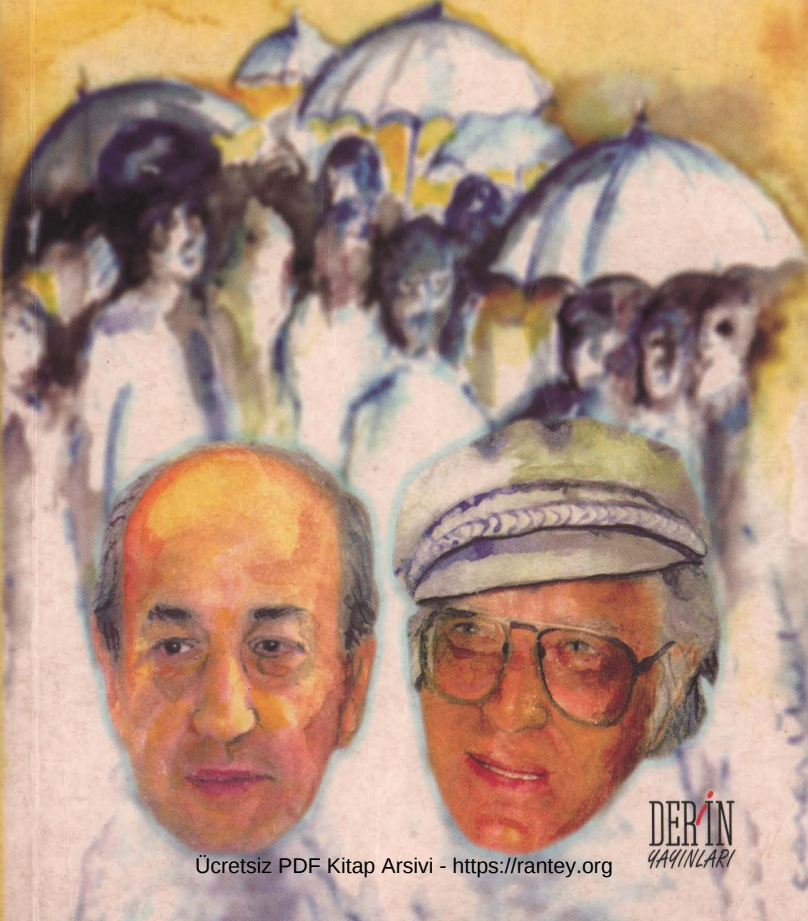
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Attilâ İlhan'la SİYASET GÜNCEŚİ Erol Manisalı

Attilâ İlhan'la SİYASET GÜNCEŚİ Erol Manisalı

Kitap hakkında...

Ekonomist, öğretim üyesi Erol Manisalı, şair, romancı Attilâ İlhan'la söyleşilerini toplamış.

Tür bakımından ender rastlanan bir çalışma. Genellikle konuşulur, tartışılır ve insan hafızası bunları unuttur gider. Oysa, o gün konuşulan bir konu kayda geçse, ilerideki günlerde bir metnin boyut kazanmasını sağlayacak malzemeyi taşır. Erol Manisalı, sözün uçtuğunu, yazının kaldığını bilen bir aydın olduğundan, Attilâ İlhan'la konuşmalarından belleğinde kalanları kayda geçirmiş, şairin onayını aldıktan sonra da yayına hazırlamış.

Kitabın sorumluluğunu üzerine alıyor Manisalı, çünkü yazdıklarım her ne kadar onunla yapılan söyleşilerden çıkmışsa da gene ben kendi penceremden yazdım diyor.

Attilâ İlhan'ın kitaplarını, özellikle köşe yazılarını okuduysanız, Erol Manisalı'nın da yazılarını, kitaplarını biliyorsanız ikisinin de çoğu zaman uyuma vardığını farkedersiniz...

İnsanı diri tutan bir kitap.

Doğan Hızlan (Hürriyet)

Doğan Hızlan'ın, Erol Manisalı'nın "Attilâ İlhan'la 1000 Saat" kitabı üzerine kaleme aldığı bu düşünceler büyük ölçüde, "Attilâ İlhan'la Siyaset Güncesi" için de geçerlidir. Hatta son bir kaç yıl içinde Türkiye'nin zemininde beliren yeni çatlaklar iki düşünürün siyaset güncelerine yeni boyutlar getirdi.

Çünkü Türkiye'deki ayrılımlar ve cepheleşmeler daha keskin hale geldi. Bu zemin değişikliğinin, iki düşünürün değerlendirmelerine de şiddetle yansdığına kitapta göreceksiniz.

ISBN 975-6463-38-4

9 789756 463383

ATTİLÂ İLHAN'LA SİYASET GÜNCEİ

Erol MANİSALİ

DERİN YAYINEVİ

Molla Fenari Sokak,
Der Han 40-42,
34410 Cağaloğlu – İSTANBUL.
Tel: (0212) 527 01 65 – 511 51 90
Belgegeçer: (0212) 511 47 76
www.deryayinevi.com
e-posta:info@derkitabevi.com

Derin Yayınları Der Yayınevi'nin tescilli bir markasıdır.

YAYIN NO: 51

Basım:
Eren Ofset
Topkapı-İSTANBUL.

e-posta: erolmanisa@yahoo.com

Kapak: Ressam Canan AVCI

ISBN 975-6463-38-4

© DERİN YAYINLARI - 2004

EROL MANİSALI, iktisatçı ve uluslararası ilişkiler alanında uzmanlığı yanında deneme ve anı niteliğinde kitapları da bulunan bir düşünürümüzdür. Cumhuriyet gazetesinde de köşe yazarlığı yapmaktadır.

Erol Manisalı'nın yayınlanmış eserlerinden bazıları şunlardır:

- 1- Dinamik Entegrasyon Teorileri, İ.Ü.İ.F. Yay., 1971.
- 2- Gelişme Ekonomisi, İ.Ü.İ.F. Yay., 1975.
- 3- İktisada Giriş, 1976.
- 4- Survey of Turkish Tourism Industry, Middle East Business and Banking, 1988.
- 5- Foreign Economic Relations of Turkey, I.U. Faculty of Economics, 1989.
- 6- Gümrük Birliğinde Bekleyen Sorunlar, Bağlam Yay., 1994.
- 7- Gümrük Birliğinin Siyasal ve Ekonomik Bedeli, Bağlam Yay., 1995.
- 8- Türkiye-Avrupa İlişkileri, Güryay Yay., 1997.
- 9- Turkey in Eurasia, Türk Trade, 1997.
- 10- Bıçak Sırtındaki Dünya ve Türkiye, Güryay Yay., 1998.
- 11- Kırk Çizgiler, Bağlam Yay., 1998.
- 12- Dünya ve Türkiye, Cumhuriyet Yay., 1999.
- 13- İnsanlar İnsanlar, Cumhuriyet Yay., 1999.
- 14- Cyprus, Der Yay., 2000.
- 15- Avrupa Çıkmazı, Otopsi, 2001.
- 16- Küresel Kıskaç, Otopsi, 2001.
- 17- Atilla İlhan'la 1000 Saat, Bilgi Yay., 2001.
- 18- Türkiye ve Küreselleşme, Derin Yay., 2002.
- 19- Düşünceler, Gündoğan Yay., 2002.
- 20- Zaman Tünelinde Bir Adam, Bağlam Yay., 2002.
- 21- Kıbnı, Dün, Bugün, Yenn, Gündoğan Yay., 2002.
- 22- Türkiye-Avrupa İlişkilerinde "Sessiz Darbe", Derin Yay., 2002.
- 23- Dünya'da ve Türkiye'de "Büyük Sermaye", Derin Yay., 2002.
- 24- Soğuk Savaş Sonrasında "Türkiye'nin Seçenekleri", Derin Yay., 2002.
- 25- Ahtapot "Kollarındaki Dünya ve Türkiye, Derin Yay., 2003.
- 26- Avrupa Kıskaçında Kıbnı, Derin Yay., 2003.
- 27- Yeni Dünya Düzeninde "BATI ve TÜRKİYE", Derin Yay., 2003.
- 28- Kapitalizmin Temel İçgüdüğü, Derin Yay., 2003.
- 29- Bıçak Sırtındaki Cumhuriyet, Derin Yay., 2004.
- 30- Ulusal Cephede Vuruşanlar, Derin Yay., 2004.

Ayrıca, Uluslararası Gıme Konferansları'nın, 10 adet İngilizce kitabı Erol Manisalı tarafından hazırlanıp yayınlanmıştır.

Japonya, Çin, Mısır, ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, Hollanda, Belçika, İsveç, İspanya ve Norveç'te çok sayıda konferanslar vermiştir. Birçok ülkenin yayın organlarında yazılan yayınlanmıştır.

Erol Manisalı, İ.Ü. İktisat Fakültesi öğretim üyesidir.

www.istanbul.edu.tr/İktisat/Fakültesi/Öğretim Üyeleri/erolmanisali@istanbul.edu.tr

Kendimizi Sunarken

İki binli yıllar Türkiye'de "ulusallık arayışlarının" yeniden doğduğu yıllar oldu. Çünkü Türkiye özellikle Soğuk Savaş sonrasında Batı kapitalizminin denetimi altına hızla girmeye başlamıştı.

Soğuk Savaş dönemlerinde "bürokrasinin yürüttüğü" Batı'ya bağlanma işini bu sefer "sermaye ve İslâmcılar üstlendi. Eski yıllarda bürokrasinin bir kısmı "Batıcı" olsa bile, bir bölümü mutlaka "ulusalcı" olabiliyordu. Soğuk Savaş sonrasında işler iyice değişmişti. Gayri milî sermaye İslâmcı koalisyonu Batı'yı arkalarına alarak Türkiye'yi Osmanlı dönemine yeniden taşıyorlardı. Hem de Osmanlı'nın son dönemlerine götürüyorlardı.

Biz Attilâ İlhan'la birlikte, ulusal açıdan bakanların içinde yer alıyorduk. Bizim bu kimliğimiz Soğuk Savaş sonrası daha belirgin bir biçimde ortaya çıkıyordu. Hele 11 Eylül 2001'den sonra ABD'nin ve Batı'nın Türkiye'yi ve bölgeyi tamamen karşısına almasından sonra işler daha da kızışıyordu.

Türkiye içinde taraflar daha belirginleşti. Attilâ İlhan'la birlikte çok net bir biçimde ulusal cephenin tam ortasına adeta yerleştirildik.

- iktisatta,
- siyasette,
- savunmada,
- kültürde,

kısacası, her alanda ayrışmalar başlamıştı. Biz çizgimizi bir biçimde ortaya koyduğumuz için insanlar, bizim "nerede durduğumuzu" çok açık görebiliyorlardı.

Bütün bu konular, aramızdaki konuşmalarda ve sohbetlerde daha da derinlik kazanıyordu.

- Bizden rahatsızlık duyanlar kimlerdi?
- Kimler, "ambargo uygulama" gayreti içindeydiler?

Bunları hep konuşuyor ve tartışıyorduk.

Aslında konuştuklarımız siyasetle sınırlı değildi. A'dan Z'ye her şeyi konuşuyorduk desem, yalan olmaz. "Çok özel konulardan" televizyon programlarına kadar her alana yayıldık.

Okurlarla ve izleyicilerle aramızda kurulan köklü bağlar konuşmalarımızda geniş ölçüde yer aldı. Okurlardan öteye, ikimize de ulaşan "olağanüstü bilgi trafiği" bizi de hayretler içinde bıraktı.

- Çok özel "şahsî bilgilerden" petrol yataklarına kadar.

- ABD'nin stratejik araştırma merkezlerinin yarı gizli raporlarından deprem tahminlerine kadar her şey geliyordu. Gelen bilgilerin bir kısmı her ikimize de gönderilmekteydi. Böyle olmayanları zaten aramızda değiş tokuş yaptık.

Attilâ İlhan konferanslara pek gitmiyordu. Buna karşılık, ben son yıllarda rekor kıracak düzeye çıktım! Evliya Çelebi gibi dolaşıyordum. Anadolu kentlerinden Avrupa merkezlerine kadar geniş bir alana yayıldım.

Bu konferanslardaki izlenimlerimi de aktarıyor ve bunları tartışıyorduk.

Avrupa'daki Türkler ilgi alanımızdan biri oldu. Televizyon programlarına gelen tepkiler, elektronik postalar, telefonlar bizi bombardıman altına almıştı. Arkamızdaki bu büyük desteği tartışıyorduk.

Siyasîlerle, akademisyenlerle, gazetecilerle konuşmalarımda Attilâ İlhan'ın da sözü geçiyordu. Aynı cephede bulunduğumuz için bu çok normaldi. 2000'li yıllardan itibaren bu durum daha da yaygınlaştı.

Adeta, "örgütsüz bir örgütlenme" içinde bulmuştuk kendimizi. Bu aslında çok tuhaftı. Bizler birer "bağımsız düşünce adamı" konumunda olmamıza rağmen, "bir örgütün içindeymişiz gibi" algılanıyorduk. Oysa ikimiz de kendimizi her alanda bağımsız hissederek yazılarımızı yazıyorduk. Hem de mutlak bir özgürlük ve bağımsızlık çizgisinde.

Ancak ayaklarımız Türkiye topraklarındaydı ve yerküreye bu topraklardan bakıyorduk. Bu da çok doğaldır; bizler bu toprakların, bu ülkenin insanlarıyız. Hele emperyalizmin dayatmaları altında zorlanmakta olan Türkiye'de "kendi tarafımızda" bulunmanın önemi daha da büyüktür. Hatta, vazgeçilmez bir şeydir.

Siyaset Güncesi'nde düşünceler, gerçekler, istatistikler ve hayaller yan yana sıralandı. Attilâ İlhan'la görüşmelerimizde son iki yıldır birikenler bir araya geldi.

Politikayı, sanatı, aydını, dini, imanı, güzelliği, çirkinliği ama her şeyi konuştuk aramızda. Gizlimiz, saklımız yoktu, korkumuz yoktu. Zaten köşelerimizde yazdıklarımız, televizyon ekranlarında söylediklerimiz yenilir yutulur şeyler değildi.

Bunları bir daha üstünden geçerek konuştuğumuzda ve tartıştığımızda daha başka şeyler de ortaya çıkıyordu. Unuttuklarımız, arada sıkışıp kalanlar masanın üzerine kondu. Konuşulabilecek ve hatta "konuşulamayacak" şeyleri bile konuştuk!

Rahat, sakin, önyargısız ve sınırsız özgürlükler içinde düşüncelerimizi ortaya koyduk. Bunların bir kısmını, Attilâ İlhan'ın ve Erol Manisalı'nın dışına çıkararak görmeye çalıştım ve görebildiklerimi de yazdım.

Yazdıklarım içinde her şey var, doğal olarak. Her şeyi konuştuğumuza göre her şeyi de yazmak gerekti. Attilâ İlhan'la aramızdaki konuşmaları, "kendimin dışına çıkarak" yazarken zorlanmadım ama garip duygulara kapıldım. Kendimi de dışarıdan biri gibi görmeye ve yazmaya çalışı-

yordum. Bu çok farklı bir duyduydu. Ama hoşlandığımı itiraf etmeliyim.

Bundan önceki kitapla ilgili olarak Doğan Hızlan Hürriyet'teki köşesinde uzun bir yazı yazmıştı. İki kişinin aralarındaki konuşmaların biri (yani ben) tarafından bir üçüncü şahıs gibi kaleme alınması hadisesinin Türkiye'deki nadir örneklerinden birini oluşturduğunu söylüyordu.

Ayrıca Attilâ İlhan'ı da beni de uzun yıllardan beri tanıdığı için bu değerlendirmesini her boyutu ile ele alabilecek durumdaydı.

Siyaset Güncesi'ni yazarken benim hiçbir iddiam olmadı. Ben sadece Attilâ İlhan'la aramızdaki ilginç konuşmaların ve fikir alışverişinin saklı kalmaması gerektiğine inandığım için yazdım. Bunları yazmamak büyük bir bencillik ve haksızlık olurdu. Aramızda konuştuklarımız da okurlarımız tarafından bilinmeliydi. Siyaset Güncesi bu düşüncelerle ortaya çıktı.

Attilâ İlhan'ın ve benim ortak okurlarımızın sayısının epeyce yüksek olduğunu da düşünürsek böyle bir "Siyaset Güncesi" onlara ayrı bir tat verebilir.

Bu arada Attilâ İlhan'ı ve beni fırçası ile kitabın kapağına yerleştiren ressamın Canan Avcı olduğunu söylemem gerekir.

Siyaset Güncesi'nde A'dan Z'ye her şey var. Hatta herkesin gönlüne göre bir şeyler bulabileceğini bile söyleyebilirim. Ama arada, mutlaka kızanlar da bulunacaktır.

Bu da düşünmenin ve yazmanın kaçınılmaz bir sonucu.

Erol MANİSALI

İÇİNDEKİLER

Hulki'nin Cevizleri ve Kırdığı Fındıklar	1
İçimizdeki Danimarka'yı Konuşuyoruz.....	6
Çarmıha Gerilen Paşa'nın Dosyası!.....	9
Hayaller ve Gerçekler	12
Korunmalı Mıyız? Korunmamalı Mıyız?.....	15
Dünkü ve Bugünkü Abdullah	19
Ulusal Cephede Vuruşanlar	22
Verilen Kıbrıs'ın Davası Olur mu?.....	25
Kapitalizmin de Temel İçgüdüleri Var mı?	29
Mütareke Basını Gibi	33
Filler ve İnsanlar	38
İnsanlar Anlıyor	41
Halk ve Aydın	45
Turnusol Kağıdı, "Gümrük Birliği"	48
Gündemdeki Mata Hari.....	51
Denktaş'tan Turnusol Kağıdı Olur mu?	53
Ben Şair Değilim ki	56
Yunan Devlet Televizyonu ile Söyleşi	60
Aydınlar, Irak ve ABD.....	64
Siyasetin Kirliliği Üzerine	68
Bizden İnsan Manzaraları	73
Bizi Bu Hallere Kimler Düşürmüş?.....	76
Esas Kırılma Ulusallar ve Gayri millîler Arasında.....	80
Türkiye'de Demokrasiyi Tartışmak.....	83
Attilâ İlhan'ın İlhamı	86
Çocuklara Faşist Eğitim.....	89
Biraz Greta, Biraz Margot, Az Buçuk da Mata Hari	92

Attilâ İlhan'a Cüppe	95
Ben Sana Mecburum	98
Mustafa Kemal Anti Emperyalist mi? Laik mi?	101
Beni Heyecanlandıran Ödül	104
Doğadaki Faşizm, Kapitalizm ve Dip Dalgası	106
Aleksandr Dugin ve Moskova-Ankara Hattı	108
Halka Konuşmak, Gençliğe Konuşmak Bir Başka	111
Taraflar Daha Net Görülüyor	118
Hangi İktisat	121
Sessiz Sedasız Bir Darbe	124
İnsanlar ve Dilleri	127
Sigaranın Dumanı	129
Devşirmeler ve Batıcılar	131
Bir Konferansın İnsanları Arasında	134
Gençlerle Beraber	137
Kıbrıs'ın Satışı	140
Hangi İktisat? Ya da Öteki İktisat	143
Fidel, Denктаş ve Attilâ İlhan	147
Acaba, Acaba, Acaba	152
Midas'ın Kulakları	156
Kedimize Dışarıdan Bakmak	158
GENEL DİZİN	161

Hulki'nin Cevizleri ve Kırdığı Fındıklar

Hulki Cevizoğlu "Ceviz Kabuğu" ile Star'a geçmiş; kendi ifadesiyle "geçmek zorunda kalmış veya bırakılmış". Star'daki ilk programını benimle yaptı; daha 2004'ün ilk ayları içindeyiz.

Ortalık toz duman, büyük sermaye televizyonları ve gazeteleri yalakalık yarışı içindeler. İktidarı eleştirenler, ABD'ye yan gözle bakanlar, Türkiye adeta 30'ların Almanyası'ını veya 50'lerin Amerika'sını yaşıyor.

Türkiye'nin en bunalımlı yılları: Dünyada ABD ve İngiltere geniş Ortadoğu'yu işgale başlamış; Avrupa da pay istiyor. Irak işgal edilmiş. Batı sermayesinin Türkiye'deki uzantıları olan büyük sermaye çevreleri, "Batı adına Türkiye'yi yöneten genel valiler" olmak istiyorlar.

- Gazeteleri, televizyon kanallarını ellerine geçirmişler. Halkın haber alma özgürlüğü kalmamış.

- Türkiye'de siyaseti ve bürokrasiyi denetimleri altına almışlar. Aslında, "tek yanlı değil", "işbirliği içinde" götürüyorlar demek daha doğru olur.

- Sermayenin vakıf üniversiteleri, dış destekli vakıfları ortalığı karıştırıyorlar.

Bir televizyon programında Kıbrıs'ı konuşuyoruz. Karşımda bir "profesör" oturuyor. Ancak bir vakıfta çok önemli bir görevi var. Bu vakıf ise Soros'tan büyük para yardımı alan bir kurum.

Karşımda Soros otursa ve ben onunla Kıbrıs'ı tartışsam hiç dert değil. İzleyenler " tarafların kimliklerini ve niteliklerini" gördükleri için ona göre dinlerler. Ama karşımda oturan bir "Türk profesör"! Ancak onun Soros ve vakıf adına konuştuğunu izleyiciler anlayamıyorlar. Maskeler var, halk aldatılmış olmuyor mu?

Atilâ İlhan'a bu "maskeli profesörleri" anlatıyorum. Bir kısmını o da şahsen tanıyor ama benim kadar tanımasına imkân yok; bu açıdan "şanslısın" diyorum kendisine, gülüşüyoruz.

Tekrar dönüyoruz Hulki Cevizoğlu'nun Ceviz Kabuğuna; Star'daki ilk programına ben çıkmışım; saatler boyu Türkiye'nin içinde bulunduğu toz duman durumu,

- Avrupa ve Amerika'sıyla,
- Kıbrıs'ıyla
- Irak'ı ve Ortadoğu'suyla
- Kafkasya'sıyla

enine boyuna tartışmışız.

Yer yerinden oynamış; çünkü diğer kanallarda bunlar konuşulmuyor, otosansür var. Medya patronlarının şirket çıkarları ve Ankara ile ilişkileri yayın politikalarını belirliyor. Buna, Avrupa'nın ve ABD'nin Türkiye üzerindeki çıkarlarını esas alan dış bağlar da eklenince medya dördüncü kuvvet olmaktan tamamen uzaklaşıyor. Adeta bir beşinci kol durumuna geliyor.

Hulki Cevizoğlu da bunun kurbanlarından, Denktaş-M.A. Talat çatışmasında Talat'ın yanında yer almadığı için aforoz edilir. Olaylara ulusal bakıldığı için dış-

landı. Yeni geldiği Star televizyonunda ilk programını benimle yapıyor. Bu durum bizim programa daha da büyük önem kazandırıyor.

O ara Star ve Ulusal Kanal nadir muhalif ve ulusal kanallar arasında. Olaylar sansürsüz aktarılıyor, AKP eleştirebiliyor; AB ve ABD'nin gerçek yüzleri rahatlıkla sergileniyor. İşte bu nedenlerle benim boy gösterdiğim açılış programı çok fazla ilgi çekiyor. Hatta, o gece reyting rekoru kırılıyor.

Bu bir "gösteri" veya "show" hâdisesi değildir. Bu aslında Türkiye'nin yok olup - olmama cephesindeki fikir çatışmalarının ortaya koyulmasıdır.

- Söylenemeyenlerin ve söylenmeyenlerin söylenebilmesidir.

- Türkiye üzerinde oynanan oyunların sergilenmesidir.

- Ve en önemlisi, halkı uyutmaya çalışan kanallara karşı halkın uyandırılmasıdır.

İşte bundan korkuyorlar, halkın gerçekleri duymasından, görmesinden korkuyorlar. Bu nedenle ulusalcı programlar ve onların yapımcıları art arda dışlanıyorlar, programları kaldırılıyor.

Türkiye'de tam bir Mc Carty dönemi yaşanıyor.

İşte bu nedenle Ceviz Kabuğu'nun ilk programında çıkmış olmam gürültü koparıyor. Program sonrasında inanılmaz derecede kutlama mesajı alıyorum, insanların otosansüre karşı, yasaklara karşı tepkilerini yaşıyorum.

Bu dönem, tarihe geçecek bir dönem; Batı kapitalizmi hem vahşileşmiş, hem de Türkiye'nin her tarafına nüfûz etmiş. İçeride sermaye ve iş çevreleri ikiye bölünmüş. İstanbul'daki bir çevre tamamen Batı kapitalizminin denetimine girmiş, onun Türkiye'deki bir uzantısı durumuna gelmiş.

Ceviz Kabuğu programında bunları da anlatıyorum.

Ve ikinci perde, Atillâ İlhan çıkıyor...

Ceviz Kabuğu'nun benden sonraki konuğu Atillâ İlhan, tam da sırasıydı. İkisi de gayri millîlerin nefret ettiği adamlar. Üst üste, Star'da halka sansürsüz her şeyi söylüyorlar.

- İhanet edenler nasıl çalışıyorlar, kimlerdir bunlar?
- Tarih tekerrür mü ediyor?
- Ulusal cephe nasıl birleşmeli?
- Esas savaş millîler ile kökü dışarıda olanlar arasındadır.

Atillâ İlhan da saatlerce bunları konuşuyor. Sırası mı şimdi? Batı ve içerideki uzantıları Türkiye'yi köşeye sıkıştırmış Sevr'e doğru sürüklerken bütün bu kirli çamaşırları ortaya dökmenin ne yeri ne de zamanı.

Aslında Atillâ İlhan da, ben de bütün bunları tam zamanında söylüyoruz. Hem yeri hem de zamanı. Atillâ İlhan'ın programı büyük ilgi görüyor. Bana ve Atillâ İlhan'a halkın verdiği büyük destek bizim doğru şeyleri söylediğimizin kanıtı.

- Halk sağduyusu ile doğru söyleyenlerle yalancıları ayırıyor. Hele bizim ağızımızdan gerçekleri duyduktan sonra.

- Halk arada sırada da olsa, doğruları duymanın mutluluğunu ve coşkusunu yaşıyor.

Ama bir konuda hâlâ sıkıntılı: Art arda, "Ne yapacağız? Çare, çare, çare" diye arkasını getirmemizi istiyor. Ve halk yavaş yavaş uyanıyor, Atillâ İlhan'ın deyişi ile "dip dalgası başladı"...

İçimizdeki Danimarka'yı Konuşuyoruz...

Atillâ İlhan eskiden beri söyler, "bizim hain kontenjanımız vardır" der ve işi Tanzimat'tan başlatır. Ve bunlar genellikle "aydınlar" içinde bulunur. Malûm ya, kendi halkına yabancılaşma, Frenk'e benzeme hevesi sonuçta Frenk ile çıkarlarını da birleştirmeyi gerektirir.

Atillâ İlhan'ın kültürel ağırlıklı "kentenjan mensupları" benim Danimarka'm içinde yer almalarına rağmen ben olaya biraz farklı bakıyorum. Batı kapitalizminin sistemi içine yerleştiriyorum. Benimkiler daha somut, daha "gerçekçi" şeyler; sistemin içine "Lego" parçaları gibi veya duvardaki tuğla misali oturuyor.

Benzeme arzusundan ve yabancılaşmadan çok "benzetilmeye" yakın. Ama "benzetilmeye teşne" olduklarını baştan kabul edersek, Atillâ İlhan'ın tanımına da yaklaşırlar.

Sonuçta ha hacı veli, ha veli hacı bir şey değişmiyor; her ikisi de "işbirlikçi" sınıf içine giriyor. Batı kapitalizminin biri kucağında oturuyor, diğeri yatağını paylaşıyor, farkı sadece bu!

Benim, "İçimizdeki Danimarka" olarak tanımladığım benzetme tuttu. Atillâ İlhan, İlhan Selçuk, Mümtaz Soy-sal ve başkaları yazılarında kullandılar, televizyon ve radyo programlarında sözünü ettiler.

Kim bu Danimarkalılar...

Bürokrasinin üst katlarından bir dost bana, "Aman Erol Hoca ne olur biraz aç, tayin et; Danimarka'ya dahil olanlar kim, olmayanlar kim?" deyiverdi. Öyle ya, yüksek gelir düzeyi kastedilmiyordu herhalde. Yabancılarla her ilişkisi olana da Danimarkalı denemezdi. İnsanların kafası biraz karışmıştı.

Oysa benim kafamdaki Danimarka ve Danimarkalılar çok netti;

- Bunlar, çok uluslu şirketlerin çıkarını esas alan çevrelerdi. ÇUK ile içli dışlı olmuşlardı. Çok uluslu şirketlerin çıkarı uğruna Türk çiftçisine rahatlıkla kazık atıyorlardı.

Aslında bunlar çok uluslu şirketlerin Türkiye'deki elleri, kolları idiler. Aynen "ahtapotun kolları" gibi.

- Bunlar New York'a, Londra'ya, Berlin'e, Paris'e ve diğer Batı kapitalizminin merkezlerine Ankara'dan daha yakın duran çevrelerdi. Holding sahibi ise patron olarak duruşları buydu; eski bir bakan, diplomat veya üst düzey bir bürokrat olarak da bu duruşa sahip olanlar vardı. Bunlar da içimizdeki Danimarka'nın doğal üyeleri idi.

- Kendilerini "yeni liberaller" olarak tanımlayan bir çevre küreselleşmeyi savunuyordu. Aynen Batı kapitalizmini pazarlayan Huntington'lar, Brezinski'ler, Fukuyama'lar gibi.

Batı kapitalizminin Türkiye'de ve diğer ülkelerde yolları açılmalıydı. Batı kapitalizmi sermayesi, şirketleri, kapitalist düşünceleri ve tüm kurumları ile işgale gelmeliydiler. Bunlar aslında, Osmanlı'nın mandacılarının devamı idi. Bunlar arasında akademisyenler, gazeteciler, diplomat eskiler çoğunlukta idi.

Bu gurubun önemli bir bölümü sivil toplum örgütleri kanalı ile Batı kapitalizminin merkezlerine bağlanmışlardı. Türkiye'yi Batı'daki toplantılarda onlar temsil eder görünürlerdi. Aslında Batı kapitalizminin buradaki uzantıları oldukları için kendi kendilerini temsil ederlerdi.

Yabancı vakıflardan ve iş çevrelerinden beslenirlerdi. Üniversitede iseler, "proje" adı altında gelir sağlanarak "sadık bir Danimarkalı" disiplinine sokulurlardı.

Kapitalizmin Temel İçgüdüğü kitabım yeni yayınlandığında Atillâ İlhan'a imzalı bir nüsha vermiştim. Bu arada, kitabın içine sığdırdığım Danimarka'yı sistematik olarak Atillâ İlhan'a anlatıyordum.

- Yerli şirketler çok uluslu şirketlere bağlanarak kurulan sistem

- Gümrük Birliği ve IMF düzenlemeleri gibi "kurumsal bağımlılık" yolu ile ahtapotun uzanan kolları

- Akademik kuruluşlara ve vakıflara "nüfûz ederek" Danimarka'ya sağlanan katkı

- Ve tabii dördüncü kuvvet basın, beşinci kol durumuna getirilerek Danimarka'nın altyapısının hazırlanması

Özellikle 1990 sonrasında yani ABD'nin ve AB'nin Batı kapitalizminin vahşiliğini açık bir şekilde ortaya koymaları, içimizdeki Danimarka'yı rahatlatmıştır.

Bu inanılmaz gelişmeler, Atillâ İlhan'ın "kontenjanına" dahil olan gruptan çok farklı idi. Atillâ İlhan'ın kiler ahtapot ile flört ediyorlardı. Buna karşılık içimizdeki Danimarka, ahtapotun kolları durumuna gelmişti. Ahtapotun beyni ile tam bir bütünlük sağlamışlardı: artık Batı kapitalizminin ayrılmaz bir parçasıydılar; tabii işbirlikçi olarak.

Çarmıha Gerilen Paşa'nın Dosyası!

Biz tam kalkarken Belgin geldi. Atillâ İlhan ile beraber gideceklermiş. O gelince biraz daha oturduk. Bu arada birkaç hafta önce düzenli bir biçimde hazırlanıp önüme getirilen dosyadan söz ediyorum.

7-8 Mart 2002 tarihinde Harp Akademileri'nde yapılan seminer sonrasında gazetelerde çıkan yazılardan oluşan bir dosya. Basında büyük olay olmuştu. MGK Genel Sekreteri Tuncer Kılınç Paşa hem "Erol Manisalı'nın söylediklerine aynen katılıyorum" demiş ve hem de Rusya ve bölge ülkeleri ile ilişkilerin geliştirilmesi gerekliliğini vurgulamıştı.

Büyük sermaye medyası Tuncer Kılınç'ı adeta çarmıha germişti. Olacak şey miydi? Hem de MGK genel sekreteri olan bir orgeneral, "Avrupa ve Batı bizi sıkıştırıyor, üzerimize geliyor, bunu engellemek için Rusya başta olmak üzere bölge ülkeleri ile ilişkileri geliştirelim" diyordu.

Nasıl söylenebilirdi? AB ve ABD tabii bizi sıkıştırıracaktı! Türkiye tabii ki Batı kapitalizmine tek yanlı bağlanacaktı. Buna karşı gelmeye kim cesaret edebilirdi? "Batı'nın dengelenmesi" de ne demekti? Batı kapitalizmi gemi azıya almış gidiyordu; buna gem vurulabilir miydi?

Bizim "Batıcı medya" bana ve Tuncer Kılınç'a baş kaldırmışlardı. Bu arada ben üç dört gün içinde on iki, on üç defa televizyon kanallarında boy göstermiştim. Gazeteler benimle uzun söyleşiler yapmışlardı. 25-30

köşe yazısında enine boyuna "değerlendirilmiştik". Benim ve Tuncer Kılınç'ın resimleri boy boy gazeteleri işgal etmişti.

Düzenlenen dosya gazetelerdeki ve dergilerdeki haber, yorum ve söyleşileri içeriyordu. Öylesine dosyada kalmasına gönlüm razı değildi. Atilla İlhan'a bu konuyu açmıştım, birinin bunu değerlendirmesi gerekir düşüncesinde birleşmiştik.

Öyle ya, medyamız ulusalcı cepheye Batı kapitalizmi adına saldırıyordu. Bu kayıtlara geçmişti.

- Bu olay karşısında "haberciler" haberleri halka nasıl sunuyorlardı? Otosansür uygulanmıştı; yanlış, eksik ve yanlış haberler veriliyordu. Halkın haber alma özgürlüğü ortadan kalkıyordu. Haberler, "gayri millî sermayenin" gözlüğü ile aktarılıyordu.

Örneğin Kıvrıkoğlu ve Kılınç Türkiye - AB ilişkileri konusunda benzer görüşler savunmalarına rağmen "aralarında görüş farkı varmış izlenimi yaratacak" sap-tırmalar yapıyorlardı.

- Olay üzerinde yorum yapan köşe yazarları inanılmaz hileler ile, "net ifade ettiğimiz görüşleri değiştiriyorlardı".

- Benimle yapılan söyleşilerin bazıları ise tam bir "yönlendirme" havasına sokulmuştu. Hatta bazılarında, benim söylemediğim şeyler "başlık atılarak" kullanılmıştı.

Ulusalcı düşünceye sahip asker üzerinde baskı yapılmak isteniyordu. İşte bütün bu yayınlar, bir arşiv çalışması gibi kitaplaştırılmalıydı.

İleride halkımız, araştırmacılarımız bu gerçeği belgeleri ile görmeliydiler. Bu tarihî bir sorumluluktur. Atillâ İlhan'la bunları konuşurken bana, "işte karşında oturuyor, bu işi Belgin'den iyi kim yapacak" deyiverdi. Mum dibine ışık vermezmiş. Öyle ya, Belgin kim? Atillâ İlhan'ın yardımcısı, her türlü yayın işlerinin içinde. Üstelik birkaç ay içinde Atillâ İlhan'ın söyleşilerini düzenlemiş ve yayına hazır hale getirmiş.

Kendisi de bir yazar ve iktisat eğitimi almış. "Tamam, oldu" diyoruz ve ben o dosyayı Belgin'e havale ediyorum.

Olay sadece o dosyanın kitaplaşması değil. Tabii biz bu arada, dosya üzerinden içinde bulunduğumuz durumu enine boyuna konuşuyoruz. Dosya işin bahanesi, kitap çıksın bakalım, açar tekrar tartışmaya başlarız. Hem de bıraktığımız yerden.

Hayaller ve Gerçekler

"Korsan gösteri yapacak kadar ileri gitmese de müstahkem mevkiiler taş gibi yerli yerindeydi. Hem de sapasağlam, Majino hattı gibi. Margot ile Mata Hari arasında gidip gelen bu esrarengiz hat..." diye uzayıp giden metni Atillâ İlhan'a okurken gözleri daldı, belki Margot aklına gelmişti. Ama bu metnin Margot ile u-zaktan yakından ilgisi yoktu.

Birileri tarafından öylesine karalanmış bir metindi. Majino hattı, Mata Hari, müstahkem mevki, korsan gösteri gibi aralarında doğrudan doğruya olmasa bile, dolaylı yoldan bağlantılar kurulabilen bir sayfalık bir hayal ürünü idi.

İşin biraz siyasî, biraz esrarengiz ve kısmen de estetik yönleri olduğu kesindi. Mata Hari aramızda bir semboldü, aynen onun Margot'su gibi. O sadece bir isimdi. İnsan mıydı, eşya mıydı, yoksa bir olayı tanımlamak için mi kullanıyorduk? İkimizin bildiği bir sır mıydı?

Margot'un purosu ile Mata Hari'nin "kispet" ini ko-nuştuğumuz zamanlar olmuştu. Mata Hari "kispet"in içinden kayıp gitmişti. Bazen de bir martı olup gözden kaybolmuştu. Aynen Margot'nun sisli bir sokakta yok oluşu gibi. Bunlar hayal gücünün ürettiği şeylerdi.

Ama bunlar, çevrelerine yerleştirilen olaylar ile anlam kazanıyorlardı:

- Örneğin korsan gösteri gibi siyasî ya da sosyal sanılan bu olay bizim için çok "bireyseldi". Hatta Mata Hari için bile geçerli olabilirdi. Bu bizim aramızdaki bir sırdı. Atillâ İlhan, ben ve bir de Hari biliyorduk. İnanın biliyordu, hem de tüm ayrıntılarına kadar. Belki de benden fazlasını.

Aynen hayal ürünü bir sayfalık metinde anlattığı gibi.

- Aslında Mata Hari Atillâ İlhan'ı tanıyordu. Hatta onun yorumlarını bile yapıyordu. Hulki'nin karşısında performansına kaç puan verdiğini bile söylemişti. Yalnız kafası 12 Mart'a, 12 Eylül'e takılmıştı. Atillâ İlhan Hulki'ye "işçileri hadım ettiler" diye beş defa art arda tekrarlayınca kafası karışmıştı. Peki, arkasından "dip dalgası" nasıl geliyordu ki! Bir tek bunun yorumunu yapamamıştı. En azından, bana söylemedi.

- Hari aslında haklıydı ama biçimsel olarak. Olaya somut bakıyordu, ele avuca gelecek somut kanıtlar arıyordu. Atillâ İlhan ise "düşünce âleminde" idi. Dip dalgasının düşünce âleminde uyanmaya başladığını kastediyordu. Yoksa başka bir niyeti yoktu.

Kullandığımız sözcüklerin gerisine takılıp kalan veya arkasına saklanan çok şey vardı konuşmalarımızda. Onları sadece biz biliyor ve düşünüyorduk. Mata Hari ile de çok konuşmuştuk aslında, hem de tüm ayrıntılarına kadar hiç saklamadan mertçe.

Ama o çok sağlam sanılan Majino Hattı'nın aslında hiçbir anlam taşımadığını da biliyorduk. Almanlar yan tarafından dolanıp arkaya geçtiler. Aslında bu her şey

için geçerliydi. Sadece bir askerî cephe için değil, siyâsî, fikrî veya duygusal, aklımıza hangisi gelirse.

Yanımızda olmasa da konuşmalarımızın içinde Mata Hari'nin bulunması çok önemliydi. O bizim hayal gücümüzdü; bazen bir düşünce kırıntısı, bazen bir duygu ve bazen de bir estetik olgu.

Konuşmalarımıza bazen o da katılıyordu, hayalimizde.

Mata Hari bir hayaldi, gerçek gibi bir hayal. Sohbet edilen, anlatılan, dinlenen, tebessüm edilen. Hulki Cevizoğlu Atillâ İlhan'la ve benimle yaptığı söyleşilerde en önemli şeyleri unutmuştu. Margot'yu ve Hari'yi konuşmayı unutmuştu. Ne bana ne de Atillâ İlhan'a sordu.

Hayal dünyalarımızın dışında kalmıştı. Bu nedenle acı gerçekleri konuşmuştuk.

Tatlı hayaller unutulmuştu. Hulki'nin yerinde ben olsam Margot'yu ve Hari'yi de konuk ederdim.

Ama ne program olurdu!

Korunmalı Mıyız? Korunmamalı Mıyız?

2002 yılının sonlarında eve telefonlar gelmeye başladı. "Erol Hoca seni korumaya alacaklarmış". Hoppa-la... tanım gereği benim hiç korunmamam gerekirdi. Yazdıklarım, konuştuklarım bu toprağın insanı içindi. Sokakta, kırdada, bayırdada herkes beni severdi. Halk benim arkamdaydı.

Yolda sarılan, öpen, mektup gönderen, telefon eden, üniversiteye, evime gelen tonla insan vardı. Beni kimler kimlerden koruyacaklardı. Halktan korunmaya-çağıma göre kimlerden korunacaktım? Bunlar herhalde "halkla arası pek de iyi olmayan" kimselerdi. Kimlerdi bunlar, kimdi bu halk karşıtları ve düşmanları? İnmidydiler, cin miydiler?

Herhalde bizim insanımızı, ülkemizi, dirlik düzenli-ğimizi sevmeyen kimselerdi bunlar. Komiğime gitmişti. Halkım benim yanımda, sokaktaki insan beni seviyorsa, kimlerdi beni ortadan kaldırmak isteyenler?

Bu düşüncelerimi samimî samimî Atillâ İlhan'la paylaşıyordum. Bir süre önce onun da başından benzer bir şey geçmişti. Konuya yabancı değildik; kimlerin olup olmayacağını o zaman da epey konuşup tartışmıştık.

Ama çok gariptir, sanki bizim başımızda olan bir şey değil de başkasının bir sorunuymuş gibi meseleye bakıyorduk. İnsanımız tarafından sevilirken koruma altına alınmak tuhaf geliyordu. Bir mafya babası başka bir mafya babasına karşı korunabilir. Bunu biliyorduk

Aralarında çıkar çatışması vardı, filmlerden ezbere biliyorduk.

Peki biz kimin ayağına basmıştık da başımıza "korumaya" derdini çıkarmıştık?

- Halkçı politikaları savunuyorsun, halkın yanındasın,
- İnsanın içeride ve dışarıda ezilmesine karşı çıkıyorsun;
- Türkiye'nin, kendi toplumunun yanında duruyorsun; bu da çok normal, yadırganacak bir şey yok.

O zaman savunduğumuz görüşlerden hoşlanmayan çevrelerin ayağına basmış oluyorduk.

Başladık aramızda saymaya:

- Türkiye'yi ezen dış güçler miydi benim ayağına bastığım? Türkiye'yi sömürenlere karşı çıktığımız için mi rahatsız olmuşlardı?

- Yoksa içimizdeki işbirlikçileri miydi bunu düşünenler? Mustafa Kemal'i de bazılarına göre dokuz, bazılarına göre on üç defa ortadan kaldırmak istemediler mi bunlar?

- Yakına gelelim, Uğur Mumcu'lar, Ahmet Taner Kışlalı'lar bu halkın yanında değiller miydi? Onun için saldırıya uğramadılar mı?

- Tehdit yine aynı çevreden geliyordu. Türkiye üzerinde hesaplar yapan dış güçler ve onların Türkiye'deki uzantıları.

Ben aslında kimlere zarar verdiğimi, kimlerin ayağına bastığımı çok iyi biliyorum. Bu oyun ezmek iste-

yen ile ezilmeye karşı çıkan arasında oynanır. Karşında ezen vardır. Halkı ezen, sömüren, ülkelerin bağımsızlığına, özgürlüğüne karşı çıkan güçlerdir bunlar.

Benimle ilgili bilgi ve yazı üniversitede öğretim üyesi olduğum için Rektörlüğe gelmişti. Erol Manisalı da altı kişilik koruma listesi içindeydi. Adlarımız gazetelerde dolaşıyordu. Şunun, şunun, şunun hayatı tehlikede; listenin başındaki altı insan türünden haberler.

Çok ilginç ama ne korktum, ne de korkuyu düşündüm. Daha çekirdekten, gençlik teşkilatlarından bu havanın içinde bulunduğum için bağıışıklığım vardı. Tabî ki ölüme karşı değil ama korkuya karşı.

Bu nedenle öldürülecekler listesinin başında bulunmama rağmen olaya toplumsal gelişmelerin doğal bir tehdidi olarak bakıyordum. Halkımın yanında duruyorsam, birileri bundan rahatsız oluyorlardı. Ve tehdit etmişlerdi.

İşin ilginç yanı, doğruları eğrileri hep kaleme almıştım. Cumhuriyet'teki köşemde ve yayınladığım kitaplarımda Türkiye üzerinde kimlerin oyun oynamakta olduğunu bir bilim adamı olarak ortaya koymuştum.

Kral çıplak dediğim için tehdit altındaydım. İş bu kadar basitti. Ancak yazdığım yazılarda, bana kimlerin zarar vermek isteyeceğini de ortaya koyuyordum. Tehdidin kaynağı çok net olarak ortada idi. Tehdit altındaydık ama tehdidin kaynağını çoktan ifşâ etmiştik bile. Yazılarımız bunlarla doluydu.

Bir zarar verdiklerinde delil aramaya gerek yoktu. Yayınları okuyanlar bunları 6x9 fotoğrafları ile sayfalar arasında görebilirlerdi.

Galiba biraz da bunun rahatlığı içindeydik. Bir öm-rü halkla, insanlarla sürekli paylaştığınız zaman bu tür bireysel tehditler de anlamını yitirirler. Bireysel tehdit-lerin toplumsal tehditler yanında anlamsızlığı ortaya çıkıyor.

İşte bunun için ilginç bir umursamazlık içindeydik.

Düinkü ve Bugünkü Abdullah

Ali Kırca'nın Siyaset Meydanı'ndayız, konu Gümrük Birliğı ve AB ile ilişkiler. Ben yazılarımda 1994 yılından beri yazmakta olduğum gibi Gümrük Birliğı'nin Türkiye'yi nasıl tek yanlı bağladığını anlatıyorum. Bunun diğler adaylarla niçin yapılmadığını sorguluyorum ve aslında Gümrük Birliğı'nin, yarın alınmayacak olan Türkiye'nin AB'ye tek yanlı bağlanması için yapıldığını belgeleri ile söylüyorum.

Siyaset Meydanı 1997'de yapılıyor; Erbakan'ın Kıbrıs AB ilişkilerinden sorumlu devlet bakanı Abdullah Gül. İstanbul'daki Siyaset Meydanı'na Abdullah Gül Ankara stüdyolarından görüntülü olarak katılıyor.

Burada bir parantez açarak Abdullah Gül'ü daha önceden nasıl tanıdığımı anlatmam gerekiyor.

1978 yılında birkaç aylığına geçici olarak İstanbul Üniversitesi'ndeki görevim yanında Sakarya Üniversitesi'nde haftada bir gün derslere giriyordum. Sakarya Üniversitesi bana bir asistan tahsis etmişti. Bu asistan da Abdullah Gül idi. Trenle gittiğim zaman beni Arifiye istasyonunda arabası ile karşılar, Üniversiteye götürürdü. Dersim bitince tekrar getirir, beni trene bindirirdi. Bu arada kendisiyle konuşur, sohbet ederdim.

Daha sonra 1980'li yılların içinde İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde doktora çalışmalarına başladı. Türkiye-Ortadoğı iktisadî ilişkileri üzerine tez hazırlıyordu. Benim çalışma alanım içinde olduğu için iki üç defa gelip benimle görüşmüştü. Abdullah'ın da-

nışmanlığını Nevzat Yalçıntaş yapıyordu. Yalçıntaş ile "daha yakın" ilişkileri olmuştu. Nevzat Yalçıntaş İslâm Kalkınma Bankası'nda görevli idi, Abdullah'ı yanına almış, orada beraber çalışmışlardı.

1980'li yıllarda çalışma alanı ile ilgim dolayısıyla Nevzat Yalçıntaş ve rahmetli Nusret Ekin ile birlikte ben de Abdullah Gül'ün doktora sınav jürisinde yer almıştım.

Abdullah Gül daha sonra Necmettin Erbakan hükümetinde Kıbrıs'tan sorumlu devlet bakanı olunca, beni aramış, Kıbrıs ile ilgim dolayısıyla "benim istediğim zaman kendisiyle görüşme yapabileceğimi" nazikçe ifade etmişti.

Ve şimdi Siyaset Meydanı'nda Abdullah Gül benim karşımda Ankara'dan tartışmalara katılıyordu. Aslında "pek karşımda sayılmazdı". Erbakan da, farklı nedenlerle de olsa AB'ye ve Batı'ya soğuk bakıyordu. "Aynı safta gibi görünmemize rağmen" nedenlerimiz çok farklı idi.

Abdullah Gül, Necmettin Erbakan'ın çizgisi içinde kaldı ve AB'ye eleştirel yaklaştı. Ben de, şaka yollu kendisine, "Ben Erbakan'ın ve senin yerinde olsam AB'yi arkama alırdım" demiştim. Kastettiğim, "AB'nin Türkiye'de Kemalist ve sol gelişmelerden rahatsız olduğunu vurgulamaktı". Abdullah Gül "benim takılmamı ve tavsiyemi anlamazlıktan gelerek geçiştirmişti"; yıl 1997 idi.

Şimdi yıl 2004 ve 3 Kasım 2002 sonrasında iktidara gelen AKP hükümetindeki Abdullah Gül'ün (ve Tayyip Erdoğan'ın) benim 1997'deki "önerimi" ciddiye aldıklarını görüyorum. Ciddiye almak ne kelime, önerime bir cankurtaran simidi gibi sıkı sıkıya sarıldıklarını anlıyorum. Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Abdullah Gül ilk günlerde başbakanlık koltuğuna oturduğu zaman bu eski anılarımı Atillâ İlhan'a anlatıyorum ve 1997'deki Abdullah Gül'ün çizgisinin 1997'den 2004'e nasıl bu kadar keskin değiştiğini tartışıyoruz.

Tayyip Erdoğan ve Abdullah Gül ikilisinin "Erbakan çizgisinden" nasıl Brüksel-Washington hattına kaydığını tartışıyoruz.

- Soğuk Savaş sonrası ABD'nin Ortadoğu Projesi ile bu değişiklik arasında bağları bulmaya çalışıyoruz.

Ve şu sonuca varıyoruz; çok karmaşık gibi görülen ilişkiler yumağının çok basit mantığı vardır. Hedefleri ortaya koyduğunuz zaman bu mantık çok net bir biçimde örtüşebilir.

Ve örtüşüyor da...

Ulusal Cephede Vuruşanlar

Ocak 2004'te bir telefon geldi. Müdafaa-i Hukuk dergisi ve vakfından "Size, Atillâ İlhan'a, İlhan Selçuk'a, Öztin Akgüç'e ödül verilecek..." diye devam eden bir konuşma. Birkaç gün sonra mektubu geldi.

Atillâ İlhan ile buluştuğumuzda "Gidiyorsan beraber gidelim" dedim. 21 Ocak'ta birlikte gittik, yer Fernbahçe Orduevi. Sivil, asker oldukça büyük bir kalabalık oluşturmışlar. Toplantıya katılan bir diplomat Denктаş'ın New York'ta nasıl tongaya bastırıldığını ayrıntılarına kadar anlatıyor. Daha doğrusu sırtından bıçaklandığını söylüyor. Atillâ İlhan ile birlikte dinliyoruz.

Ben işin birazını biliyordum ama işin bu boyutta olduğunu "resmî bir ağızdan" duyunca şaşırdım. Atillâ İlhan da ben de birlikte bu ayrıntılı bilgileri paylaşıyoruz. Bu bilgiler "sermaye medyasına da" kısmen sızdı. Ancak orada otosansür uygulandığı için yazılmadı. Aksine, Ankara'nın New York'taki teslimiyetçi politikasının üstü örtülmek için "barış, antlaşma çılgınlıkları" atıldı, aynen 6 Mart 1995'te Türkiye Gümrük Birliği belgesi ile AB'nin arka bahçesi durumuna getirildiği zaman atılan çılgınlıklar gibi.

Gayri millî büyük sermaye çevrelerinin gazete ve televizyonları dördüncü kuvvet yerine beşinci kol misyonunu üstlenmişlerdi. Atillâ İlhan'ın ve benim bulunduğum grupta sohbetin gündemini bu oluşturuyordu.

- İhaneti konuşuyorduk;

- Kıbrıs'ı verenlerin medyada nasıl yalan haber çıkarttıklarını konuşuyorduk;

- Türkiye'nin Tekel'den Tüpraş'a, madenlerden millî arazilere nasıl ve kimlere satıldığını konuşuyorduk.

Konuşuyorduk da ne oluyordu? Çıkış yolları bulamadıktan sonra. Ülke göz göre göre gidiyordu.

İrtica ve gayri millî sermaye el ele vermiş, arkalarına ABD'yi ve Avrupa Birliği'ni almışlar, Osmanlı'nın son dönemindeki gibi ülkeyi yabancı güçlere peşkeş çekiyorlar.

- Bazı işçi sendikaları,

- Ulusal cephede yer alan bazı odalar ve iş çevreleri,

- Bazı devlet üniversiteleri,

- Bazı sivil toplum kuruluşları,

yakınlaşmaya başladılar.

12 Mart ve 12 Eylül darbeleri ile Ordunun işçi ve halk ile arası dış güçler tarafından açılmak istenmişti. Uzun yıllardan sonra ilk defa, darbelerin ve Özalcılığın getirmiş olduğu oluşuma "çok ciddî tepkiler" geliyordu. Hem de örgütlü bir biçimde.

Ulusal cephede yer alan kurumlar 1970'li yıllardan beri ilk defa birleşebiliyorlardı. İşçi Partisi ile Ülkücüler Kıbrıs adasında birleşmişlerdi.

Yeni hat ulusalcı ve gayri millî olarak çekilmişti. Bir tarafta ulusalcı cephe, karşı tarafta ise gayri millîler vardı. Kimdi bu gayri millîler?

- Gayri millî sermaye çevreleri...

- Ümmetçiler, şariatçılar, tarikatçılar...
- Bölücü çevreler...

Bunlar gayri millîlerin iç unsurları idiler ve arkalarına ABD'yi ve Brüksel'i almışlardı.

Bunların karşısında ise çok büyük çoğunluğu oluşturan halkın kendisi vardı. İşçisi, çiftçisi, memuru, esnafı, aydını, gayri millî olmayan iş çevreleri yani büyük çoğunluk ulusal cephenin doğal unsurları idi. Ve tabîî ordu da ulusal cephenin arkasında, onun en doğal destekçisi idi.

Cumhuriyet'in korunması, ulusal çıkarların korunması ulusal cephenin işi olmalıydı. Buna herkes inanıyordu da nasıl örgütlenileceği konusunda tereddütler vardı.

Daha doğrusu örgütlenmelerin önü,

- gayri millî sermaye çevreleri,
- onların ellerindeki medya,
- onlarla işbirliği yapan siyasî partiler,
- ve tabîî dış güçler tarafından kesiliyordu.

Ve şimdi ilk defa, "bu engellemelere karşı" ulusal cephede harekât başlamıştı.

Atilâ İlhan'ın deyimi ile dip dalgası güçleniyordu. Bu, yeniden uyanma idi. "Ulusal cephede vuruşanlar" yerlerini almaya başlamışlardı.

Verilen Kıbrıs'ın Davası Olur mu?

- Evet bir şeyler oluyor, ortalık kıpır kıpır.

- Öyle ya, 13 Şubat'ta (2004) hükümet New York'ta mayna demiş ve Brüksel'e, Washington'a verilen sözleşin altına imza atmış.

- Annan Planı kabul edilmekle "bütün yetkiler" Annan'a devredilmiş oluyor. Annan ABD'nin ve AB'nin adamı, dolayısıyla Kıbrıs'ın işi onlara devrediliyor.

- İki taraf anlaşamaz ise, anlaşmazlık noktalarını Annan dolduracak. ABD Kıbrıs için AB planına destek verdi. AB kim? İçinde Yunanistan'ın bulunduğu ve Türkiye'yi kapı önünde (pardon arkasında) halletmeye çalışan biri.

- Annan Planı zaten, AB'ye yarın da alınmayacak olan Türkiye'nin askerleri ve sivilleri ile Adadan tasfiye planı değil mi?

- Asker buna nasıl tahammül ediyor? Kıbrıs'ın göz göre göre elden çıkarılmasına nasıl ses çıkarmıyor? Siviller çoktan Brüksel'e ve Washington'a sözlerini vermişler.

Bizim Kıbrıs üzerine bu minvalde konuştuğumuz günlerde Cumhuriyet'teki köşemde sıkı bir yazı patlattım, tarihi 1 Mart Pazartesi (2004). Yazının başlığı ise "Verilmiş Kıbrıs'ın Davası". Baştan verilmiş, 13 Şubat'ta

New York'ta Annan'a havale edilmiş Kıbrıs'ın davası mı kaldı?

Pazartesi akşamları Ulusal Kanal'da "Erol Manisalı ile Sohbet" programı yayınlanıyor. Özcan Buze beni konuk ediyor. Özcan bana, Erol Hoca "Satılmış Kıbrıs'ın davasını mı konuşacağız?" diye soruyor. Ben yazının içinde "Satılmış Kıbrıs'ın artık davası mı kaldı?" diye dalgamı geçiyorum.

Özcan ise "yere dölken sütün davası olmaz" diye, Atillâ İlhan'a anlattığımda ikimizin de güldüğü espriyi yapıyor. Benim, "Satılmış Kıbrıs'ın davası mı kaldı?" şeklindeki yakınmama biraz da yumuşatılmış ve sütlü bir yanıt geliyor. İzleyiciler ve okurlar benim yazımı ve konuşmamı herhalde bu kadar masum duygularla ve düşüncelerle değerlendirmiyorlar.

Hele Özcan esprisini Mata Hari'nin yanında yapınca "ciddî bir sululuk" haline dönüşen ortamda bir yandan içimiz sızlarken, öte yandan kara mizahın o vurucu darbesini hissediyoruz.

Makalenin yayınlandığı pazartesi günü sabahı çok sayıda telefon geliyor. Evden saat 10'da ayrılmayı planlarken ancak 11:30'da üniversitenin yoluna koyuluyorum. Sanki insanların düşünüp de söyleyemedikleri şeyleri yazmışım. Onların yerine ben patlamışım, insanların duygu ve düşüncelerine tercüman olmuşum.

Her hafta buluştuğumuz kahvede Atillâ İlhan'a bütün bunları anlatıyorum. O da bana kendisine gelen telefon ve mektuplardaki benzer tepkileri aktarıyor.

Halk Kıbrıs konusuna çok duyarlı. Hükümet fatura-nın yavaş yavaş kendisine çıkmakta oluşundan korku-yor.

- Denктаş'a "konuşma" demişler.

- Büyük sermaye medyasına, "Denктаş'ın söyledik-lerini yazmayın" demişler.

Türkiye'de inanılması güç şeyler oluyor. İlginç bir baskı düzeni yaratılıyor. Bir başbakan bunları nasıl söy-leyebilir? Medya kuzu kuzu bunları nasıl dinler ve uyar? O zaman bu rejimin adı ne olur?

Biz bunları tartışırken çevredeki masalarda oturan-lar da çaktırmadan bizi dinliyorlar.

- Denктаş inadına gelişmeleri, toplantıları her gün kamuoyuna açıklıyor.

- Halk, 13 Şubat'taki New York mutâbakatını kimin zorla kendisine kabul ettirdiğini anlasın diye;

- Kıbrıs'taki görüşmelerin seyrinin nereye götürül-mek istendiğini açık açık anlasın diye;

- Ve faturayı ona göre kessin diye.

Türkiye'de yerel seçimler yaklaştığı için hükümet Kıbrıs yenilgisini saklamak istiyor. Denктаş konuşma-malı, basın yazmamalı ki Kıbrıs'ı kimin vermekte oldu-ğu anlaşılmalı.

Kıbrıs meselesini gırtlığına kadar içinde yaşayan bir bilim adamı ve uzman olarak "Verilen Kıbrıs'ın Davası" başlıklı yazıyı yazmam büyük yankı yapıyor. Gerçeği or-

taya koyup maskeleri düşürüyoruz. Atillâ İlhan da ben de yazı ve konuşmalarımızda Kıbrıs'tan Avrasya'ya kadar halktan gizlenen gerçekleri ortaya koyuyoruz.

Atillâ İlhan bana, "Erol son birkaç yılda ulusal bilincin oluşmasında galiba büyük katkımız oldu" diyor...

Kapitalizmin de Temel İçgüdüleri Var mı?

Kapitalizmin Temel İçgüdüleri kitabım kısa bir süre önce çıktı. Atillâ İlhan kitabı hangi koşullar altında yazdığımı çok iyi biliyor. Kıbrıs'ta 15 Temmuz'dan 15 Ağustos'a kadar bir ay boyunca kapanmış kitabı yazıyordum. Günde ortalama 15-16 saat çalışıyordum. Sadece bir saatimi de denizde serinlemek için harcıyordum.

Aylar öncesinden kafamda tasarladığım şeyleri yaşıya döküyordum. Bu arada Atillâ İlhan'la, uzun telefon görüşmelerimiz oluyordu. Bu konuşmalarda bazen yazdıklarımı da özetliyordum. Ne kadar coşkulu ve mutlu olduğumu da ekliyordum.

Çok umutluydum, özgün bir şeyler yazdığımı inanıyordum. Batı kapitalizminin iç mekânizmalarını, dişlilerini bugüne kadar yazılmış bütün kitapları, unutup sıfırdan başlayarak kaleme alıyordum.

Kapitalizmi tarifler, genel açıklamalar, şablonlar ve ön yargılardan çıkartıp "içeriden dışarıya göre ortaya koymaya çalıştım". Birey, şirket, devlet zincirindeki dişlileri ve parçaları geniş kitlelerin anlayabileceği zemine çekiyordum.

Bu biraz yadırgatıcı idi. Bir araba motoru pistonları, motor kapağı v.s. gibi ana parçalarından başlanarak anlatılırdı. Motoru, içindeki benzinden ve piston yataklarından başlayarak anlatmak yadırgatıcı idi. Oysa ben kapitalizmi içinden başlayarak, birey ve firmayı öne çıkararak inşa ediyordum.

Bu durum kapitalizmi "ideolojik olarak eleştirenlerin yargılarına", ters düşebiliyordu. Orada tanımlamalar, kalıplar ve çerçeve önem ve öncelik taşıyordu. En azından metodolojik olarak durum genelde böyleydi.

Ben işi tersine çevirmiştim. Çekirdekten başlayarak bütüne varmaya çalıştım. Vardığım "bütünde" de "vahşî kapitalizmin sömürücü kimliği" kendiliğinden ve fiilen ortaya çıkıveriyordu.

Böylelikle, "sistemin sömürüyü nasıl vazgeçilmez hale getirdiği" daha iyi anlaşılıyordu. Hatta bu yönden Batı kapitalizmi ile "dışarıdakiler" arasındaki temel ayrılığın (ve ayrışmanın) mikro - makro maksimizasyonları örtüşmesinde ve zıtlaşmasında yattığını, "teknik bir kesinlikle" ortaya çıkarıyordu.

İmzalı bir kitabımı Atillâ İlhan'a verdiğim gün bu konuları da açtım, konuştuk. Ona da ilginç gelmişti. Çünkü o da "sosyalizmi" geleneksel yöntemi içinde öğrenip değerlendirenlerdendi.

Benim yöntemimde dışlıların işleyişi daha da şeffaflaştı. Hatta daha da basite indirgenebilir hale geldi. Vahşî kapitalizmin güdöleri (sâikleri) daha anlaşılabilir oldu.

Örneğin ABD'nin ve İngiltere'nin Irak'ı işgallerinin arkasında yatan zincirleme (ve teknik) sebep-sonuç ilişkileri daha açık görülebildi.

Kapitalizmin Temel İçgüdüğü kitabında sistemi ve dışlıları net bir biçimde, basitleştirerek de olsa ortaya koymam Türkiye'de bazı akademisyenlerin ilgisini çekti. İstanbul, Ankara ve İzmir'deki üniversitelerden bazı

akademisyenler kitap çıktıktan birkaç ay sonra "eleştirilerini" aktarmaya başladılar.

- Bir kısmı uzun telefon görüşmeleri ile bunu yaptı
- İstanbul'da iki, üç akademisyen ile yüz yüze konuştuk.
- Bazıları da posta ve faks ile düşüncelerini aktardılar.
- Üç, dört uzman ve akademisyen de dergilerde yayınladıkları makaleler ile değerlendirmelerde bulundular.

Atilâ İlhan'ın "sosyalizm ile yakınlığının" getirmiş olduğu ortam içinde kitapta yer alan bir çok konuyu ve yapılan eleştirileri de konuştuk.

Bu arada Türkiye'deki bazı düşünürlerin aynen sermaye çevrelerinde görüldüğü üzere, nasıl "gayri samimî" olduklarını anladık. Bunlar aslında "sahte" aydınlardı. "Aydını oynuyorlardı", kendilerini pazarlıyorlardı. "Esas meseleyi" konuşup yazmaktan kaçınıyorlar, kaçak güreşiyorlardı.

Aslında, kitabın içinde onlara da bir bölüm ayrılmıştı. Az gelişmiş ülkelerdeki birçok aydının, "Batı kapitalizminin kendi ülkelerini sömürmesinde, nasıl bir misyon üstlendikleri" anlatılmıştı.

Atilâ İlhan bazı kitaplarında ve makalelerinde bu konulara çokça girmişti. İkimiz de doluyduk. Konuştuğumuz "zemin" oldukça genişti. Hele Türkiye'yi konuşuyorsak.

Bu arada Atilâ İlhan ile Doğu Perinçek'in de kulaklarını çınlatıyoruz. Çünkü Teori dergisinin Şubat 2004

sayısında tam 35 sayfalık kitap eleştirisi yazmış. Kapitalizmin Temel İçgüdüğü üzerine olumlu düşünceleri yanında eleştirilerini ve katılmadığı yönleri de samimi yetle ortaya koymuş. Olumlu yönleri ağır basan bir kitap eleştirisi, hem de 35 sayfa tutan yazı yazmıştı.

Doğu Perinçek'in bazı eleştirileri: "teknik manada, aramızdaki iletişim yetersizliğinden kaynaklanıyor". Bu nedenle teknik konulara açıklık getirmem gerektiğine inandığım için "cevap" değilse bile "açıklayıcı" bir yazı göndermek kaçınılmaz oldu. Dokuz sayfalık bir "değerlendirme" yazısını da Teori dergisinin Mart 2004 sayısında yayınlattım.

Atilla İlhan'la bu konuyu konuşurken de "bazı ta-kıntılarımızı" şaka yollu söyleyiveriyoruz, Doğu'nun da bunlara pek alınacağını sanmıyorum!

Mütareke Basını Gibi...

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde seçimler yapılıyor, Aralık 2003. Gürültüsü Ekim ve Kasım aylarında başlamış. Taraflar çok ilginç;

- Bir tarafta İngiltere, ABD, Avrupa Birliği, Yunanistan, Rumlar, "Türkiye karşıtı" KKTC muhalefeti ve Türkiye'deki "ortakları" yer alıyor. Türkiye'deki ortaklara gayri millî sermaye çevreleri doğrudan doğruya katılıyorlar.

Gazetelerde, televizyonlarda ABD'nin, İngiltere'nin, Brüksel'in, Atina'nın, Rumların ve "Türkiye karşıtı KKTC'lilerin" yanında duruyorlar.

AKP hükümetinin üst kademeleri de Denktaş'tan ve Derviş Eroğlu'ndan rahatsız. Gözü kapalı AB'ci Annan Plancı çevre ile yakın ilişki içindeler.

Zaten Tayyip Erdoğan 3 Kasım 2002'den itibaren açık açık konuşmaya başlamış durumda. Gazetelerde çıkan başlıklar şöyle;

- Türkiye'nin kırk yıllık Kıbrıs politikasını değiştireceğiz.
- Bu iş Denktaş'la yürümez.
- Belçika modeli iyidir.
- Annan Planı esas alınmalıdır.

Bu ifadeler aslında Washington, Brüksel, Atina çevrelerinin yaklaşımları ile örtüşüyor. Bu çevreler AKP hükümetinden, Tayyip Erdoğan'dan ve Abdullah Gül'-

den çok memnunar. Kendilerini yere göğe sığdıramıyorlar. Onları, "Kıbrıs meselesine en iyi yaklaşan Ankara hükümeti" olarak görüyorlar!

Yunan gazetelerinde ve televizyonlarında Tayyip Erdoğan'ı ve Abdullah Gül'ü öven yazıların ardı arkası kesilmiyor.

Atilâ İlhan ile her buluşmamızda bu konular gündeme geliyor. Gündeme gelmesinin özel bir nedeni var. Benim Kıbrıs konusunu Cumhuriyet'teki yazılarımda ve televizyon kanallarında işlememin yanında, Atilâ İlhan'ın yakın tarihimizle ilgili yazı ve konuşmaları da gazetelerde ve "yerli ecnebler"de genişçe yer alıyor. Ve aradaki benzerlikler ortaya çıkıyor.

Gazeteler o zamanda bir "beşinci kol" gibi çalışarak "ecnebiye" hizmet etmişler, yani Türkiye'ye ihanet etmişler. Şaşılacak benzerlikler var.

Türkiye bölünmüş durumda; Türkiye içindeki gayri millî sermaye çevreleri ve Batı'ya verdikleri sözleri yerine getirmek isteyen bazı siyasîler "Kıbrıs'ı vermek istiyorlar". Ancak halk karşısında itibar kaybedecekler, belki de siyasî hayatları sona erecek. Askerin de bu konuda duyarlılığı çok fazla; askerin tepki göstermesinden çekiniyorlar.

O halde kendileri vermiş görünmeden başkalarına verdirmek en iyisi.

- İşte bu nedenle Aralık 2003 seçimlerinde, "Türkiye ile yakınlaşmak yerine Rum yönetiminde azınlık olarak AB'ye girmeyi savunan" Kıbrıs Türklerine destek veriyorlar. Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

- M. Ali Talat zaten seçim kampanyasında bayrak açmış; Türkiye'ye ve Ordu'ya veryansın ediyor. Her gün Rumlarla görüşüyor. Atina ile sıcak ilişkiler içinde. Brüksel ve Washington kendisini el üstünde tutuyorlar.

M. Ali Talat kazanır ve başa geçerse, hele Denктаş da istifa ettirilir ise "Kıbrıs'ın verilmesinin yolu açılmış olur" diye düşünüyorlar.

- Türkiye'deki gayri millî sermaye çevresinin medyası her gün Denктаş aleyhine ve muhalefet lehine yayın yapıyor. Bu yayınlardan Atina, Rumlar, Brüksel, Londra ve Washington çok memnunlar.

Atillâ İlhan'la bu durumu değerlendiriyoruz; "Yahu Erol, bunlar Mütareke Basını'nı bile geride bıraktılar" diyen Atillâ İlhan'a ben de katılıyorum. O günlerde Cumhuriyet'te, "bunlar dördüncü kuvvet değil beşinci kol" diye başlayan ağır bir yazı yazmıştım. İçimi ancak böyle boşaltıyorum.

- Annan Planı'na sahip çıkan Ankara çevreleri de Kıbrıs'ı, "Annan marifeti ile verdirmek istiyorlar". Annan Planı çerçevesinde Kıbrıs'ı vermenin avantajları da büyük.

Çünkü pat diye birden bire verilmeyeceği için halka yutturulabilecek. Zaman içinde, dört, beş yıl içinde Kıbrıs adası AB'nin bir parçası olacak ve Rum çoğunluğun denetimine geçecek. Bir hatta iki seçim dönemi bile atlatılabilir.

"Ondan sonrası önemli değil; kim öle kim kala; bırakın Kıbrıs'ı belki Türkiye bile bölünmüş olacak" diye düşünenler yok değil.

- Çok ilginç bir nokta da gayri millî sermaye çevreleri ile bazı siyasîlerin "Kıbrıs'ın verilmesi" konusundaki ittifakı. Bu ittifak hem M. Ali Talat'ın seçimi kazanması, hem de Annan Planı'nın esas alınarak Kıbrıs'ın verilmesi için ellerinden geleni yaptılar.

KKTC'deki seçimlerde Atina, Rumlar, Washington, Londra ve Brüksel ile birlikte hareket ettiler. Daha sonra, Şubat 2004'teki New York görüşmelerinde Annan Planının esas alınarak bütün yetkilerin Annan'a bırakılması için inanılmaz bir kampanya yürüttüler.

13 Şubat'ta Annan Planı'nın esas alınması için Denктаş üzerinde inanılması güç baskı yaptılar. Ankara Annan Planı'nı kabul etmesi gerektiğini bildirdi. Bu bir teslimiyetti. Ancak "malûm medya", yenilginin halk tarafından anlaşılmaması için bunu inanılmaz yalanlarla bir "barış kutlaması" olarak 72 milyon insana sundu.

İkimiz de, "Türk halkı resmen kandırıldı" diye yazılarımızda bunları en ağır biçimde dile getiriyoruz.

İşin daha da komik yanları var:

- Kıbrıs'ta Dikelya İngiliz askerî üssündeki askerî komutan seçim kampanyaları sırasında köy köy dolaşıp Denктаş aleyhtarlığı yapıyor, "muhalefete destek verin" diyor.

- Kıbrıs'taki ABD büyükelçisi bir sömürge valisi gibi, baskı ve tehditle, "oyların kime verilmesi gerektiğini" ortaya koyuyor.

- Brüksel'den Verheugen, "M. Ali Talat kazanırsa seçimi kabul ederiz, kazanamazsa seçimi gayri meşrû sayarız" diyerek, diplomasi ve siyasal tahrime geçiyor.

Hem de Kopenhag kriterlerini Türkiye'ye dayatan AB'nin bir yetkilisi olarak.

Atillâ İlhan'a bir Japon profesörün çok uzun yıllar önce yaptığı bir "tespitini" hatırlatıyorum; "Avrupa hukuku Avrupa devletlerinin işine yarayınca geçerli olur. Eğer Avrupalılara yarar sağlamıyorsa, geçerli değildir".

Bu tespit, AB'nin ve Batı'nın Kıbrıs'a ilişkin politikalarında ve dayatmalarında yerli yerine oturuyor.

Tabii, esas sorun, Batı'nın Türkiye'yi "Batı'nın dışında, ancak sadece himaye altına alınabilecek bir ülke gibi" değerlendirmiş olmasından kaynaklanıyor. Özellikle de Soğuk Savaş sona erdikten sonra.

Filler ve İnsanlar

- İnsanlık tarihinin kaderini hep "ölüm korkusu" tayin etmiş. Güneş'ten korkanlar, onu çözemeyenler "Güneş Tanrıdır" demişler. Gökyüzünün sonsuzluğu da Gök Tanrı'yı yaratmış.

- İnsanı bugün korkutan ne? Evren'deki sonsuzluk mu? Üç boyutlu dünyamızda, bizim için böyle: Ya dördüncü boyut varsa? O zaman "sonsuzluk" da kalmayabilir. Ama biz henüz dördüncü boyutu bilmiyoruz. Kim bilir, belki de yoktur.

Atilla İlhan bugün konuyu, ölümden, ölüm korkusundan açtı. Oysa ben sonsuzlukta bocalıyordum, bilinmeyende bocalıyordum. Ölüm insanın durduramayacağı bir son. İnsan çizgi dışına çıkmış, milyonlarca, yüz binlerce yılda düşünmeye başlamış ve "bir sonunun" olduğunu anlamış.

Ve umutsuz olmuş, korkmuş, çaresizliğini görmüş. Ölüme engel olamıyor, sonunda katlanmak zorunda. Ve bunu görüyor, düşünüyor, idrak ediyor.

Hayvanda ölüm korkusu yok, çizginin dışına çıkmamış. İnsanoğlu gibi ölüm karşısındaki çaresizliği tatmamış. Hayvanlarda ölüm korkusu yok, düşünmüyor, sonunun ölüm olduğunu görmüyor.

Ya insan! Bir gün öleceğini, yok olacağını biliyor ve onu beklemeye başlıyor. Veya eski çağlarda olduğu gibi ölümsüzlüğü kovalamaya, yaratmaya çalışıyor, buna inanıyor.

- Piramitlerin içine girmenin ölümsüzlüğün yolu olduğunu sanıyor. Veya dine sarılıyor, öbür dünyaları düşünmeye başlıyor. Ölüm korkusuna bu yolla gem vurmaya çalışıyor.

Bir gün kafamız buna takıldı, nereden çıktı hatırlamıyorum. İnsan ve sonsuzluğu konuşurken Atillâ İlhan, "insanın ölümü idrak etmesinin" insanda yarattığı korkuyu ve çaresizliği yarattığını konuşmaya başladı.

Hayvanların ölümü anlayamadıkları, düşünemedikleri için böyle bir algılamanın da olamayacağını iddia ediyordu Atillâ İlhan.

Ben de filleri düşünmeye başladım. Yaşlanan fillerin nasıl "fil mezarlığına doğru" yol aldıkları bilinir. Ormanda çok yaşlı filler fil mezarlığının yolunu tutarlar-mış. Bazı belgeseller görmüştüm. Ölümünün yaklaşılmaya başladığını hisseden fil sürüden ayrılır ve ormandaki fil mezarlığına doğru yavaş yavaş yol alırmış.

Hatta bazen çok yaşlı iki filin birlikte fil mezarlığına doğru gittikleri görülürmüş. Fil mezarlığı uzak bir mekânda, diğer hayvanların pek uğramadıkları gözden ırak orman kuytularında olurmuş. Sessiz ve sakin bir köşeyi mezar olarak seçerlermiş. Bütün filler bunu bilir-miş. "Eğer böyleyse, filler de ölümün geleceğini bil-miş ve anlamış olmuyorlar mı?" diye düşünmeye başlıyorum.

Fildişi başlığı tepesine taktığım bastonu elime alıyorum. Kim bilir hangi file ait? Acaba fil mezarlığında yatan bir filden mi çıkarılmış? Yoksa avcı tarafından vurulan bir **filin mi?**

Dişin sahibi, fil mezarlığından geçse de geçmese de bu fildişi baston başlığı Sahaflar Çarşısındaki eskiciye kadar gelebilmiş.

Mezarlığa giden filleri düşünüyorum. Atillâ İlhan onları henüz bilmiyor!...

İnsanlar Anlıyor...

- İnsanları etkileyen neydi? Elmadağ'da yürürken karşılaştığım şık giyimli, orta yaşlı bayan "Erol Hocam" diyerek bana sarılıyor, bir süre öylece kalıyorduk. Gözleri nemli bana bakıyordu. "Hocam ne olur konuşun, yazın, haykırın" derken sesi titriyordu.

Yolda, çarşıda, metroda, kahvede her yerde her gün insanlar benzer şeyleri söylüyorlardı. Neydi bu destek ve duygu selinin arkasında yatan?

- Çünkü "doğruları" okuyamıyorlar, duyamıyorlardı.

- Gazetelerin ve televizyonların büyük çoğunluğu gayri millî sermayenin tekeline girdiği için otosansür uyguluyorlardı.

- Halkın haber alma özgürlüğü ortadan kalkmıştı.

Halk dar bir grubun Türkiye'yi tekeli altına aldığını ve bazı "dış odaklarla" işbirliği içinde olduğunu "hissediyor" ama duyamıyor, okuyamıyor, göremiyordu. Haber alma özgürlüğü elinden alınmıştı.

Çünkü ortalığa yapay bir sis perdesi gerilmişti. Bu nedenle gerek Atillâ İlhan'ın gerek benim "azınlıkta kalan" yazı ve konuşmalarımız büyük halk çoğunluğunun duygu ve düşüncelerini dile getirdiği için halk bize sarılıyordu.

- Biz, sermaye tekelinin sansürünü deliyorduk, doğruları dile getiriyorduk.

- Halkın haber alma özgürlüğüne yardım etmeye çalıştığımızı gördüğü için bize destek veriyordu.

- Ve "halkın yanında" olduğumuzu görüyordu.

Oysa "karartma uygulayanlar" başka tarafta, başkalarının yanındaydılar. Kimlerin mi?

- Onlar çok uluslu şirketlerin yanındaydılar. Tekelci dış güçlerin iç pazarı işgal etmelerine yardım ediyorlardı.

- Onlar ulusal sanayinin yabancılara satılmasının peşindeydiler. Kârlı kamu kuruluşlarını yabancı tekelere satıyorlardı.

- Onlar halkın değil "oligarşik güçlerin" yanındaydılar. Kimlerdi bunlar? İçerideki gayri millî sermaye çevreleri idi. Bunlarla işbirliği yapan ümmetçilerdi. Her ikisinin de ipleri Washington'un, Brüksel'in yani Batı kapitalizminin ellerinde idi.

Halkımızın değil dış güçlerin ve onların Türkiye'deki uzantılarının yanında idiler. Bunların gazetelerde köşe yazarı, televizyonlarda yorumcu durumundaki "paralı askerleri" halkı rahatsız ediyordu. Halk bu yazarların, yorumcuların kendi yanlarında değil,

- çok uluslu şirketlerin tarafında,

- dış güçlerin yanında,

- Türkiye üzerinde oyun oynayan sermaye çevrelerinin yanında olduklarını hissediyordu.

Ve az sayıdaki birkaç kişi bir fırsatını bulup televizyonlarda gerçekleri dile getirince halk onlara sarılıyor, destek veriyordu. Mesele buydu. Halk "kendi yanında-kini" sağduyusu ile hissediyor ve elini uzatıyordu.

Televizyonda benim karşıma oturup bana laf yetiştirmeye kalkan "uzmanın" bizim halkımızın değil Soros'ların, gayri millî sermaye çevrelerinin yanında olduklarını görüyorlardı.

Bu paralı askerler, "beslendikleri çevrelerin sözcülüğünü yapıyorlar, onların çıkarlarını savunuyorlar. Halk, göz göre göre kendilerine dayatılan bu gayri millîlere, "bize destek vererek" tepkilerini gösteriyordu.

Atilâ İlhan'la halkın desteğini örnekleri ile konuşuyoruz. Halkın yanında olduğumuz için bu desteği aldığımızı çok iyi biliyoruz. Halk kendinden olanı hissediyor ve destekliyor.

Hele gazeteler, televizyonlar, gayri millî sermayenin tekelinde olunca halkın yararına, Türkiye'nin yararına olan işlerin desteklenmesi yerine,

- kendi iktidarlarının yararına,
- çok uluslu şirketlerin yararına,
- AB'nin ve ABD'nin yararına olan haberler, faaliyetler gönderme geliyor.

2003 yılının son aylarında ve 2004'ün başlarında işçi sendikalarının, halkın, halkın yanında olan siyasî partilerin ve sivil toplum örgütlerinin mitingleri, salon toplantıları, gösterileri büyük katılımlarla yapılıyor.

Sermaye medyası, bütün bunlar hiç olmuyormuş gibi davranıyor. Halkın haber alma özgürlüğünü ortadan kaldırıyor.

Oligarşik güç odaklarının bir parçası haline geliyor.

Halk ve Aydın

- Bizim "aydınlar", "düşünürler" ne kadar aydın, ne kadar düşünür? Halkı ile bütünleşmeyen, halkına uzak, hatta halkına kötü gözle bakan aydın olur mu?

- Ya gayri millî aydına, "yabancı güç odaklarına bağlanmış aydına" ne denir? Sadece halkına uzak değil, "halkına karşı yabancı güç odaklarının yanında yer alan aydına" ne denir. Kıbrıs'ı, Ege'yi düşünmeyen, "verin" diyen aydına; "Türkiye bölünse ne olur?" diyen aydına; Çok uluslu şirketlerin bize ne zararı var diyen aydına...

- Onu bırak, kendi medya patronunun ayak işlerini gören "aydın köşe yazarlarımıza" ne diyeceğiz!

- Onlar ne aydın, ne köşe yazarı. Onlar sahiplerinin bekçi köpeklerinden farksız insanlar, zavallılar. Bu tipler hep olmuştur da medyayı bu kadar işgal ettikleri hiç görülmemiştir.

- Ben aslında sermaye tekelinin yarattığı ortamda demokrasinin nasıl tıklandığını; yazarın, sanatçının da sermayenin denetimine girdiğini gördüğüm için üzülüyorum.

- Bir adım daha gidelim, vakıf üniversitelerine ne demeli. Büyük sermaye patronlarının, bazılarının kurduğu vakıf üniversiteleri "Hitlervari" bir rejim yaratıyor. Hem de demokrasi adına.

Patronların düşüncelerine karşı çıkan öğretim üyeleri uzaklaştırılıyor. Patron ne düşünürse, profesör de

onu düşünüyor. Ne akademik hayat ama, üniversite değil "müritler tekkesi" mübarek! Bunlar Batı'dan Doğu'ya gidenler, öyle ya dünya yuvarlak, her şey yuvarlak ya da tekerlek!

Bunlar herhalde tekerlek olarak, kancaya göre yuvarlanıyorlar.

- İstanbul ve Ankara'daki miting ve konferansları ne gazeteler yazdı ne de köşe yazarları değindi. Tam bir karartma uyguluyorlar.

- Örtülü bir faşizm yaşıyoruz hem de buram buram. Geçenlerde TV2'deki konuşmamda değinmiştim, işgal basınından söz etmiştim. Bunlar "örtülü işgal basını".

- Ama iyice korktular, ödleri patlıyor, o yüzden yazamıyorlar.

- Sermayenin bu kadar egemen olduğu bir dönem yaşanmadı. Faşizmin, oligarşinin bu kadar iliklerimize kadar işlediğini görmedik.

- Sonunda bir volkan gibi patlayacak, bu kadar sıkıştırma ve bastırma devam edemez.

- Etmiyor zaten; işçi artık meydanları dolduruyor. Bakın, Kamu Yönetimi Kanun Tasarısına karşı yüz bin dolayında insan toplanmış. Halk sokaklarda, "artık yeter!" diyor.

- Köktendinci-sermayeci ittifakına tepki daha da büyüyecek. İşçi sendikaları, bazı partiler, üniversiteler, sivil toplum örgütleri artık birleşiyorlar.

- Senin dip dalgası yukarılara ulaşmaya başladı. Komutanlar da rahatsız. Kıbrıs gidiyor, ülkeyi federal bir yapıya doğru götürmek istiyorlar.

- Ama Atlantik ötesi galiba Kemal Derviş'i hazırlamaya başladı.

- AKP'ye alternatif mi? Orası zaten birkaç ata birden oynar kaybetmemek için. Askerin AKP'ye tepkisine karşı Derviş mi hazırlanıyor?

- Asker ona tepki göstermez diye düşünüyorlar. Aynı partiye ne gerek var ki, Derviş AKP'ye girer olur biter.

Türkiye en bunalımlı günlerini yaşıyor ve Atillâ İlhan'la bu en hayatî başlıkları leblebi çekirdek gibi konuşuyoruz. Bunu düşündükçe üzülüyor değilim. Gerçekten de komik bir durum.

Bu basit biçimde halka anlatılan şeyler daha da etkili oluyor. Halk ile aynı dili konuşuyoruz.

Ya aydın? Bize yakın olan aydın bunu zaten yadırgamaz. Ya ötekiler, gayri millîler? "Onların canı cehennem! Bize ne onlardan!" diyor geçiyoruz.

Oh be!...

Turnusol Kağıdı, "Gümrük Birliği"...

- Evet, Gümrük Birliği benim için turnusol kağıdı görevini üstleniyor. Aydınlara, düşünörlere, akademisyenlere soruyorum: "Gümrük Birliği'ne karşı mısın, değil misin"?

"Yok, ben karşı falan değilim" diyor ise bunun iki sebebi olabilir; ya Türkiye'nin Gümrük Birliği belgesi ile Avrupa Birliği'ne tek yanlı bağlandığını göremiyor, bilgi eksikliği var: ya da, çok daha kötüsü, "biliyor ama yine de karşı çıkmıyor". Yani Danimarka, yani içimizdeki Danimarka'ya ait, Türkiye'ye değil.

"Önemli değil, Türkiye Avrupa Birliği'ne tek taraflı bağlansın" diyebiliyor.

Ben Avrupa'nın üstünlüğünü görüyorum; işçiyi, köylüyü, memuru, ulusal sanayiye, ulusal değerleri sömürmüş bana ne! Bana dokunamıyor ya: Bana dokunmayan yılan bin yaşasın...

Batı kapitalizmi artık egemen; ben Batı kapitalizminin Türkiye'ye uzanan bir parçasıyım, yani ahtapotun kollarıyım; bu sayede ayakta kalıyorum, gelişıyorum. Batı kapitalizmine hizmet ediyorum ve karşılığını alıyorum.

- Erol günaydın, bunlar hep olmadı mı? Atatürk Tanzimat'a bunun için karşıydı. O dönemde de bizim aydın taklitçiydi. Bu hafta TRT2'de zaten bu konuya değindim, açtım ağzımı, yumdum gözümü.

- Abi tamam da, bu Batı hayranlığının, taklitçiliğinin ötesinde bir şey. Ölçülebilen, tartılabilen, Türkiye'-

nin iktisadî ve siyasî olarak nasıl kazıklandığını teraziye koyup tartabileceğin bir hadise.

İş baştan belli ve bu belli olan işi özellikle becermişler. Kimler mi; Türkiye'yi Batı kapitalizminin kucağına atan gayri millî sermaye çevreleri ve onların güdümündeki birkaç siyasetçi.

Gerçekten de çok ilginç. CHP'den tanıdığım bazı arkadaşlarla konuşuyorum. "Gümrük Birliği'ne nasıl bakıyorsun" diye soruyorum.

- "Eh, fena değil, kötü mü oldu?" diyenler yanında,
- "Düpedüz kapitülasyon; Türkiye'yi sömüren bir düzen kurmuşlar" diyenler de var.

Ama en ilginç iktisat kurmaylarının söylediği; Kemal Derviş (şu anda CHP üyesi) şöyle diyor; "Türkiye Avrupa para sistemine de dahil olmalı".

Yani Gümrük Birliği ile tek taraflı bağlandığı ve sömürüldüğü yetmemiş, "malî ve parasal olarak da içinde olmadığı, AB tarafından yönetilmeli" diyor.

Gümrük Birliği'nden çok memnun ki üstüne yeni bir bağın eklenmesini savunuyor. İşin ilginç yanı, Kemal Derviş gibi, AKP'nin iktisadî işlerden sorumlu bakanı Babacan da geçenlerde Davos'ta aynı görüşleri savundu.

Dedim ya, AB ile bağlar ve Gümrük Birliği benim "anahtar sorum". "Gümrük Birliği'ne karşı mısın değil misin?" sorusuna aldığım yanıt, karşımdakinin durduğu yeri de gösteriyor, aynen bir turnusol kağıdı gibi.

- Türkiye'nin bağımsız bir devlet olmasından yana mı?

- Türkiye'nin ulusal çıkarlarının korunmasından yana mı?

- Uluslararası ilişkilerin, uygar bir devlet gibi, "karşılıklılık esasına göre" yürütülmesini istiyor mu, istemiyor mu?

Atillâ İlhan, "Yani kestirmeden, Türk mü yoksa Danimarkalı mı desene" diye atılıveriyor.

Gündemdeki Mata Hari...

- Mata Hari bir hayal ürünü mü, yoksa bir gerçek mi? Her ikisi de, hem gerçek hem de hayal ürünü.

- Peki gerçekler hangisi, hayaller hangisi?

- İç içe girmiş, gerçek ve hayal birlikte.

Konuşma öylesine uzayıp gidiyor. Tabii bir Mata Hari var, elli ayaklı, etli butlu hem de, bunu herkes bilir, bilmeyen mi var?

Ama Mata Hari, üzerinden iletişimin yürütülmüş olması önemli, o bir katalizör, ya da esrarengiz aracı. Peki neyin aracısı bu?

- Ben Mata Hari ile senin hakkında konuşurken "işletilen sensin"; Mata Hari kendisi ile seni işlettiğimizi sanıyor. Oysa ben seninle onu işletiyorum şimdi!

- Ama o vazgeçilmez bir aracı, Tony Blair gibi Amerika ve Avrupa arasında; işler onun üzerinden görülüyor. Mata Hari de öyle, zihin egzersizi yaparken Mata bir yastık, bir tampon oluyor, iletişimi sağlıyor.

- Kendisi de buna gönüllü zaten, sen de kendisini çok iyi biliyorsun, en az benim kadar.

- Mata Hari ile dedikodu yapabilirsin...

- Onunla A'dan Z'ye her konuyu hiç çekinmeden ve otosansür uygulamadan konuşabilirsin.

- İçinden, "Acaba şunu söylesem mi?" gibilerinden bir şey geçirmen hiç mi hiç gerekmez. Çünkü kendisi her şeyi fazlasıyla hazmetmeye hazırdır.

- Eskilerin deyimi ile mezhebi geniştir...

- Hem de nasıl...

Atilâ İlhan ile Mata Hari üzerinden diyalogu nasıl götürdüğümüzü güle katıla konuşuyoruz. Yarı hayal, yarı gerçek olduğu için onun üzerinden geçerek konuları gündeme getirmenin keyfi ayrı. Üçümüz de oyunu kurallarına göre oynadığımıza birbirimizi inandırmaya çalışıyoruz. Ama üçümüz de dalgamızı geçiyoruz.

Bunu biliyoruz ama bilmezi oynuyoruz. Yani oyun içinde oyun var. Hem birlikte oynuyoruz hem de ayrı ayrı içimizden oynadığımız bir oyun var.

Bunu sadece kendimizin bildiğini sanıyoruz ama karşımızdakine hissettirmek için de elimizden geleni gizlice yapıyoruz.

Galiba işin en keyifli yanı da bu. Her şey açık oynanıyor ama başkalarının görüp bildiğini kendimize saklamış gibi zevk alıyoruz.

Futbolda takım oyunu oynanırken yıldız futbolcunun fazladan bir çalım atması gibi özel bir şey yaratıyoruz.

- Aslında herkes birbirine çalım atıyor.

- Ama en büyük çalımı kendimize atıyoruz, işin en keyifli yanı da bu galiba.

Mata Hari de olmasa biz ne yapardık acaba? Mutlaka başka bir Mata Hari bulurduk!

Denktaş'tan Turnusol Kağıdı Olur mu?

Bugün Kıbrıs'ı konuşuyoruz, daha doğrusu Kıbrıs'ın satışını konuşuyoruz. Atillâ İlhan'a bir daha anlatıyorum: işin biraz olsun, ayrıntılı bir biçimde içinde olduğum için burnumdan soluyorum.

- Her şeyi 13 Şubat'ta, New York'ta bitirdiler. Denktaş'a, "Git, biz arkadayız, şu altı koşul kabul edilmez ise döner gelirsin" dediler. Adam buna inandı, öyle ya koskoca hükümet, koskoca siyasîler yalan söyleyecek değiller ya.

Denktaş New York'a gelmesine geldi ancak fare gibi kapana kısıldı.

Rumlar ve ABD "olmazsa olmaz" koşulları kabul etmiyor; Denktaş geri dönmeye kararlı; ancak, Hükümet'ten baskı var: "Sakin masadan kalkma, sakın geri dönme, dünyaya rezil oluruz!" diyorlar. Denktaş şaşır-mış, tam anlamı ile kapana kısılmış, kandırılmış hissediyor kendisini.

- Dünyaya rezil olacağız diyenler neden Türk halkına rezil olmuyorlar? Halk umurlarında değil. Daha doğrusu ellerindeki medya tekeli yaygarayı basmış; "Büyük başarı, Annan Planı kabul edildi; yaşasın Denktaş! Bu yıl Nobel ödülü Denktaş'a verilmeli".

- Annan Planı marifetiyle Kıbrıs'ı satanlar işi Denktaş'a yıkmak istiyorlar. Öyle ya, ortalıkta görünen o, masada görüşen o; Annan Planı kabul edilirse, Denktaş kabul etmiş olacak. Annan da Kıbrıs'ı AB'ye yani Rumla-

ra ve Yunanistan'a verecek. Hükümet de tereyağından kıl çeker gibi işin içinden sıyrılacak.

- Ayrıca işin oturması yani Adadan Türk askerinin (ve Türkiye'nin) tasfiyesi birkaç yıllık bir aşamada gerçekleşecek. Türk askeri zaten, bulunduğu yerden kıpırdayamayacak, "karargâh dışına çıkamayacak", bunlar antlaşmanın koşulları.

- Kıbrıs'ı kimin verdiği anlaşılmayacak; iş Denктаş'a fatura edilecek. Denктаş onun için sıkıntılı, devamlı mesajlar veriyor; her gün olan biteni halka, kamuoyuna anlatıyor. İşin nereye götürölmek istendiğini halk görsün, anlasın diye.

- Denктаş halkı arkasına almış, halk Denктаş'ı destekliyor. Ayrıca Denктаş bir simge olmuş; Türkiye'deki "ulusal cephe" ile bütünleşmiş. "Yedi Düvele karşı..." Denктаş ortada; Türkiye'deki gayri millîlere karşı Denктаş bir bayrak olmuş. Kıbrıs'ın satışı vesilesiyle ulusal cephe halkı Denктаş üzerinden aydınlatmaya, uyarmaya çalışıyor.

- Denктаş, turnusol kağıdı görevini üstlenmiş. Kıbrıs'ı satanlar Türkiye'yi nereye götürüyorlar? Denктаş ve Kıbrıs sorunu, ilginç bir biçimde, "Türkiye'deki fay hatının ortasına yerleştirilmiş".

- Ulusal cephe bu kapıdan halka gerçekleri göstermeye çalışıyor; Türkiye üzerinde oynanan oyun Kıbrıs ve Denктаş aracılığı ile halka ileilmeye çalışılıyor.

- Sebepleri çok açık, halkın haber alma özgürlüğü bulunmuyor. Gayri millî sermayenin ve köktendincilerin

medyası otosansür uyguluyor. Adeta, bir karartma uygulanıyor. İnsanlar ne olup bittiğini göremiyorlar.

- Kıbrıs resmen satılıyor. Bu durum medya tarafından halka, "barış, başarı gibi sunuluyor". İşte bu nedenle Denктаş ve Kıbrıs sorunu somut bir biçimde ulusal cepheden kullanılıyor. Halk, ancak bu yolla aydınlatılıyor.

- AKP bundan çok rahatsız. Denктаş'ın konuşması istenmiyor; medyanın, "Denктаş'ı görmemesi, duymaması" isteniyor. Halk sorgulamaya başlıyor: Bu nasıl bir rejim, neler oluyor, Türkiye uçuruma mı götürülüyor?...

İşte Denктаş (ve Kıbrıs) bu ortamda adeta, bir turnusol kağıdı görevini üstleniyor...

Bugün bunları konuşuyoruz, Denктаş'ın farkında olmadan üstlendiği tarihî misyonu değerlendiriyoruz.

Ben Şair Değilim ki...

Aslında hiç niyetim yoktu, yayınlanmasını falan hiç istemiyordum. Eski yıllarda takma isim kullandığımı oldu, ancak bunu benden başka kimse bilmiyordu, bu benim sırrımdı.

Arada sırada Cumhuriyet'teki yazılarımla arasına sıkıştırılmış bazı dörtlükler görünürdü. Toplasanız üçü dördü geçmez. Pek dikkati çekmeyen "sade" şeylerdi. Hatta okurlarım, "kimden aldığınızı neden yazmadınız" gibisinden serzenişte bulunmuşlardı.

1990'lı yıllarda deneme niteliğindeki yazılarımla yayınlamaya başlamıştım. Aklımdan geçmiyor değildi, "Acaba şiirlerimi de yayınlamalı mıyım?" diye düşündüğüm anlar oldu. Ama kendi kendime güldüm, "Erol deli misin, onlar senin, sen onları birileri ile paylaşmak için değil, kendin için yazıyorsun, boş ver vazgeç" dedim.

Arada sırada açtım, okudum, rahatlardım. Bunlar benim düş dünyamın, duygularımın ve biraz da dünya görüşümün ürünleriydi. Uzun yıllardan beri epeyce yazmıştım. Kimseye hissettirmeden birkaç tanesini de yayınlamıştım, takma isimle.

Sonraları, bastırayım ama sadece kendim için, saklamak için, kalıcı olması için diye düşünmeye başladım. Bu bile riskli idi; en az üç beş kişinin zorunlu olarak bilmesi gerekiyordu. Bu konuyu yakın tanıdığım, dostum bir iki yayıncıya açtım. "Getir, hemen basalım" dediler. Yine vazgeçtim, bir türlü sırrımı açığa çıkarmak istemiyordum. Ama ilk hatayı yapmıştım bile!

Bir süre, kendim için bile olsa, basımını yaptıрма işini unuttum. Ta ki, Afganistan'ın Amerika tarafından bombalanarak yeni bir insanlık faciasının işlenmesine kadar. Gördüğüm fotoğraflar ve yaşadığım dehşet bir gece şu satırları yazmaya adeta beni itti, mecbur etti;

*tarih yüzlere yazılmış Afganistan'da
deriye işlenmiş bir bıçak yarası gibi
oysa tarih taşlarda sanılır
hiyeroqlifte, Hitit'te, Asya'da, Mısır'da...
taşlara kazılmıştır hiç silinmesin diye
unutmasınlar dünü, ne olduğunu, ne bittiğini
akıllarda tutsunlar diye
oysa insanlar yüzlerinde, kollarında, ayaklarında
taşlılar tarihi
sağ ayağı olmayan sol bacağında
omzundan kopan elinde taşlılar Afganistan'da
ve yüzlerinde, bir bıçak yarası gibi
bakarlar dünyaya tarihten kalan bir mezar taşı
misali
donuk yüzlerle, kaskatı, taş kesilmiş, kopmuş el-
lerle
o vahşî, yok eden, saldıran acımasız dünyaya*

Bunlar beni isyan ettiren sözcüklerdi. Bu insanlık suçuna karşı çıkıyordum. Ve bu dizeleri "tarih insan" adı ile Erol Manisalı olarak yayınladım. Niye adımlı kul-
lanmışım ki? Galiba bu haykırışımı başkalarının da
duymasını istemişim. Bu insanlık suçuna herkesin

başkaldırması gerekirdi. Ve ben de bu haykırışımı herkesle paylaşmalı idim.

Atillâ İlhan'la mutat buluşmamızdan birkaç gün önce, belki de yayınlanmamak üzere, bir kopyası bana gelen Gölgelemler adlı kitabımı kendisine uzatıyordum. İçine de, "Değerli Dost Atillâ İlhan'a" yazmıştım. Çok şaşırdı, ağzından, "AAA...." diye bir nida çıkıverdi.

Atillâ İlhan benim şiir yazdığımı bilmiyordu, ismimle yayınlanan bir şey yoktu ortalıkta. Onca yıldır A'dan Z'ye her şeyi konuşmamıza rağmen bu konuda bencil davranmıştım. Şiirimden söz etmemiştim. Bu gizliliğimin arkasında başka bir neden de benim kendimi bir şair olarak görmememdi. Ben bir şair değildim. Bu yazdıklarım düş ve duygu dünyamın ortaya saçılan kırıntılarıydı.

Ben bunları yazarken kendimi şiir yazar biri gibi görmüyordum ki. Belki de sadece iç dünyamı yazıya döken rahatlatma sözcükleriydi. Çok rahattım, bu sözcükler benim doğal dünyamın bir uzantısı idi. Ayrıca üretilmiş şeyler bile değildi bu sözcükler. Nefes alır gibi dökülüveren şeylerdi.

Atillâ İlhan'a bütün bunları anlatırken ilk defa daha farklı bir kimliğe büründüğünü hissediyordum. Bana düşüncelerini aktarırken ses tonu bile farklı idi.

Atillâ İlhan çocuksu bir heyecana kapılmıştı, onu ilk defa böyle görüyordum. Sürekli kendini kontrol eden kimliğinden belki de ilk defa sıyrılıyordu.

Muhtemelen şair kimliği önce çıkmıştı ve benimle bu çizgide ilk defa düşüncelerini ortaya koyuyordu.

"Gölgeler" kitabımı kendisine verdikten sonra konuyu değiştirmeye çalışıyordum. O ise benim söylediklerime aldırmadan şiirleri okumaya başlamıştı bile.

Çok garip duygular içindeydim; hep aynı sulara, fikir dünyasında söyleşirken bu defa apayrı bir alanda adeta karşılaşmıştık. Biraz mahcup, biraz çocuksu bir havaya ben de girmiştim. Bu benim için de alışık olmadığım bir durumdu. "Fazla şahsî" bir konunun ortalığa saçılması gibi bir şeydi. Şiir konusunu, benimle yapılan biraz da zoraki bir söyleşi dışında hiç konuşmamıştım.

Galiba, özellikle de Atillâ İlhan'la konuşmak istemiyordum. Garip ama, olumlu ya da olumsuz bir şey duymak istemiyordum. Çünkü Atillâ İlhan'la olan fikir alış-verişimiz apayrı bir boyutta ve karşılıklı saygı ve dikkat sınırları içinde yürütüle gelmekteydi.

Çünkü her ikimiz de bu konuda fazlasıyla hassas idik. Aksi yönde bir izlenim vermemize veya sergilememize rağmen!

Yunan Devlet Televizyonu ile Söyleşi

13 Ocak Pazartesi günü Cumhuriyet gazetesinden Leyla Tavşanoğlu telefon ediyor; Yunan devlet televizyonu NET benimle söyleşi yapmak istiyormuş. Kabul ediyorum, neden olmasın Kıbrıs ve Türk-Yunan ilişkilerindeki görüşlerimin NET tarafından Yunan kamuoyuna duyurulması beni sadece mutlu eder.

Bir saat sonra Stelyo Berberakis telefon ediyor; kendisini dolaylı olarak tanıyorum; ATV'nin ve Sabah gazetesinin Atina muhabiri ya da temsilcisi. Galiba eski İstanbullu bir Rum, Türkçesi güzel. Söze "yanlış anlamayın, ben NET'in resmî çalışanı, temsilcisi falan değilim, sadece yardımcı oluyorum" diye başlıyor. Bana ne, hem ATV'nin hem de NET'in çalışanı olsa, beni niye ilgilendirsin ki!

Kim bilir, NET Yunan devletinin tekelinde ya, belki de, ben "Yunan devletinin çalışanı değilim" demeye getiriyor; herhalde kendini "temize çıkarmak için" olsa gerek, bana ne; beni hiç mi hiç ilgilendirmeyen bir konu.

Ertesi güne, Salı gününe randevu veriyorum. Söyleşiyi İstanbul Üniversitesi'ndeki odamda yapacağız. Bir Salı günü öğleye doğru gelmeye başlıyorlar; önce iki teknisyen ve kameraman odamda düzeni kuruyorlar. Arkadan Stelyo ile yanında benimle söyleşi yapacak olan Nikos Megrelis geliyor. "50 dakika" adlı bir programın yapımcısı olmalı, bana verdiği kartta öyle yazıyor, tabii İngilizce ile.

Kıbrıs meselesi ve Türkiye-Avrupa ilişkilerini konuşacağız. Benim dışımda kimlerle söyleşi yapmayı planladıklarını soruyorum. TÜSİAD ikinci başkanı Kavasovski, TÜSİAD yönetim kurulu üyesi Nuri Çolakoğlu, Yalım Eralp ve Cengiz Çandar diye sıralıyor. Benim dışımdaki seçilenlerin oldukça "homojen" olduklarını görüyorum.

Ben herhalde, azınlık olarak, çizgi dışı, nazar boncuğu misali, "kerhen seçilmiş" birisi olmalıyım! Büyük sermaye ağırlıklı Yunanistan'a ve Batı kapitalizmine oldukça büyük bir sempati ile yaklaşan bir grubu, benim dışımdakiler oluşturuyor.

- İlk olarak Irak'la başlıyoruz; Türkiye savaşa dahil olur ise, bunun olumsuz etkilerini bir bir sıralıyorum. Türkiye için esas olanın, bölge ülkeleri ile işbirliğine dayanması gerektiği görüşünü savunuyorum.

- Bu girişten sonra, konu "esas meseleye" geliyor. "Kıbrıs konusunda Türkiye ikiye ayrıldı; bir tarafta 40 yıldır yürütülen eski politikaları savunanlar; diğer tarafta yeni açılım içinde olanlar var; siz neden yeni açılım tarafında yoksunuz?" sorusunu yöneltiyor.

Ben de ikiye ayrılanın "halk olmadığını"; bir tarafta, büyük sermaye ile birlikte, Batı emperyalizminin yanına geçenlerin bulunduğunu; diğer yanda buna karşı çıkanların olduğunu söylüyorum. AB'nin provokasyon yaptığını Karen Fogg skandalında da görüldüğü gibi sivil toplum örgütlerine ve basına para verildiğini anlıyorum.

- Ben de bir soru soruyorum; "Türkiye AB'ye aday. Eğer içeri alınacaksa, Kıbrıs'ı çözmek için neden biraz

daha beklenmiyor ve Türkiye girdikten sonra kolayca çözülmüyor da, Kıbrıs'tan biran önce vazgeç deniyor?" diyorum.

Bunda biraz zorlanıyor. Türkiye'nin girmesi çok uzar; birkaç yıl sonra AB 25 ülke olacak, girişiniz daha da zorlaşacak deyiveriyor. "Eğer Türkiye'nin, artık hiç giremeyeceğini ima ediyorsanız, o zaman da Kıbrıs, AB'ye girişinizde engeldir" bahanesinin anlamı kalmıyor diye ekleyiveriyorum. Nikos zor durumda kalıyor.

- Atina'nın yıllarca PKK'ya yardım etmesi ve Türkiye'de sabotajlar düzenlemesinin nasıl binlerce masum insanın ölümüne yol açtığını, insan haklarının gelişmesinin yıllar boyu engellediğini sıralıyorum... Ortalık biraz gerginleşiyor.

20 dakikanın üzerinde, 25-27 dakika kadar konuşuyoruz. Kuşkusuz bunun tamamı yayınlanmayacak; 5-6, bilemediniz 7-8 dakikaya indirecekler; epeyce kırpacaklar. Düşünmeye başlıyorum;

- Acaba neleri kırpacaklar?

- Yunanca altyazı koyarlar mı?

- Yunanca sözlü olarak tercüme ederlerse nasıl tercüme edip yorumlayacaklar?

Kısacası, kuşa çevirecekler mi? Benim dışımda seçilen "mütecânis" gruba baktığımda, bu kuşklarımda haksız olmayacağımı daha iyi anlıyorum...

Düşünüyorum da, TRT Yunanistan'a gitse, Kıbrıs konusunda Yunanlı işadamları, emekli diplomatlarla söyleşiler yapsa, nasıl yanıtlar alırdı?

Kâmrân İnan'ın bir sözünü hatırlamamak elde değil. Ne acı değil mi...

Atilâ İlhan'a bütün bunları bir güzel anlatıyorum ve rahatlıyorum. O aslında bunları çok doğal karşılıyor. Malûm ya, Cumhuriyet'teki yazılarında sıkça bahsetti: bizim bir hain kontenjanımız var dedi. Hem de taa Tanzimat'tan beri diye de ekledi.

Aslında onun bu "kontenjan meselesi" sıkça kullanılmaya başlandı. Aynen benim, "içimizdeki Danimarka" gibi. İkisi arasında yakın ilişki bulunduğu açık değil mi?

Aydınlar, Irak ve ABD...

Türkiye'de "Amerika'ya yakın olanlar" bugünlerde ABD'nin Irak'a saldırısına karşı koyamamanın sıkıntısını yaşıyorlar. Öyle ya; ABD'nin içinde bile halkın yarısı Irak'ın vurulmasına karşı çıkıyor; Avrupa, Asya, Afrika halkları ABD'nin saldırganlığına isyan ediyorlar;

Peki, bizimkilerin derdi ne?

- Kişisel çıkar ilişkileri var mı?

- ABD'ye karşı çıkmayı, "kendilerine, Batı'ya karşı görüntüsü verir düşüncesi ile mi" kabullenmiyorlar?

- Yoksa Irak'a, bölgeye, Asya'ya "yakın görünme endişesi mi" bu insanları caydırıyor?

Kulağıma televizyondan bir konuşma geliyor; Mehmet Barlas Genco Erkal'ı konuk etmiş. Konu savaş ve savaşa karşı olmak. Genco Erkal çizgisini net olarak belirliyor; "Savaştan iktisadî çıkarı olanlar, silah tüccarları savaşı kışkırtıyorlar" diye sağlam bir çizgide duruyor.

Eski arkadaşım Mehmet ise, işin aslını çok iyi bildiği halde bir türlü "ifade edemiyor". Edemiyor değil, etmiyor. "Canım, yalnız ABD mi, herkes savaşçı, eline fırsat geçiren savaşımaya başlıyor" gibisinden bir genelleme ile,

- Herkes ne kadar suçlu ise, ABD de ancak o kadar suçludur,

- Eline fırsat geçiren bu işi yapar,

- Hatta biz bile yapmadık mı

türünden saptırmalarla, "ABD'yi temize çıkarmaya" çalışıyor.

2003 yılının ilk aylarında ABD, Irak konusunda o kadar ileri gitmiş ki sonunda; "Ben Irak'a istediğim gibi saldıracağım; ABD bunun planını yapmıştır; Ben Irak'ı suçlu buluyorum, bu da benim için yeterlidir, güç ben-de, bana kimse karşı koyamaz" diyor.

Ve bizde birçok kişi de,

- ABD bunu nasıl olsa yapacak, bari karşı çıkmadan ona yardım edelim ki payımız olsun;

- "Biz ABD'nin stratejik ortağıyız, NATO'da işbirliği yapıyoruz; Irak'ı vurmasından pek hoşlanmasak bile yine de ABD'ye yakın olmak zorundayız" gibisinden aşağılık, iğrenç ve insanlık dışı bir çizgi içine girmeye çalışıyor.

Aslında bu çevrenin kafalarının içinde söyleyemedikleri, çok defa kendilerinden bile saklamaya çalıştıkları bir şey var;

- "ABD bugün dünyanın tek egemen gücü, bu uzun yıllar da sürecek. Bir iş adamı, bir gazetece ya da bir akademisyen olarak ABD'ye karşı görünmek bana zarar verir; yarın ABD'ye gidecek olsam, vize bile vermezler. Hele çocuklara burs falan gerekirse, yanından bile geçirmezler; çocuklara da vize vermezler" türünden "dünyalık" kaygılar onları ABD'ye "sıcak olmaya" iter.

- Hele işadamı, bankacı, politikacı, üst düzey bürokrat türünden biri ise, yandı gitti. ABD deyince gözlerinin içi gülmeli ki "o çevrelerde ilgi görebilsin". Adam-

lar Türk medyasına bile 200 milyon dolar cep harçlığı ayırmışlar.

- Sade para değil aynı zamanda bu bir can pazarı. Adamların eli her yere uzanıyor. Bunlar kendi başkanlarını bile öldürdüler, bize mi acıyacaklar?

- Bu kaygılardan uzak ama "elit içinde yer alan" türden kişiler ile ABD'nin kendilerine iyi gözle bakmasını isterler. Bir ressam ise sergisine konsolosların, elçilerin gelmesi veya olanak sağlaması için, "resimlerinin de, kendilerinin de Irak gibi meselelerden uzak durmaları" gerekir. "Öyle ya, adamların durup dururken midelerini bulandırmaya şimdi ne gerek var? Bana ne Irak'tan? Saddam'ın meselesi bana mı kaldı?" diye düşünenler çoğunluktadır.

Bunlar dışarıda güçlü ve zengin devletlerin, içeride sermayenin yakınlarında dolanır dururlar. Onların hoşuna gitmeyecek sözler etmezler; yazılar yazmazlar; hatta korkularından karikatür bile çizemezler.

Neymiş o öyle? Porto Allegre falan gibi yerlerde insanlar bir şeyler söyler dururmuş: Ne terbiyesiz şey bunlar? Zenginler, güçlüler hiç rahatsız edilir mi? Onlar rahat edecekler ki bizler de yolumuzu bulalım diye düşünürler.

İşin en acısı, uzman, akademisyen, gazeteci, eski bakan, emekli diplomat, muteber işadamı türünden bir kısım yaratıklar da ABD'nin Irak'a saldırısını haklı çıkarabilmek için olmadık şarlatanlıklar yaparlar.

- Televizyonlarda, yazılarında aralara halkın zor anlayacağı yabancı sözcükler yerleştirirler.

- Ciddî elbiseler ve ciddî sözcüklerle "meseleleri ele alırlar".

- Medya patronları ile beraber "aynı kulübün" üyesi oldukları için bu kurumları da işgal ederler.

Ve böylece hem çalar hem oynarlar... İnsanlar, insanlık, haklar, halklar gibi kavramlar mı? Onlar da neymiş? Gücün ve paranın yanında bunların lafı olur mu?

Atillâ İlhan'la bugünkü sohbetin konusu bütün bu can sıkıcı şeyler. Bunların hepsini ben de o da ciğerlerine kadar tanıyoruz. Sabaha kadar konuşsak bitmez; sonra, değer mi diye düşünmeye başlıyoruz.

Gerçekten değer mi acaba?

Siyasetin Kirliliği Üzerine

Galiba 1990 yılı idi; Mayıs ayında Celebrity'de toplanmıştık. 1985'ten beri her yıl yapılan konferansta bu defa Türkiye - Ortadoğu ilişkilerini ve Doğu Akdeniz'deki gelişmeleri tartışıyorduk.

İngiltere'den ABD'den, Almanya'dan, Rusya'dan ve bazı Balkan ülkelerinden konuşmacılar ve katılımcılar vardı. Bir akşamüzeri Halit Refiğ, Cengiz Çandar ve ben Beşparmak Dağları'nın yamaçlarında Beşpınar'a çıktık. Sohbet edip etrafa bakmak, çevreyi görmek için.

Fikir Cengiz'den geldi; "Yazın buraya gelip yerleşmek var, ne güzel olur!" dedi. Halit Refiğ de heyecanlandı. Ben de, "zaten gelip gidiyorum, 85'ten beri de bu akademik toplantıları düzenliyorum, iyi fikir" diye ekledim. "Benim Turunç'ta hiç oturmadığım minik bir yazlık evim var; onu satar burada bir tane alırım; orada duracağına burada dursun" dedim.

Düşünce böyle başladı. Kıbrıs'ı seven arkadaşlar, İstanbul'daki Kıbrıs Türkleri dostlar önce şaka yollu konuşurken sonra iş ciddiye bindi. Kimler yoktu ki; İstanbul'daki Kıbrıs Türk Kültür Derneği eski başkanı Avukat Kaya Gülboy, gazeteci Doğan Koloğlu, YASED eski başkanı Atillâ Midillili, rejisör Halit Refiğ, Prof. Şükür Gürel, gazeteci Cengiz Çandar, Büyükelçiler Korkmaz Haktanır, Ecvet Tezcan, STFA'dan Kıbrıs'lı işadamı Hasan Göker, basından Erol Gezeroğlu, Kıbrıs'tan iki Türk doktor (Teoman Sırrı ve Hüseyin Adalı), Ertuğ-

rul Kumcuoğlu, üniversiteden ve liseden birkaç eski arkadaş...

Önce bir kooperatif kurduk, hukuken Kaya Gülbay bunu önerdi. Sonra bir arsa aramaya başladık. Üç-dört aylık bir araştırmadan sonra ilgilenen arkadaşlar Latif Ahmet isimli biri ile arsa konusunda anlaştılar.

Dağın başında bir arsa; yol yok, su yok, elektrik yok. Basbayağı bir tarla. 20 dönüm kadar; 64.000 İngiliz Paunduna anlaşıldı. Kıbrıs'ta hesaplar Paund üzerinden yapılıyor.

Arsayı aldıktan sonra İstanbul'da Murat Aydın adında bir mimarla anlaşarak proje çizildi. Bu arada 23 üyeden muntazam taksitlerde kooperatif hesabına para toplanıyor. Birkaç kişi ödemede zorlanıyor ama imece usulü idare ediyoruz.

Proje bittikten sonra KKTC'deki gazetelere ilan vererek inşaat şirketlerini açık eksiltmeye davet ettik. 8 şirket katıldı, 1991 fiyatları ile 6,3 milyar TL'den 8,8 milyar TL'ye kadar teklifler geldi. Basit halli ile bir inşaat idi. 23 ev olacaktı. Ortada bir kültür evi bulunacaktı. Eh, bize de o yakışırdu zaten! İçinde kitaplıkları vs.

Evler mütevazi evlerdi; 17 ev 100m² oluyordu. 6 tane esinde ise ek bodrum vardı, onlar biraz daha genişti. Sitenin bir tek havuzu olacaktı; Boyu 14, eni de 5,5 metre olan bir havuz.

Bir-iki üye şahsî nedenlerle bir yıl sonra ayrıldılar, paraları verildi; yerine yine tanıdık 2-3 üye alındı.

İşlerimiz zor yürüyordu, orası adeta bir mahrumiyet bölgesi idi. Evler bitti, sonra su ve elektrik için para

ödeyip hat çektirmememiz gerekti. Su, elektrik için bedelleri peşin peşin belediyeye ve elektrik kurumuna ödendi. Birkaç yıl telefonsuz idare ettik, sonra onlar için de hat paraları ödendi.

Sitenin içine yol yapımı ve kaldırım yapımı da sonradan kanunî zorunluluk olarak bizim tarafımızdan ihaleler açılarak yaptırıldı. Hali vakti iyi olanlar dışında kalan "mütevazi üyeler" bayağı zorlanmışlardı. Ama sonuçta yerleşmiştik. Bu ara bazı arkadaşlardan, üyelerden vefat edenler oldu; evler el değiştirdi; birkaç Alman ve İngiliz aile siteye geldiler.

Bu sitenin macerası böyle idi. Başta Kıbrıs sevgisi ile başlayan ve bizi mutlu eden bir işti. Ben şahsen çok mutlu idim. İstanbul'dan Çukurcuma'dan bulduğum Osmanlı işi ya da taklidi şeyleri Kıbrıs'a taşıdım. Hatta elimde fideler, tohumlar götürdüm. 1995 yangınından sonra çevreyi ellerim, ayaklarım parçalanırcasına ağaçlandırırken en mutlu anlarımı yaşadım. Bütün bunları Kırık Çizgiler, İnsanlar İnsanlar; Zaman Tünelindeki Adam kitaplarımda yansıttım. Benim için çok anlamlı idi.

Söyleşi için gelen gazeteciler, televizyoncu arkadaşlara kendi ellerimde yaptığım taş işleri göstermek en büyük zevkimdi. TGRT'den, TV8'den, BRT'den, TRT'den gelen arkadaşlarla, gazeteci dostlarla bu zevkleri paylaşmak benim en mutlu saatlerimdi.

Niçin bunları anlatıyorum?

Evet bütün bunları niçin anlatıyorum ki? Bu kadar saf, bu kadar temiz, bu kadar özverili bir işin üzerine kimler gölge düşürmek ister? Niçin çamur atmak ister-

ler? Güzelliğe, özveriye, duyguya, inanca, topluma, toplumsallığa neden kem gözle bakarlar?

Dünya meselelerindeki çıkar kavgalarında insan tahlil yaparken daha objektif ve katı olabiliyor; Manevî değerler, ahlâk, dürüstlük, özveri gibi kavramlar göz ardı edilebiliyor. ABD ve Çin arasındaki mücadeleyi ayrı boyutlarda, "kuru ve yalın" yönleri ile matematiksel olarak görebiliyor.

Kıbrıs'ta da öyle; uluslararası dengeler, çıkar çatışmaları, iç kavgalar, dış kavgalar var. Ancak bunlar içinde meşrû, özverili, ahlâklı, dürüst, duygulu ve toplumsal yönleri ile buram buram yaşadığınız hadiselerin bile tersyüz edilerek istismar edilmeye çalışılması uluslararası güç odaklarının ve çıkar çevrelerinin ellerinin nerelere kadar uzandığını göstermektedir. Benim, "İçimizdeki Danimarka" adını taktığım çevreler bundan rahatsız oluyorlar.

Ve daha da önemlisi "içeride", bizim yanımızda olması, bize destek vermesi gereken insanların ve kesimlerin olayları tamamen saptırarak kendimize karşı bir tahrip hareketine girişmeleridir. Gerçekten de işin acı olan yönü budur. Zaten "mazlum" durumdaki milletin, insanımın bir de yalan haberlerle içerden vurulmaya çalışılmasıdır.

İnsan olmak, insanlık için çaba göstermek kolay bir iş değildir. Ahlâk, dürüstlük, onur, sevgi ve içinde yaşadığımız topluma saygı gibi bir dizi kavramı da beraberinde taşıması gerekir. Bunlar yok ise geriye kalan sadece bir hiçtir.

Bugün ben konuşuyorum, Atillâ İlhan dinliyor. Bağrım yana yana anlatıyorum. Atillâ İlhan biraz daha iyimser, "Merak etme düzelecek, dip dalgası başladı, artık durduramayacaklar" diyor.

Atillâ İlhan'ın dip dalgası epey tuttu, sağda solda yazmaya, üzerinde yorumlar yapmaya başladılar. Aslında, o bir umut ışığı, insanların da buna ihtiyacı var.

Bizden İnsan Manzaraları

Metro'dayım, Taksim'den Levent'e, evime geliyorum. Oturduğum koltuğun yanında duran bir genç bana doğru eğilerek "Hocam yanınızdayız" diyor, sıcak ve heyecanlı bir ifade ile içinden geleni söylüyor. İkinci, üçüncü cümlesini tamamlarken orta yaşlı bir bayanın bize katılmak istediğini bakışlarından hissediyorum. Araya girerek "Daha fazla konuşun, daha fazla yazın hocam, ne olur" diyerek adeta haykırıyor, o daha da heyecanlı, nefes nefese sanki, boğazına bir şeyler düğümlenmiş gibi, gözleri hafifçe buğulanıveriyor.

Yanımda boşalan koltuğa iliyor ve "Ne yapacağız Erol hoca, Türkiye nereye gidiyor?" diye ekliyor. "Türkiye bir yere gitmiyor ama götürmeye çalışanlar var, hem içeriden hem de dışarıdan" diyerek yanıt veriyorum.

Üç kişinin duygulu ve içten söyleşisine tanık olan çevredekiler gözleri ve kulakları ile bize katılıyorlar. Bakışlarından destek verdiklerini sezinliyorum. Ayrılırken orta yaşlı hanım "İyi ki varsınız" cümlesini ses tellerini çinlatarak bana aktarıyor ve boynuma sarılıyor.

Yolda yürürken, bir kitapçada bakınırken, metroda seyahat ederken sık sık karşı karşıya geldiğim manzara bunlar. Her yaşta insanlar, her kesimden insanlar; iyi giyimlisi, fakirce olanı, öğrencisi, yaşlısı, genci yazdıklarını ve söylediklerini benimle paylaşıyorlar. Destek veriyorlar, duygulanıyorlar.

Fikir ve duygunun iç içe geçtiği, sarmaş dolaş olduğu o tadı çıkarıyorum. İçime işliyor, kanıma ve ru-

huma nüfûz ettiğini hissediyorum. En az onlar kadar irkiliyorum, heyecanlanıyorum, duygulanıyorum. Hatta sarsılıyorum: toplumun her kesiminden insanın iyi, olumlu, toplumcu, insancıl yöne bakışını ve onu kucaklayışını görüyorum.

Sonra düşünmeye başlıyorum; gittiğim her yörede, Muğla'da, Antep'te, Konya'da, Denizli'de, Antalya'da, Ankara'da, Edirne'de ve İstanbul'un her köşesinde insanların büyük çoğunluğu bu ülkeye, bu toprağa ve birbirlerine bu düşüncelerle sarılabiliyorlarsa, Türkiye'yi bu hallere getirenler kimler?

"Kötü para iyi parayı kovar" kuralında olduğu gibi "kötü azınlık iyi çoğunluğu ezip ortadan kaldırmış da sonuçta Türkiye bu hallere mi düşmüş"?

Kötü azınlığın iyi çoğunluğa egemen olduğu düzenin değişik isimleri var:

- Oligarşi diyenler var,
- Örtülü faşizm adını takanlar var,
- Bir de, vahşî kapitalizmin kurduğu sömürü düzeninin sonuçları biçiminde değerlendirenler bulunuyor.

Aslında her üçü de bir merkez etrafında birleşiyor. Oligarşiyi de, örtülü faşizmi de vahşî kapitalizm yaratmıyor mu? Batı kapitalizminin dev şirketlerinin dünyaya egemen olma hırsları ve dengesiz bir küresel düzen kurmaları oligarşiyi ve faşizmi getirmiyor mu?

Bizim halkımız ayrı ayrı çok iyi insanlar. Ama, Batı kapitalizminin tekелci güçlerine ve onların içindeki işbirlikçilerine güçleri yetmiyor.

Güçlerinin yetmesi için örgütlenmeleri gerekir. İşçisi, köylüsü, memuru, esnafı, yani geniş halk kitleleri örgütlenecekler ki siyasetin içinde yer alarak kendi çıkarlarını koruyabilsinler.

Medya, siyaset, borsa, bürokrasi onların güdümünde işliyor. Onlar kim, gayri milli ağırlıklı odaklar, yani işbirlikçiler. Halkımız bu azınlığa karşı çıkıyor ve tepkisini bizim gibi düşünürlere gösteriyor. Bize destek veriyor. Ama bu yetmez, sistemi halkın örgütlenerek ele geçirmesi gerekir. Halkın kendisinin iktidar olması gerekir.

Atillâ İlhan'ın işçileri

Benim tiradıma Atillâ İlhan daha sert cevap veriyor; işçi olmadan olmaz, bak Fransa'ya, İspanya'ya, İtalya'ya orada işçi örgütleri siyasetin göbeğinde. Fransa en iyisi.

Adamlarda Katolik disiplini var, işçi sendikalarına kadar girmiş. Bak Brezilya'ya, Lula Da Silva gibi bir adam örgütten çıkıverdi.

Bizde de örgütlü zemin lâzım. Sağlam sendika üzerine oturmuş bir sol parti, arkasından bir sol iktidar.

Atillâ İlhan'ı kızdırmak için, ya CHP diyorum. "Bırak canım" diyor, "Onlara mı kaldı. Nerede işçi, nerede örgüt, nerede sol. Bunlar solu kapatıyorlar, işgal ediyorlar."

Atillâ İlhan "CHP'liler işi yokuşa sürüyor" diyor. Haksız da değil. Sonuçta işi sendikalara bağlıyoruz, başka yolu yok.

Bizi Bu Hallere Kimler Düşürmüş?

Abi, nedir bu gazetelerin hali, insan görünce şaşırıyor. Kıbrıs'ta ne olup bittiğini anlamakta zorlanıyor insan. Bir şeyleri görüyorlar veya gördüklerini zann ediyorlar. Gerçekte ise, görülenin çok ötesinde başka gelişmeler var.

21-22 Temmuz 1974 tarihli eski İstanbul gazetele-rine bakıyorum; Cumhuriyet'e, Tercüman'a, Hürriyet'e, Milliyet'e; Kıbrıs Türklerinin nasıl kurtarıldığı katliamların ve (enosis)in nasıl engellendiğini boy boy anlatıyor-lar. Sonra 15 Kasım 1983'ü izleyen günlerdeki aynı gazetelere bakıyorum; KKTC'nin ilanının nasıl haklı nedenlere dayandığını siyasî hukukî gerekçeleri ile say-fa sayfa açıklıyorlar. Türkiye'nin doğru bir politika izle-diğinde hiçbir kuşku yok; sağında, solunda, liberalinde, dincisinde, kapitalistinde bir bütünlük var.

- Bir de Ocak 2002'deyiz. Hürriyet'e, Milliyet'e, Ra-dikal'e, Sabah'a bak; sanki 21-22 Temmuz 1974'te, 16-17 Kasım 1983'te çıkan gazeteler Türk gazeteleri de bugünküler Atina'da, Brüksel'de ya da Washington'da yayınlanmışlar.

İşin daha da ilginç yanı 1974'te ve 1983'te çıkan gazetelerdeki bazı köşe yazarları ile Ocak 2002'de imza atanlar aynı şahıslar, o gün beyaz dediklerine bugün siyah diyorlar. Denktaş'a hakaret edenler, Kıbrıs'ın nasıl başımızın derdi olduğunu söyleyenler, Tayyip Erdoğan'ın Rumları ve Atina'yı sevindiren "değerlendirmelerini" övenler...

Sokaktaki insan şaşkın; ne değişmiş de bu gazeteler ve televizyonlar her şeyi tersyüz etmişler?

- Ya bazı işadamları? Ya bazı büyük sermaye çevreleri? Denktaş'a hakaretten, Mümtaz Soysal ve Şükrü Gürel'i aşışlamaya kadar her şey var.

Bulmaya, anlamaya çalışıyoruz. 25 ya da 30 yılda neler değişmiş? Daha yakına gelelim; 1980 sonrasında Türkiye'de ve dünyada neler olmuş da siyasîler, bürokratlar, işadamları, hatta öğretim üyeleri böylesine değişmiş?

Olasılıkları sıralıyoruz, kendi kendimize görmeye, yakalamaya çalışıyoruz.

- Acaba 1980 sonrasında Özalcı iktisadî anlayış mı Türkiye'yi yavaş yavaş bu hale getirdi? O dönemde atılan tohumlar yeni mi yeşermeye başladı? Bir nesil o ortamda yetişince Türkiye, dünya, toplum, kitle, çıkar, tüketim, borsa, para, döviz, kapitalizm bir zincirin halkaları gibi birleşerek insanları, insanlığı, toplumları sarmaladı da "değerler sistemi" böylesine değişti, tanınmaz hale geldi.

- Arkasından 1990'da Soğuk Savaş'ın bitimi ile "Batı kapitalizminin hırs ve ihtiraslarını" biraz olsun dengeleyebilen ikili düzen ortadan kalktı da saatin zembereği mi fırlayıverdi? ABD ve Avrupa kapitalizmi, "artık karşımızda bizi dizginleyecek bir güç yok, dünya bizim, istediğimizi yaparız" deyiverince, Türkiye gibi ülkelerdeki uzantıları da birlikte "gemi azya almaya mı başladılar"?

- Bu her iki gelişme, elit ile halk arasındaki zıtlaşmayı arttırdı ve "sonunda elit kendini Batı kapitalizminin bir parçası veya uzantısı gibi mi görmeye başladı"?

- Batı kapitalizmi 80'li ve 90'lı yıllarda, kendilerine ulusal politikaları yıkmak konusunda çok mu başarılı oldular ve bunun sonunda Türkiye gibi ülkelerde ulusal iktisat, siyaset, kültür, savunma iflas ettirilmiş oldu?

- Hem dünya üzerinde Batı ve diğerlerine arasında dengesizliğin artması, hem de az gelişmiş ülkelerde iç dengesizliğin büyümesi birbirlerini besleyen yeni virüsler mi yarattı? Yeni bataklıklar mı oluştu?

- Yoksa güçlünün gücünü, kaynakları kendi yararına kullanması kaçınılmaz bir insanlık felaketini mi yaratmak zorunda? Yoksa bu bir kader mi?

- İnsanların insan görünüşleri altındaki canavarları büyük felaketlerin kaynağı mı? Tıraşlı, kravatlı, zengin, iyi beslenen, iyi eğitilmiş toplumların aynı oranda daha fazla silah üretmeleri, daha fazla silah satmaları, daha fazla savaş çıkartarak insan öldürmeleri insanın ve insanlığın vazgeçilmez bir çelişkisi mi?

- Bunun için mi Türkiye'de elit kendi halkına, kendi çiftçisine, kendi işçisine, kendi kültürüne ihanet ediyor ve dışarıdaki ezen güç odaklarının işbirlikçisi oluyor?

- Yerli gazeteler, televizyonlar, sermaye çevreleri, üniversiteler "yerli" oldukları halde ulusal olmayıp nasıl emperyalizmin emrine girebiliyorlar?

- Yoksa küresel düzen ya da yeni dünya düzeni dedikleri bu mu? Batı kapitalizmi dışında bütün ülkelerin sömürge haline dönüştürülmeleri yoksa yeni

sömürge haline dönüştürülmeleri yoksa yeni sömürgecilik bu mu?

İnsanların, halkın kafası karışık. Kendileri özünde sağlam, sağduyuları var, ihanet içinde de değiller. Halk kendine ihanet edebilir mi? Eşyanın tabiatına aykırı.

İhanet edenler başkaları, halk değil. Halk olan biteni fark etmesin diye kafalar onun için karıştırılıyor. Değerleri altüst ediliyor, bozuluyor; dil bile anlaşılmaz hale getiriliyor. İnsanların, toplumların kimlikleri yok ediliyor.

Büyük dişlilerden oluşan bir felaket makinesi gibi; dışı süslü, parlak, yaldızlı; ama ezip geçen bir alet: para, teknoloji, küreselleşme; en güçlü silahlarla donatılmış kapitalizmin emrinde.

Bu bir canavar...

Bugün ikimiz de çok kötümseriz, Kıbrıs'la ilgili olup bitenler ve medyaya yansıyanlar sinirlerimizi iyice bozdu. Bugünün siyaset güncesi fazla karanlık, bunalıyoruz.

Esas Kırılma Ulusallar ve Gayri Milliler Arasında

Bugün Koç Üniversitesi'nden öğrenciler aradılar, konferans vermemi istiyorlar. "Değişik bir ses duymak istiyoruz" demeleri beni hiç şaşırtmamıştı.

"Değişiklik" benden kaynaklanmıyordu. "Çizgi dışı olan" ben değildim. Ancak Türkiye'de öyle bir ortam yaratılmıştı ki, olağan çizgiler, hatlar olağandışı hale gelmişti.

Bilgi Üniversitesi'nden bir öğrenci benimle söyleşi yapmak istiyordu. Hocası bir ödev vermiş, Türkiye'deki "milliyetçi görüşte olanların AB'ye baskısını" araştırmak istiyordu.

- Acaba milliyetçi görüşten neyi anlıyorlardı? Türkiye'nin ulusal çıkarlarını gözeten insanların AB ile kurulan tek yanlı düzene nasıl baktıklarını mı haklı olarak görmek istiyorlardı?

- Yoksa tutucu, içe kapalı çevrelerin AB'yi nasıl karşıladıklarını mı araştırıyorlardı?

Birincisini düşünüyorlarsa, benim görüşlerimi öğrenmek istemeleri doğru bir seçimdi. Eğer, ikincisini düşünüyorlarsa bunun benimle bir ilgisi olamazdı.

- Acaba her ikisini birbirine karıştırıp, "AB'nin Türkiye ile kurduğu tek yanlı düzene karşı çıkmak bile yanlıştır; bu Batı düşmanlığıdır" şeklinde işi yanlış bir zemine mi çekmeye çalışıyorlardı?

Daha başka özel üniversitelerden de öğrenciler istekte bulundular, zamanım elverdiği ölçüde gittim ve konferans verdim. Hocaları zaten eski arkadaşlarımdı, onlar da benim konferansımdan memnun kalmışlardı.

- Ancak Türkiye'de başka şeyler oluyordu; bazı çevreler ki ben bunlara "gayri millî çevreler" adını takmıştım; bunlar dış güçlerin bölgedeki çıkarlarına öncelik tanıyorlardı. Emperyalizm ile işbirliği yapıyorlardı. Bu çevrelerin ulusal çevrelere karşı özel bir alerjileri vardı; aynen Batı'daki bazı çevreler gibi.

- Atillâ İlhan ile son birkaç yıldır Türkiye'de esas ayrımın, "ulusal çevreler" ile gayri millî çevreler arasında olduğunu görüyorduk. Sağ-sol, laik-laik karşıtı tartışmaları ikinci planda idi.

Hatta bunlar yapay olarak ABD ve AB tarafından pazarlanan düşüncelerdi. Türkiye'de "ulusalcı görüşlerin" "ulusal politikaların" benimsenmesini istemiyorlardı. Halbuki kendileri "en ulusalcı" politikaları uygulamaktaydılar.

İşte bu nedenle "AB ile ilişkilerde milliyetçi düşüncüler" ne düşünüyor diye soranların "bazıları" konuyu özellikle saptırmak amacını güdüyorlardı.

Örneğin, AB ile "karşılıklı çıkarların gözetilmesi" bazılarına göre zararlı milliyetçi politikaları.

Atillâ İlhan'a ve bana "geniş bir milliyetçi cephe" teklifler yağıyordu. Özellikle 2000'li yıllarda bu akım güç kazanıyordu. Eskiden Atillâ İlhan'ın ve benim yanıma yaklaşmaya korkanlar şimdi ısrarla peşimideydiler. Aslında biraz da geç kalmışlardı. 1990 sonra-

sında Batı kapitalizminin ulusalcı politikalara karşı şiddetlenen tavrını görmeleri gerekirdi.

10 yıl geç kalınmıştı. Neyse, zararın neresinden dönsek kârdır diye bakmak gerekir. İstanbul Üniversitesi'nde yapılan bir toplantıda oturum başkanlığı yapıyordum. Bir tarafımda 68'ler Derneği başkanı öbür yanımda ise Aydınlar Ocağı Başkanı oturuyordu.

Bu durum 10 yıl önce hayal bile edilmezdi. Ancak Atilla İlhan'la birlikte bu konuyu biz çoktan tartışmaya başlamıştık ve gerek yazılarımızda gerekse yaptığımız konuşmalarda bunun sebeplerini anlatmaya başlamıştık.

Çorbada tuzumuzun olduğunu biliyorduk.

Türkiye'de Demokrasiyi Tartışmak

Atilâ İlhan TRT2'deki haftalık sohbetinde Türkiye'-de demokrasinin neden işlemediğini herkesin anlayacağı bir dille anlatıyor ve Fransa başta olmak üzere Avrupa'dan örnekler veriyor. İkimiz de yıllardır Cumhuriyet'te bunu yazıyoruz. Ben, 2000'li yıllarda yayınladığım birkaç kitapta bu konuya geniş yer verdim.

- Demokrasinin toplumsal sınıflar arasında bir denge meselesi olduğunu; siyasî partilerin sınıfsal olmak zorunda bulunduğunu birlikte anlatmaya çalışıyoruz. Yalnız yazılarımızla değil televizyon ve konferanslarda yaptığımız konuşmalarda da ortaya koyuyoruz.

- Konu sınıfsal; siyasî partilerin toplumsal sınıf tabanına oturması gerekiyor. İşçinin, köylünün, memurun partisi ile sermaye çevrelerinin partisi bir olamaz. Avrupa'da sağ-sol ayrımı buradan kaynaklanıyor.

- Bu bilinen ve Türkiye'de de "herkesin bilmesi gereken" basit gerçeği niçin ısrarla, üstüne basa basa yazıp tekrarlıyoruz ki? Çünkü Türkiye'de demokrasi adı altında karagöz-hacivat oyunu oynanıyor. Ortalıktaki siyasal partiler toplumsal sınıflara göre kurulamıyor. Bunun yolu, Batı kapitalizmi ve içerdeki uzantıları tarafından engelleniyor.

- Partileri, "içerdeki gayri millî sermaye çevreleri veya ABD ve AB'ye yakın odaklar kurduruyor. Burada ilginç bir ittifak kurulmuş; gayri millî büyük sermaye çevreleri, köktendinciler ve bölücüler birleşmişler. Brüksel'i ve Washington'u arkalarına almışlar; Merkez

sağ da, merkez sol da bu çevreler tarafından denetim altına alınmışlar.

- 2000'li yıllarda bu ittifak, 80 yıllık Cumhuriyet tarihinde görülmediği ölçüde bütünleşmiş. Batı kapitalizminin Türkiye'deki ve bölgedeki egemenliğini destekliyorlar. Gayri millî sermaye, köktendinciler ve bölücüler Brüksel ve Washington ile tam bir ittifak kurmuşlar.

- Batı emperyalizminin Türkiye'deki uzantısı misyonunu üstlenmişler. Toplumsal (ve toplumcu) demokrasinin önündeki en büyük engel bu sınıfsal demokrasiyi, toplumsal demokrasiyi çalıştırmıyorlar.

- 2000'li yıllarda kendini göstermeye başlayan ulusal cepheye bu nedenle karşı çıkıyorlar. Ödleri patlıyor demek daha doğru.

Türkiye'nin Batı'dan farkı...

- Ancak bir noktada Türkiye ile Batı kapitalizmi arasında "sınıfsal ve toplumsal siyasîleşme ve örgütlenme bakımından" temel bazı farklar kendini göstermeye başladı.

Avrupa demokrasinin sınıfsal boyutu değişmeye başladı. Bu konuyu "Dünya'da ve Türkiye'de Büyük Sermaye" ve "Kapitalimin Temel İşgüdüsü" kitaplarımda ayrıntılı olarak açıkladım.

Özellikle Doğu Bloku'nun dağılmasından sonra Batı kapitalizminde sınıfsal, siyasal zayıflama başladı. İşçi ve işveren ortak çıkarlar etrafında toplanmaya başladı. Batı kapitalizminin "dışarıdaki sömürüleri" yalnız işve-

reni değil, işveren dışındaki sosyal sınıfları fazlasıyla zenginleştirmeye başladı.

Batı'da şirketlerin çıkarları ile toplumun sosyal ve iktisadî çıkarları örtüşmeye başladı. Bunun gerisinde dış sömürü yatıyordu.

- İşin bu boyutu, Türkiye gibi ülkelerde siyasal partilerin "tabanının ve kimliğinin" Batı'dan farklı olmasını gerektirmeye başladı. Çünkü Türkiye gibi ülkelerde, büyük holdinglerin çıkarları ile toplumsal çıkarlar örtüşmüyordu. Önde gelen büyük holdingler, Batı'nın çok uluslu şirketlerine "bağımlı" oldukları için "dışarıdakilerin şirket (ve devlet) politikaları egemen oluyordu. Bu da, Türk halkına değil ABD'nin veya AB'nin halklarına yarar sağlıyordu.

- Benim bu teknik (ve politik) değerlendirmelerimi Atillâ İlhan'la uzun uzun konuşup tartışmıştık. Hatta bu tartışmalara bazı uzman ve akademisyenlerin yaptıkları katkıları da Atillâ İlhan'a aktarmıştım.

- İşin ilginç yanı bu konuştuğumuz şeyleri Türkiye'de birkaç kişi yazıyor ve tartışmaya açıyordu. Medyada "karartma" uygulanıyor. Adeta, örtülü bir faşist düzen geçerli. Bundan çok rahatsız oluyoruz ve bu nedenle konuyu sık sık yazmaya, konuşmaya çalışıyoruz.

Atillâ İlhan'ın İlhamı...

- "Otururken aklıma öylesine geliverir işte: Arka odaya geçer, beş dakika yazıveririm. Bazen sonradan bir iki tarafına dokunup değiştirdiğim olur. Ama genellikle ben de öyle yazarım".

- İsmi lâzım değil birinden söz ediyorduk, bir şair. Bir gece önce televizyonda kendisi ile yapılan uzun bir söyleşiyi izlemiştim. O kadar programlı ve mekanik bir düzen içindeydi ki her gün 9 ile 17 arasında hiç aksatmadan çalışıyordu. Kafasında bir şiir kitabı planlıyor bunu bir ayda tamamlamayı öngörüyor ve buna da kesinlikle uyuyordu.

Hatta daha da ileri gidiyor, bu şiirlerin konusunu da kesin olarak belirliyordu.

- "Bir ayda doğa şiirlerinden oluşan bir kitap yaza-
cağım" kararını verdikten sonra günde sekiz saat çalışarak bunu uyguluyordu.

- Bana garip gelmişti. Yıllar önce gezdiğim bir mobilya fabrikasında bir masanın 2 saat 15 dakika içinde üretildiğini anlatmışlardı. Masa tamam da şiirde bu nasıl olur? Bu tepkimi anlatıyordum; bir şair nasıl olur da parça başı iş yapar gibi şiir üretebilirdi?

- Atillâ İlhan bunun üzerine kendinden örnek vermişti. "Oturmuş hanımla bir şey konuşurken aklıma geliverir, sessiz sedasız içeri, arka odaya kaçar, orda yazıveririm" diyordu. Tabii, evlilik yıllarında. Şimdi içeri,

arka odaya gidip yazması gerekmez, bulunduğu yerde işini halledebilir.

- Bir aşk hikayesi, orijinal olanı, Fransızcası çalışıyordu. Ses Mephisto'dan geliyordu. Şarkıyı dinlemek için kitapçıya giriverdim. Kitaplara bakıyordum ama her şeyimle o aşk hikayesinin, şarkının içindeydim, bütün bedenimle hissediyordum. Yirmi yaşındayken Beyoğlu'ndan geçerken yine bu parçayı dinlerdim. Ya da İnci'de otururken çalardı.

Şimdi atmışındayım, Beyoğlu'ndayım ve yine aynı parça çalıyor, beni kırk yıl öncesine götürüyor. Benim içim titremesin de kimin titresin?

Cebimdeki minik defterimi çıkardım, çekildim تنها bir köşeye ve oturacak bir yer bile bulamadan ayakta yazmaya başladım;

*ben hâlâ Beyoğlu'ndayım
ve hâlâ aşk hikayesi çalıyor, Fransızcası hem
de....*

*girdiğim kitapçada, Mephisto'da
o yıllarda girdiğim kahvede çalardı
ya da pastanede İnci'de, Pelit'te
yer aynı şarkı aynı, şarkıcı aynı
ama başka bir adam
genç, dinamik ve saldırgan
otuz yıl önce, belki daha fazla
ama ben hâlâ, Beyoğlu'ndayım
ve hâlâ aşk hikayesi çalıyor
aşkı gitmiş hikayesi kalmış*

*ama yine de içim titriyor
ve ben hâlâ Beyoğlu'ndayım...*

İşte böyle (ve daha sonra bu satırları "Gölgeler" kitabımda yayınladım).

- Ben de eski günlerimi hatırladım. Evde, içimden bir şeyler yazmak geldiğinde bir köşeye çekilir yazardım. Sonra hiçbir şey olmamış gibi saklandığım yerden, diğerlerinin yanına dönerdim. Gelir, giderdi...

- Bu da Atillâ İlhan'ın ilhamı. Normal olarak çok düzenli, çok "planlı" yaşayan ve çalışan bir özelliğe sahip. Ama şiirde öyle değilmiş, kendi itiraf etti.

Galiba şiirin de böyle ortaya çıkması, yazılması, yaratılması gerekiyor. Yoksa bir mobilyadan, masadan ne farkı kalırdı. Bu konuda aynı duygu ve düşüncüyü paylaştığımız kesin.

Çocuklara Faşist Eğitim

"Şuna bak, Amerika'da bir ilkokulda öğretmen altı yaşındaki çocuklara neler öğretiyor! Amerika'nın, kapitalizmin iyi olduğunu; Müslümanın kötü ve terörist olduğunu öğretmen tahtaya yazıyor. Altı, yedi yaşında çocuklara bu eğitim veriliyor. İnanılacak gibi değil!

- Bu düpedüz faşist bir eğitim. Bush yönetimi Hitler'i de geçti. Bunlar dünyaya meydana okuyorlar.

- Bizdeki gayri millî sermaye, onların denetimindeki medya işte bu Bush yönetiminin arkasında. Daha doğrusu Bush yönetimi içimizdeki hainlerin arkasında. Amerika ile Irak'a girelim diyenler bunlar; AB için Amerika bize destek versin diyenler bunlar.

- Gazetelere bak, televizyonlara bak Amerika'nın uşakları neler yazıyor, neler söylüyorlar? Yalnız sermayesi, medyası değil sivil toplum örgütleri de bunun içinde. Utanmadan pisliğin içine gömmüşler kendilerini..."

Atilla İlhan bugün çok sinirli. Aslında sinirden çok heyecan var içinde. Bir kanıt bulunca rahatlıyor. Veya, yeni söylevler için sağlam malzeme bulmuş oluyor. Bunlar aslında çok önemli suç delilleri. Atilla İlhan'a da bana da e-posta ile olsun, normal posta veya faks ile olsun dünya kadar belge geliyor. Eve yahut üniversiteye gelip elden verenler bile var.

Bir konferansa gittiğimde yanıma yaklaşanlar bazen bir dosyayı, bazen A-4 büyüklüğünde bir zarfı elim tutuşturuyorlar.

Aslında bütün bunları bir kitap içinde toplamayı düşündüğüm bile oluyor. Petrol'den suya, birilerinin rüşvet kanıtlarından bazı ilginç fotoğraflara kadar neler yok ki! Gelen belgelerin bazıları imzasız. İmzasız olmalarına karşın o kadar ciddî hazırlanmışlar ki.

Atilâ İlhan'la bu imzasız belgeleri ve dosyaları gönderenlerin "önemli iç ve dış kurumlar" olduğuna ister istemez inanıyoruz. Bize gelen bu tür belgeler genellikle bizim savunduğumuz görüşleri destekler nitelikte.

Bazı dosyaların ne kadar gerçek olduğunu uzmanlarına danışarak anlamaya çalışıyoruz. Bunlar genellikle objektif bilgilere dayanan belgeler. Demek ki bize güveniyorlar diye düşünüyoruz.

Öyle ya, ulusal cephe adına ortalıkta dolaşan 5-10 kişiden ikisi olduğumuza göre bu belgelerin bize gönderilmesi doğal. Gerçekten de pek çok konuda ayrıntılı bilgi edinmemize yol açıyor.

- Anadolu'da ve denizlerimizde petrol rezervlerinin durumu,

- Tekel'de dönen dolaplar,

- SEK'in özelleştirilmesinin yarattığı büyük kayıp,

- İlaç sanayinin nasıl çok uluslu şirketlere bırakılmakta olduğunu gösteren ayrıntılı belgeler ve istatistikler,

- Bazı özel üniversitelerde dönen dolaplar; hangi öğretim üyelerinin "araştırma projesi" adı altında ne aldıkları, paranın tutarı; ayrıca yaptıkları "projelerin" Türkiye'ye verdikleri zararlar ayrıntılı olarak belgelenmiş.

- Bazı emekli diplomatlar ve gazetecilere ilişkin inanılmaz bilgiler.

Atilâ İlhan'a, "Abi bütün bunları noktasına, virgölüne dokunmadan bir kitap haline getirsek, acaba ne olur?" diyorum! O da bana, 10 şiddetinde bir deprem olur diyor. Gerçekten de öyle; sözü tekrar Amerika'da altı, yedi yaşında çocuklara öğretilen faşist eğitime getiriyoruz. Öyle ya, herhalde oğul Bush da bu eğitimi alanlardan biri olmalı. Aksi halde, iktidara geldiğinden beri bütün bunları nasıl yapardı?

ABD'nin dünyamızı nereye götürdüğünü dehşet ve ibretle aramızda tartışırken heyecanlanmamak elde değil. İnsan sakın sakın böylesine insanlık dışı şeyleri nasıl konuşabilir?

Öfkelenmekte yerden göğe kadar haklıyız...

Biraz Greta, Biraz Margot, Az Buçuk da Mata Hari...

Mata Hari, Greta Garbo ve Margot, bunlar ayrılmayan üçlü; rüyalarımın giren, hayallerimi süsleyen ve ardından kaybolan görüntüler. Görülmeyen, duyulmayan ama hissedilen figürler. Vamp sözcüğünün içini doldurup dışına da taşan, etrafa dağılan, saldırgan, güçlü, üstün ve egemen.

Bunlar uzaydan gelmiş yaratıklar sanki; çizgi dışının köşe taşları, olağanüstü simgeleri ve gizemin doğrundaki yıldızlar. Kim bunlar? İnsan mı, kadın mı, yoksa başka bir yaratık mı? Hem hepsi hem de hiçbir.

Mata Hari ile Margot'yu konuşuyoruz. Hem de A'dan Z'ye kadar. Nelerden hoşlanır, kimlerden nefret eder. Kime nasıl yaklaşır ve kavrır, sonra onu esir eder, bırakmaz. O soruyor ben söylüyorum, ben soruyorum o hayal gücünü zorluyor. Acabalar acabaları kovalıyor; her yer soru işaretiyle dolu. Ortılığı sis kaplamış, sanki karartma var. Ama bu Margot'nun kendisi zaten, gizemi onu karanlığın içine çekiyor.

Sonra Garbo ile yine Garbo'yu konuşuyoruz. Bütün içtenliği ile açılıyor, kendi kendini anlatmaya başlıyor. O masum ve sade görüntüsü altında vamp kimliğinin kendisini nasıl esir aldığını anlatıyor. Anlatmasına gerek yok, görüyorum. Kendi kendini anlatmasını zevkle dinliyorum.

Hayal gücümüzü zorluyoruz, Greta'yı bir ben bir o anlatıyor. Yoksa gerçekten çıkıp gelmiş mi? Hayal mi

görüyoruz? Karşımda kanlı, canlı duruyor, biraz çelimsiz görüntüsüne rağmen yüzündeki vamp kimliğini buram buram hissediyorum.

Greta'ya Mata Hari'yi anlatıyorum, onun Margot hakkındaki düşüncelerine kendi düşüncelerimi ekliyorum. Ortaya karma karışık bir resim çıkıyor. İçinde hem herkes var, hem de hiç kimse yok sanki.

Şimdi üçlüye Atillâ İlhan'ı ekliyoruz. Ekliyoruz demek yanlış, o hep vardı zaten, her şeyin içindeydi. Margot onun hayatının hâlâ ayrılmaz bir parçası, aynen Greta gibi. Mata Hari ise kendisiyle Atillâ İlhan üzerine "söyleşilerimiz" sonucu en gerçekçi bir biçimde olayların içine yerleşmiş durumda. Sanal, dijital değil üç boyutlu bir nesne kadar gerçek.

O zaman konuşanlar kim, konuşmayanlar kim, kaç kişi kaç kişiyi konuşuyor. Tamı tamına üç kişi üç kişiyi konuşuyor, bu satırların yazarı dışında tabii. Üçü de birbirlerine dokunacak uzaklıkta, üçü de birbirlerinin nefesini duyuyor.

Hayal gücümü kullanmaya çalışıyorum; o kemikli yapısı ve mağrur ifadesi ile Greta'yı karşıma oturtuyorum. Ama hayal gücümü kullanmama gerek yok, o zaten karşımda oturuyor. Yandan vuran güneş yüzünü tüm ayrıntılarına kadar ortaya sunuyor. Bir ziyafet sofrası gibi. Greta karşımda duruyor, hem hayal hem gerçek. Hayal ve gerçek iç içe geçmiş aynen Büyük Otel filmindeki gibi, o taa yıllar öncesinde Paris'in sıcak yüzünü gösteren tebessümüyle.

Ne tesadüf Margot da oradaydı, hatta Mata Hari de kendisini hissettirmeden dolaşmıştı Sen nehri boyunca uzanan ıslak sokaklarda.

Aslında Sen nehrinin de Paris'in de bir önemi yok. Şimdi Greta, Mata ve Margot şu anda bizim yanıımızda, içimizde, ruhumuzda yaşıyorlar. İstediğim zaman elimle dokunuyorum, istediğim zaman hayalimdeki en renkli dünyanın içine yerleştiriyorum.

Atillâ İlhan'a Cüppe

Birkaç gün sonra Atillâ İlhan İzmir'e, ben de Hamburg'a gidiyoruz. Atillâ İlhan'a Ege Üniversitesi fahri doktora payesi veriyor. Bu arada İzmir'deki kitap fuarı da var, bir taşla iki kuş, aradan o da çıkacak.

Atillâ İlhan'a fahri doktora verilmesi meselesinden benim biraz daha önceden haberim var. Kendisine biraz da sürpriz yapıldı. Atillâ İlhan Ege'li, pâyeyi Ege Üniversitesi'nden alıyor. Eh, kendisinin Karşıyakalılığı da malum. Ege Üniversitesi ona vermeyip de kime verecek.

Birkaç hafta önce ben da Ege Üniversitesi'nde idim, konferans vermek üzere davet edilmişim. Koca salon tıklım tıklım doluydu. Türkiye'nin geçirmekte olduğu kritik günlerde kritik meseleler üzerinde konuşmuştum. Hınca hınç dolu koca salon. Üç saat boyunca heyecanını hiç kaybetmeden bana destek vermişti. Unutamayacağım bir konferanstı.

Bu duygularımı İzmir dönüşü Atillâ İlhan'a ayrıntılarına kadar anlatmışım. Hocalarıyla, öğrencileriyle coşkulu bir izleyicim vardı. Şimdi aynı hocalar ve öğrenciler Atillâ İlhan'ı alkışlayacaklardı. Aslında, benim de bu törene katılmam istenmişti ama Hamburg konferansım ile çakişyordu, gitmem imkânsızdı.

Fahri Doktora pâyesini Atillâ İlhan'a vermeyeceklerdi de kime vereceklerdi? Birçok akademisyenden daha fazla düşünce hayatımıza ve yakın tarihimize katkıda bulunmuştu.

- Kitaplarıyla,
- Makaleleriyle,
- Konferans ve söyleşileriyle.

Geç bile kalmışlardı bu pâyeyi vermek için. Bu pâyeye çok defa istismar bile edilmişti. Bazı üniversiteler yağ çekmek için işadamlarına da vermişlerdi. Hem de gayri millî olanlarına, Türkiye'yi pazarlayanlara... 12 Mart'çı, 12 Eylül'cü askerlere bile vermişlerdi. Ama bu istisnalar kaideyi bozmadı. Atillâ İlhan'da yerli yerine oturmuş bir örnektir.

İzmir öncesi Atillâ İlhan'la buluşmamızdan biraz önce bu konulardan söz ettik. Konuyu ben açtım, o pek içine girmek istemiyordu. Sanıldığının aksine Atillâ İlhan kapalı bir insandır. Bu arada hararetle Kıbrıs gündemini konuşuyoruz.

- MGK hükümetin Annan Planı'na sarılmasına zayıf bir tepki verdi.

- Özkök açık açık söyledi; 13 Şubat sonucu, daha önceki Ankara mutâbakatına ters düştü. Ters düştü ise, oyun bozanlara karşı niye tepki vermediniz?

- Genel bir zafiyet var.

- Tam sayfa ilanlara bak; bir tanesi "gayri millîlerin" boy gösterdiği liste. Türkiye'yi pazarlayanlar yan yana sıralanmışlar.

- Biri, kim bu gayri millî dedikleriniz diye sorarsa, bu tam sayfa ilanı yüzlerine yapıştırmak lâzım.

Türkiye bir yerlere götürülüyor, insanların tepkileri var ama gölcükler halinde dağınık ve zayıf, birleşmiyorlar.

Atillâ İlhan anlatıyor, "güçlü bir liderin çıkıp halkı sürüklemesi gerekiyor" diyor.

Ayrılırken birimiz güneye, diğërimiz kuzeye gitmek üzere vedalaşıyoruz; gelecek hafta buluşmak üzere diye.

Kafamda Atillâ İlhan'ı cüppesini giyerken tahayyül ediyorum; Atillâ İlhan'ın hiç de hoşlanmadığı bir biçimsellik aslında. Ama ne yapsın, başa gelen çekilir!

Ben Sana Mecburum

- Sol millî konularda niçin ve nasıl bölündü? Türkiye'de solcuların bazıları Denктаş'ın; hayırcıların yanında duruyor. Bazıları ise evetçilere destek veriyor.

- KKTC'de evetçiler Türkiye'de onlara destek verenler sol değil ki! "Sahte sol" demek daha doğru. Sol, iktisadî ve sosyal zemine oturmaz ise sol olamaz.

- Üstelik sağ ve solun bir bölümü KKTC'de "hayır" konusunda birleştiler, bu nasıl oluyor?

- Bizdeki sağ-sol ayrımı yanlıştır; gerçekten sağ ve sol iktisadî menfaatler çerçevesinde ortaya çıkar. Bizdekiler ise "Batıcı olanlar ve olmayanlar arasındaki farklara göre" değerlendiriliyor, bu yanlıştır.

- Özellikle 1990 sonrasında ABD ve AB dünyaya "biz ve diğerleri" olarak bakıyorlar. Türkiye'yi karşılıklarına almışlar. Türkiye'de bugünkü bölünme sağ-sol bölünmesi veya farklılığı değildir.

Bölünme, "Batı emperyalizmine karşı çıkanlar ve Batı emperyalizmi ile işbirliği yapanlar arasındadır". Batı emperyalizmine karşı çıkanlar arasında sağcılar da, solcular da bulunmaktadır.

Aynı şekilde, kendilerine sağcı, solcu veya liberal diyerek, Batı emperyalizmi ile işbirliği yapanlar da bulunmaktadır. KKTC'de Annan Planı'na evet veya hayır oylaması, emperyalizme evet veya hayır oylamasıdır.

23 Nisan 2004 gece yarısında, saat 23'ten başlayarak iki saat boyunca SKY Türk'te Özge'nin programına Atillâ İlhan'la birlikte konuk oluyoruz.

Özge aylardır Atillâ İlhan'la beni birlikte programına almak istiyordu. Nihayet 23 Nisan 2004 gecesini "emeline nâil oldu". Hem Kıbrıs'taki tarihî evet, hayır referandumunun bir gün öncesindeki gece. Hatta, saat 24.00'den sonra, aynı gün demek daha doğru. Atillâ İlhan'la uzun zamandır beraber ekrana çıkmamıştık. Yakın görüşleri paylaştığımız için "sıkıntımız" yoktu. Özge'nin programında "ulusal cephe" bir araya geliyordu. İki saat boyunca hararetili ve içeriği dolgun bir program yaşandı. SKY Türk'ün telefonları kilitlemiş, programın tekrarı istenmiş.

Halk doğru bilgi ve değerlendirmelere aç; gayri millî sermaye karartma yapıyor, Batı emperyalizminin maşası gibi hareket ediyor. Atillâ İlhan'ın ve benim değerlendirmelerimiz insanlara moral veriyor, hatta onları coşturuyor. Gelen yüzlerce mesaj bunu gösteriyor.

Özge, Atillâ İlhan gibi Karşıyakalı. Atillâ İlhan Karşıyakalıların ününü göklere çıkarır. "Onlar başkadır" der.

Özge ayrıca "Beşiktaşlı", bu bakımdan "ortak bir yönümüz" var. O akşam da siyah-beyaz bir elbise giymiş. Takılıyorum, "İki gün sonraki Beşiktaş-Fenerbahçe maçı için mi" diye dalgamı geçiyorum.

Özge ile olaylı bir günün gecesini Haber Türk'te karşı karşıya gelmiştik. 7 Mart 2002 gecesini o gün Harp Akademileri'nde ünlü ve olaylı seminer gerçekleştirmişti. Benim konuşmamdan sonra MGK genel sekreteri Orgeneral Tuncer Kılınç "Erol Manisalı'nın bütün söylediklerini

destekliyorum, Türkiye AB'nin dayatmaları karşısında Rusya ve İran ile işbirliği yapmak, denge politikası izlemek zorundadır" demiş ve yer yerinden oynamıştı.

O akşam beni "Haber Türk kapmıştı" ve karşımda bütün cazibesi ile Özge vardı ve beni sorguluyordu! İşte bu akıllı kızla böyle tanışmıştık ve daha sora söyleşilerimiz olmuştu.

Şimdi de Atillâ İlhan, Özge ve ben üçümüz beraberdik. İlginç bir üçlü oluşturuyorduk.

- düşünceler,
- heyecanlar,
- hatta duygular.

İki saatin sonunda program, Atillâ İlhan'ın "Ben sana mecburum" şiir CD'si ile bitiyordu.

Özge ağlamış ve gözündeki rimeli akmıştı. Programı bitirirken gözyaşlarını ve rimelini birlikte siliyordu.

Aslında içimizde bir sıkıntı vardı, içimiz sızlıyordu, Kıbrıs gidiyordu. Emperyalizm Kıbrıs'a el koymak istiyordu.

Ben Sana Mecburum acaba Batı emperyalizmine Kıbrıs Türklerinin ağlayarak söyledikleri sözler miydi?

Mustafa Kemal Anti Emperyalist mi? Laik mi?

- Mustafa Kemal'in esas kimliği antiemperyalist çizgisidir. Cumhuriyet bunun üzerine kurulmuştur. Mustafa Kemal'i büyük kılan budur. Antiemperyalist mücadelesi ile mazlumlara örnek olmuştur, önder olmuştur.

Onun antiemperyalist kimliğini ve mücadelesini unutturmak için "laikliği" bir paravan olarak kullandılar. Esas meselesi "laiklikmiş gibi" sundular, bu yalandır. Antiemperyalist Mustafa Kemal'den rahatsız olanlar sahtekârlık yaparak laikliği bir maske gibi kullandılar.

"Mustafa Kemal demek laiklik demektir" diyerek onun esas kimliği ve mücadelesi olan antiemperyalist felsefesini ve mücadelesini saptırmak istediler.

- Kimlerdi bunları yapanlar? Yanındaki bazı sahtekârlar tabii. Onlar baştan beri inanmamışlardı zaten. Mustafa Kemal Tanzimat'a karşıydı; Mustafa Kemal "Batıcılığa ve taklitçiliğe" karşıydı. Atatürk'ün Bütün Eserleri okunduğunda bu gerçek hiçbir kuşkuya meydan vermeyecek bir biçimde görülecektir.

- Evet kimlerdi bu yanlış yakıştırmaları, saptırmaları yapanlar?

Laiklik 1937'de yasalara geçti. Ama Mustafa Kemal'in antiemperyalist mücadelesi en baştan beri geçerlidir. Fiilen yaptıklarında, konuşmalarında ve yazdıklarında emperyalizme karşı duruşu onun kimliğini ve felsefesini belirler.

- Mustafa Kemal'in emperyalizme karşı duruşunu unutturup onu "laikliği ile öne çıkaranlar" kimler? Tanzimatçı zihniyeti, Batıcı zihniyeti, taklitçi zihniyeti benimsemiş kimselerdir. Bunlar Mustafa Kemal'in ölümünden sonra bürokrasiyi ve CHP'yi de ele geçirmişlerdir.

- Yakın tarih kitaplarında Mustafa Kemal, emperyalizme karşı duruşu ile değil "laikliği ile simge haline getirilmek istenmiştir". Levantenler, sermaye ve misyoner çevrelerine yakın olanlar ve Tanzimatçılar bunu özellikle yapmışlardır.

Sebataistleri de bu gruba dahil etmek gerekir. Bunları laiklik hiç rahatsız etmiyor; ama antiemperyalist Mustafa Kemal'i bunlar düşmanları gibi görüyorlar.

E-postalarımıza dünya kadar mektup gelmiş; bunları okurken bizim halktan kopuk aydına geliyoruz. Mustafa Kemal'i Mustafa Kemal yapan özelliğinin "antiemperyalizm olduğunu unutturup" onun yerine "laikliği oturtan" sahteciliği tartışıyoruz bugün.

Gerçekten çok önemli bir konu. Mustafa Kemal kim? Antiemperyalist bir önder mi? Laikliği her şeyin üzerinde tutan bir insan mı?

Atatürk'ün bütün eserleri okunduğunda her şey ortaya çıkıyor. Mustafa Kemal katıksız bir antiemperyalisttir, onu yücelten de budur. Bu nedenle emperyalizm altında ezilen mazlum milletlere örnek olmuştur.

- Halkın bazı gerçekleri yeni yeni öğrenmeye başladığını görüyoruz.

- Atatürk'ün ölümünden sonra bürokraside antiemperyalizmin "özellikle unutturulduğunu" tespit ediyoruz.

Bugün oldukça heyecanlıyız. Dünyamız bugün de emperyalizmin pençesi altına sokulmuş. ABD'nin ve AB'nin Mustafa Kemal adını duymak istememelerinin gerisinde onun antiemperyalist kimliğinin yattığını biliyoruz.

Emperyalistler bir antiemperyalisti nasıl sevebilirler?

Beni Heyecanlandıran Ödül...

Bu çok anlamlı bir ödüldü. Şimdiye kadar birçok ödül almıştım ancak hiçbirini bunun kadar kıymetli değildi. Anlamlı kılan ve beni heyecanlandıran yönleri neydi?

- Beni öğrenciler seçmişlerdi. Hem de bu öğrenciler Ankara Üniversitesi'nin Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin öğrencileriydi. Genç mülkiyeliler olarak oluşturdukları topluluk seçiyordu. Ayrıca, medyada o kadar medyatik figür varken, "benim çizgi dışı görüş ve değerlendirmelerim" öne çıkmıştı.

Önce bir anket hazırlamışlar ankete Asaf Savaş, Deniz Gökçe, Ege Cansen gibi "fazlaca hoş sohbet" birçok adayı dahil etmişlerdi.

- Ancak öğrenciler oylamalarında "yaklaşım farklılığını" esas almışlardı. Benim dışımdaki adaylar üç aşağı beş yukarı birbirlerinin benzeri gibi.

Piyasa, kur, faiz, borsa ilişkilerini her şeyin üzerinde tutup Batı kapitalizminin "faziletlerine" inanmış iktisatçılardı.

Türkiye-AB ilişkilerinde "benim karşı çıktığım tek yanlı ilişki düzeni" onları pek ilgilendirmiyordu.

- Bunu çok keskin çizgilerle Batı kapitalizminin Türkiye'yi şirketleri ve devletleri ile egemenliği altına almalarının getirmekte olduğu felaketleri bir bir sıralıyordum.

Diğerleri ise ortada felaket falan görmüyorlardı. Onlara göre piyasa biraz "düzeltirse" işler yolunda gidecekti.

Ancak öğrenciler benim görüşlerimden yana çıkmışlardı.

- Vahşî kapitalizmin saldırganlığına direnç gösteriyorlardı.

- Türkiye'nin, antiemperyalist bir çizgiye girmesini arzuluyorlardı.

- Brüksel'i ve Washington'u kınıyorlardı.

Beni heyecanlandıran bu olmuştu. Beni bu görüşleri savunduğum için "yılın iktisat yorumcusu" olarak seçmişlerdi. Tören öncesi ve sonrası pek çok öğrenci ile konuştum ve neden beni seçtiklerini anladım. Onlar benim görüşlerimin yanındaydılar.

Bu da ödülün anlamını derinleştiriyordu. Öğrencilerin büyük çoğunluğu benim düşüncelerimin yanında yer almışlar ve bu yüzden seçmişlerdi.

- Seçilen, savunduğum düşüncelerdi.

- Seçilen, antiemperyalist duruştu.

- Seçilen halkçı ve "toplumcu" tercihlerdi.

Bütün bunları tadına vara vara Atillâ İlhan'a anlatıyorum. O da sanki benimle birlikte yaşıyordu olanları. Sanki ödülü birlikte almıştık.

Ne fark eder ki kişiler değil düşünceler önemli olsun. Bunu bildiğimiz ve hissettiğimiz için bu kadar rahat konuşabiliyoruz, yazabiliyoruz.

Doğadaki Faşizm, Kapitalizm ve Dip Dalgası...

- Soğuk Savaş sonrası Batı kapitalizmi zembereği boşalmış saat gibi, bangır bangır, saldırgan, acımasız aynen eski günlerdeki gibi, ben varını, her şeyin üstesinden ben gelirim diyor.

W. W. Bush "Güçlü olan kazanır ben de en güçlüyüm, benim karşımda kimse duramaz" diyebiliyor. "Uluslararası düzen, uluslararası kural yoktur; kuralları ben istediğim gibi belirlerim ve herkesi buna uymaya mecbur ederim" diyor. "Esas olan Amerika'nın çıkarlarıdır. Amerika'nın çıkarları neyi gerektiriyorsa, bu yerine getirilir" diyebiliyor.

- Atillâ İlhan ekliyor; "Aynen doğadaki gibi", güçlü olan kazanır. Doğa zaten faşisttir. Doğada güçlü olan egemendir. Faşizmde de güçlü olan egemendir. Doğa âdil değildir ve hiçbir zaman da âdil olmamıştır.

Atillâ İlhan haklı olarak, kapitalizmin kurmak istediği tek boyutlu düzeni, doğadaki faşist düzene benzetiyor. Öyle ya, kapitalizm de "doğallık" istiyor. Çünkü şimdilik Amerika ve Avrupa güçlü. Ekonomileri, teknolojileri ve orduları önde. Öyleyse istediklerini yaparlar, aynen doğadaki gibi...

- Ben "Kapitalizmin Temel İçgüdüğü" kitabımı bitireli birkaç ay olmuş. Kitap önemli yankılar yapmış. "Liberaller" suskunluklarını sürdürüyorlar. Kitapta Batı kapitalizmini öylesine eleştirmişim ki yanıt vermeye cesaret edemiyorlar. Ama içten içe söyledikleri, dolaylı yollardan da olsa kulağıma geliyor.

En kapsamlı eleştiriler ise "soldan" geliyor. Doğu Perinçek Teori dergisinin Şubat 2004 sayısında tam 37 sayfalık eleştiri yapıyor. Artıların da, eksilerin de bulunduğu bir eleştiri. Artıları daha fazla.

- Atillâ İlhan'la bu konuyu konuşuyoruz... Bazı noktalar var ki cevap vermem kaçınılmaz. Teknik konularda "yanlış anlaşılan" bazı noktaları anlatmam gerekiyor. Perinçek'in yaptığı eleştirileri yine de birlikte takdir ediyoruz.

- Atillâ İlhan, "Doğu eleştiri yaparken aynı zamanda kendi düşüncelerini ortaya koyma fırsatını elde etmiş" diye ekliyor. Daha sonra Cumhuriyet Kitap'ta karşılaştığım, Teori'nin yönetmeni Mehmet Ulusoy ise "sizin Doğu Perinçek ile karşılıklı yazışmanız derginin tirajını arttırdı" dedi. Doğu Perinçek'in 37 sayfalık eleştirisine bir sonraki sayıda (Mart 2004) 11 sayfalık cevap hakkı kullanmıştım.

- İktisadın Türkiye'de "Batı'nın ve kapitalizmin iktisadı" olarak benimsenmesinin sakıncalarını Atillâ İlhan'la tartışıyoruz. Ben bu arada Cumhuriyet'teki köşemde "öteki iktisat" başlıklı birkaç yazı yayınladım ve konuyu tartışmaya açtım.

Kısmen de olsa yankıları ortaya çıktı. Yıldırım Koç gibi namuslu düşünürler konuya eğildiler. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri de bundan etkilendiklerini ödül töreni sırasında bana söylediler. Bu konuda İktisat Fakültesi Mezunlar Cemiyeti'nde bir konuşma yapmak üzere davet edildim.

Atillâ İlhan'la bütün bunları konuşurken her şeye rağmen Türkiye'de bazı şeylerin değişmekte olduğunu vurguluyoruz. Atillâ İlhan her zamanki sakin hali ile "dip dalgası Erol, dip dalgası bu gelen" deyiveriyor...

Aleksandr Dugin ve Moskova-Ankara Hattı

- Aleksandr Dugin meseleyi çok iyi görmüş. Rusları ve Ortodoksları Batı'dan ayırmış. Batı Hristiyanları ile doğu Hristiyanları (Ortodokslar) çok farklı. Doğu Hristiyanları Asyalı, bunlar mistik. Batı Hristiyanları pragmatik bakıyorlar. Bugünkü Avrasya hareketi içinde Doğu Hristiyanları da var.

- Batı Hristiyanları kapitalist. Avrupa, zaten deniz aşırı sömürgecilikle birlikte bu işi kapitalizm ile bütünleştirmiş.

Avrupa Hristiyanlığı bu anlamda da Avrupa kapitalizmi içinde bütünleşmiş. Değerler sistemi buna göre oluşmuş. Avrupa'da din ve dünya işleri iç içe geçmiş.

- Dugin başka şeylerin de sinyallerini veriyor. Sovyetler Birliği ile Türkiye Cumhuriyeti adeta birlikte kurulmuşlar. İkisi de antiemperyalist. Atatürk'ün ölümünden sonra Cumhuriyet'in devrimlerinden yavaş yavaş uzaklaşmaya başlanmış. Antiemperyalist çizgi, Batı'ya kaydırılmaya başlanmış. Atatürk'ten sonra, "Batılılaşma" önce çıkmaya başlamış.

İşin ilginç yanı Sovyetler Birliği'nde de Stalin, çevresindeki sosyalistleri tasfiye etmiş. Galiyev, Lenin, Troçki sırayla tasfiye edilmiş. Sonunda Stalin işi, Rusya devlet sosyalizmine getirmiş. Türkiye'de Mustafa Kemal'in devrimlerinden nasıl uzaklaşmışsa Sovyetler Birliği'nde de gerçek devrimciler Stalin tarafından tasfiye edilmişler. Hastalıklar, sürgünler, ölümler görülmüş. Türkiye'de de Mustafa Kemal'in "hastalanması ve ölü-

mü", Cumhuriyet'in kuruluş çizgisini değiştirmiş ve Mustafa Kemal'in "sentez politikasının yerine", Batı taklitçiliği getirilmiş.

Tanzimat yeniden uygulanmaya başlanmış. Cumhuriyetin devrimleri Sovyetler Birliği'nin devrimleri esas çizgilerinden uzaklaştırılmışlar.

- Yani Batı kapitalizmi hem Türkiye'de hem de Sovyetler Birliği'nde amacına ulaşmış. Hem de "içerdekilerin yardımı" ile. Bizdeki çok açık da Sovyetler Birliği'ndeki biraz karışık. İşin biraz daha netleştirilmesi gerekiyor.

Soğuk Savaş'ın bitimi Batı kapitalizmi açısından benzer sonuçlar doğurmuş. En baştan başlayarak sıraladığımız zaman şunu görüyoruz;

- Mustafa Kemal Türkiye Cumhuriyeti'ni Sovyetler Birliği ile işbirliği yaparak (ve onu arkasına alarak) Batı emperyalizmine karşı kurmuş.

- Sovyetler Birliği de İngiliz ve Avrupa'ya karşı mücadele edilerek kurulmuş.

Her ikisi de emperyalizme karşı mücadele ederek kurulmuş ve aralarında da işbirliği yapmışlar.

- Türkiye Cumhuriyeti Atatürk'ün ölümünden sonra yavaş yavaş Batı kapitalizmine bağımlı hale getirilmeye başlanmış.

- Sovyetler Birliği'nde ise Stalin, sosyalizmi küresel gören düşünürleri tasfiye ederek "onu, sonunda dağılmaya mecbur bırakmış".

Atillâ İlhan'la bugün Dugin'den başladık ama Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesi ile Sovyetler Birliği'nin sonu arasındaki ilginç benzerliğini tartıştık. Türkiye'de Atatürk'ün ölümünden sonra her şey değiştirilmiş. Sovyetler Birliği'nde de Stalin adeta, Sovyetler Birliği'ni sonunda yıkıntıya götürecek tasfiye hareketini başlatmış.

Bugün konuştuğumuz konular belgelerle desteklenerek önemli kapıları aralayacak nitelikte. Ben işin "Kapitalizmle olan tarihsel bağları" bakımından ilgileniyorum. Atillâ İlhan'ın işi biraz daha zor. Yeni belgeler arayacak ve Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki kader ortaklığını bulmaya çalışacak.

Aleksandr Dugin'i şimdilik ikimiz de çok beğeniyoruz. Çünkü Avrasya konusunda önemli açılımları var. Ve bu açılımlar Türkiye'nin geleceğini belirleyen gelişmeler olacak.

Halka Konuşmak, Gençliğe Konuşmak Bir Başka...

Galiba bir rekor kırmıştım, Nisan ve Mayıs aylarında İstanbul içinde ve Anadolu'daki büyük üniversitelerde iki aylık süre içinde 20'nin üzerinde konferans vermiştim. Arada, üniversite dışında bazı vakıflar ve dernekler de vardı. Ancak bunlar hemen hemen bütün düzenlemelerini üniversitelerle birlikte veya üniversitelerin salonlarını kullanarak yaptıkları için beni izleyenlerin büyük çoğunluğu yine öğrenciler ve öğretim üyeleri oldu.

- 17 Mart 2004 Bornova'da Ege Üniversitesi'nin görkemli salonunda tıklım tıklım dolu bir atmosferde öğrenci ve öğretim üyelerine konuşuyorum. İzleyenlerle bütünleşiyorum; konu Türkiye'nin iç dengeleri ile dış dengeleri arasındaki ilişkileri, Dünya ve Türkiye demek belki daha doğru.

İnsanlar yeni şeyler duymak istiyor; insanlar aldatılmaktan bıkmış, doğruları görmek istiyor; insanlar Türkiye'nin kötüye gidişini durdurmak istiyor. Ama nasıl? İşte bunları anlatıyorum, bunları tartışıyoruz.

İnsanlar salonlardan çıkmak istemiyor. İki saat, iki buçuk saat yetmiyor. Ancak uçağımı kaçırmamak için üzülmek zorunda kalıyorum. Boynuma sarılıp da bırakmayan, elindeki kitabı imzalatmaya çalışan, resim çektirmek için koluma giren sevgi dolu insanlar. Fikirlerimiz de gönüllerimiz de beraber, coşkuluyuz, umudumuzu kaybetmiyoruz. Rektör 18 Mart için Çanakkale'de, benimle değerli Rektör vekili ilgileniyor.

- Hemen ertesi günü 18 Mart'ta Kadıköy Barış Manço salonunda Ziraat Mühendisleri Odası'nın düzenlediği konferansta konuşuyorum. Sapsağlam, ulusal çizgide duran, 40 bin mühendis üyesi olan dev bir kurum. Ekonomiyi, tarımı ve siyaseti konuşuyoruz.

Kendileri ile yakın temasım var. Son iki, üç yıl içinde birkaç konferans verdim.

- 20 Mart 2004, Antalya Barosu'nun konuğu olarak bu güzel kentteydim. Antalya Barosu Türkiye'nin dördüncü en büyük barosu. Belediye'nin Kültür Merkezi'nde coşkulu bir kalabalığa konuşuyorum. Avukatlar, hakimler, savcılar, belediyeciler hepsi burada.

- 22 Mart 2004'te Taksim Toplantısı'nın konuğu oluyorum. Burada yalnız değilim CHP'den Öymen, Radikal'den G. Aktan diğer konuşmacılar Türkiye-AB ilişkilerini konuşuyoruz. Onlar "biraz AB'ci". Ben ise bu konuda "taraf tutmuyorum"! Ama yine de izleyicilere, "vermem gereken mesajları" veriyorum.

- 27 Mart Cumartesi Stuttgart'tayım. Akademisyenlerin, ADD'cilerin ve öğrencilerin oluşturduğu bir topluluğa konuşuyorum.

- 1 Nisan 2004'te İstanbul Üniversitesi Avcılar Kampüsü'nde öğrencilere ve öğretim üyelerine konferans veriyorum.

- 3 Nisan 2004'te Bahçeşehir Üniversitesi'nde CYDD tarafından düzenlenen konferansın konuşmacısıyım.

- 6 Nisan'da Bolu'ya İzzet Baysal Üniversitesi'ne günübirlik gidiyorum. Bu üniversitedeki ilk konferan-

sım. Büyük bir salonda kalabalık bir topluluğa konuşuyorum.

- 10 Nisan'da Beyazıt'ta bir vakıfta konuşmacıyım; dinlemeye gelenler öğretim üyeleri ve öğrenciler.

- 17 Nisan'da Hamburg'ta konferansım var. Öğretim üyelerinden, öğrencilerden, gazetecilerden, hukukçu ve doktorlardan oluşan profesyoneller ile beraberim. İki gün boyunca konuşuyoruz, A'dan Z'ye her şeyi.

- 19 Nisan Pazartesi Doğu Üniversitesi'nin konuşuyum. Acıbadem'deki tesislerde hocalara ve öğrencilere konuşuyorum.

- Hemen ertesi günü 20 Nisan'da bu sefer Bilgi Üniversitesi'nde 1884 Vakfı'nın üyelerine ve öğrencilere konuşuyorum. Beni "özellikle" dinlemek isteyen seçkin bir gurup.

- 21 Nisan'da Marmara Üniversitesi'nin Kartal'daki tesislerinin yolunu tutuyorum ve yine öğretim üyeleri ve öğrencilerden oluşan bir topluluğa konuşuyorum.

- Yine hemen ertesi günü 22 Nisan'da İktisat Fakültesi Mezunları Cemiyeti'nin konuğu olarak akşam konferans veriyorum. Öğretim üyeleri, eski mezunlar ve dışarıdan gelen konuklar var. Sevgili Burak Atamtürk bu toplantıyı IFMC adına düzenledi.

- Bu arada hafta sonu boş geçmiyor, bazı üniversitelerden gelen öğrencilerle Boğaz'da sakin bir çay bahçesinde toplanık "akademik sohbetler" yapıyoruz.

- 1 Mayıs Cumartesi büyük gün. Muğla Üniversitesi ve Barosu birlikte beni konuk ediyorlar. Üniversitenin

1200 kişilik dev salonunda konuşuyorum. Öğretim üyeleri, öğrenciler, hukukçular doldurmuşlar. Denizli, Aydın, Fethiye, Marmaris gibi çevre illerden gelen aydınlarımız da var. Muğla'nın uygar yüzünü bir daha elimle tutuyorum.

- 4 Mayıs 2004'te Marmara Üniversitesi'nin Tarabya kampüsündeyim. Öğrencilere ve genç akademisyenlerle konuşuyorum. Hem de Boğaz'a karşı.

- 5 Mayıs'ta gününbirlik Antalya, Akdeniz Üniversitesi'ne uçuyorum. Görkemli tesislerde yine öğrenciler ve öğretim üyelerine konuşuyorum. Kentten dinlemeye gelenler de var.

- 6 Mayıs'ta Kadıköy Anadolu Lisesi'nin salonundayım. Öğretmenler, veliler ve öğrencilerden oluşan bir topluluk var.

- 7 Mayıs Cuma günü Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne gidiyorum. Bu sefer konferans vermek için değil, "konferansların ve yayınların karşılığını almak için". Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri beni kendi oyları ile "yılın iktisat yorumcusu" seçmişler.

İstanbul dışında bugüne kadar birçok ödül aldım. Ancak hiçbirine gitmemiştim. Ama bu öğrencilerin ödülü idi, öğrenciler seçmişlerdi, gitmeden edemedim. Hayatımın en mutlu günlerinden biriydi. Mutluluğu bu yoğunlukta tattığımı hatırlamıyorum.

Tören salonundaki işler öncesinde ve sonrasında öğrencilerle sohbetim konferansa bedeldi. Bu arada ödül verilirken öğrencilere yaptığım konuşmada özetle şunları söyledim: "Ben protokol konuşmalarını sev-

mem, şimdiye kadar yapmadım, bugün de yapmaya-
cağım. Konuşmam "siyasî" olacaktır. Ben çizgi dışı şey-
leri yazdım ve söyledim. Borsa ve kurlarla ilgilenme-
dim. Dünyayı ezmeye çalışan vahşî kapitalizm ve onun
dev şirketlerini inceledim, kitaplar yazdım. Batı kapita-
lizminin emperyalizmine karşı durdum. Beni seçmeniz
şahsım için değil, bu düşüncelerime sahip çıkmanız
açısından büyük değer taşıyor. Beraber kol kola yürü-
yeceğiz".

Bu ödül benim için gerçekten çok anlamlıydı. Öğ-
renciler televoleci iktisatçılara arkalarını dönmüşler
benim düşüncelerimin çevresinde toplanmışlardı.

7 Mayıs 2004'te Cumhuriyet'te yayınlanan Bıçak Sırtı
başlıklı yazımda da bu konuya değindim ve "Öğrenciler
Emperyalizme Karşı" başlığını kullandım. Öğrenciler
beni seçerek benim duruşuma ortak olmuşlardı.

Beni bundan daha fazla mutlu edecek bir şey ola-
mazdı. Atillâ İlhan'a bu duygularımı aktarırken sanki o
da benimle birlikte yaşıyordu. Aynı cephede öyle bir
ortak duruşumuz var ki halkın ona veya bana verdiği
destekle hiçbir ayırım yapamaz hale gelmiştik.

- Ve 8 Mayıs 2004, İstiklâl Caddesi'nde Cumhuriyet
Kitap Kulübü'ndeyim. Kapitalizmin Yeni Yüzü ve Genç-
lik konulu bir konferans veriyorum. Yer zaten pek bü-
yük sayılmaz, her yer tıklım tıklım dolu. İzleyiciler ayak-
ta izliyorlar.

Ben de nefesim yettiğince konuşuyorum.

- 9 Mayıs Pazar anneler günü. Ben yine konuşmıycım. Bu sefer Cumok'un, Cumhuriyet Okurları Toplu luğu'nun konuğu olarak Tünel'de konuşuyorum.

- Yoğun tempo ara vermeden sürüyor; 10 Mayıs Pazartesi günü Yıldız Teknik Üniversitesi'nde, Mimarlık Fakültesi'nde küreselleşme üzerine konuşuyorum.

- Pazartesi'yi izleyen 11 Mayıs Salı bu defa Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsü'ne gidiyorum. Konferansı çok sayıda öğretim üyesi izliyor. Tabii öğrenciler de var. Salonda oturacak yer kalmamış. Çok sayıda öğrenci ayakta izliyor. Ve ben nefesim yettiğince düşüncelerimi aktarmaya çalışıyorum.

- Hiç ara yok, 12 Mayıs Çarşamba günü, Bursa Uludağ Üniversitesi'ne gidiyorum. Beni birkaç yıldır konuk etmek istiyorlardı, ancak şimdi fırsat bulabildim.

Coşkulu bir kalabalık, öğretim üyeleri, öğrenciler ve dışarıdan gelen konuklar. Salon yine tıklım tıklım dolu. 19:30 Yalova vapurunu kaçırmamak için konferansı 2,5 saatte bitirmek zorunda kalıyorum.

Bütün bunları niçin yazıp anlatıyorum? Atillâ İlhan'a da niçin bu çok ağır tempoyu hem de coşku içinde sürdürdüğümü anlatıyorum. İnsanlar gerçekleri duymak, tartışmak istiyorlar. İnsanlar gayri millî sermayenin ve dış odakların yaptıkları karartmayı yarmak, doğrulara ulaşmak istiyorlar. İnsanlar bu ülke için bir şeyler yapmak ve emperyalizme karşı durmak istiyorlar.

Atillâ İlhan da o yaşına rağmen inatla yazıyor, kitaplar yayınlıyor, söyleşiler yapıyor. TRT2'deki haftalık programı yıllardır hiç aksatmadan sürdürüyor.

Bize halk ulusal cephenin ve duruşun aslî unsurlarından ikisi olarak bakıyor. İkimize de olağanüstü sayıda konferans talebinde bulunuluyor.

Ben katıldığım konferansları ilk görüşmemizde sıcağı sığağına anlatıyorum. Halkın, öğrencilerin, gençlerin tavırlarını tartışıyoruz.

Atillâ İlhan'a anlattığım bu konferansların bir bölümünü de sizlerle paylaşmak istedim, onun için yazdım, hepsi bu...

Taraflar Daha Net Görülüyor...

- Her şey siyahla beyaz gibi ayrılmaya başladı. Eskiden görüş ayrılığı olan insanlar oturup rahatça konuşabilirlerdi. Alt tarafı, aralarında biraz tartışılardı hepsi bu kadar.

Ama şimdi öyle değil. Uzaktan görünce yol değişirenler, kaçacak delik arayanlar mı dersin... konferansımı dinlerken eli ayağı titreyen, yüzü gözü sararan insanlara ne demeli...

- Erol, bu suçluluk duygusu, utanıyorlar, açık açık yazıp söyleyince maskelerini düşürüyorsun... onun için saklanacak delik arıyorlar.

Ama sağlam cephede yer alanlar artık gerçekleri daha net görebiliyorlar. Bu da dip dalgasını güçlendiriyor.

- Tarafları daha net tanımladığımızda insanlar artık daha net görüyorlar. Muğla'daki, Antalya'daki, Bolu'daki, Bursa'daki konferanslarımda açık açık söyledim: "1961 Anayasası toplumsal ve toplumcu demokrasinin yolunu aralamaya başlamıştı. Sermayenin, tarikatın, toprak ağasının karşısına işçi de Meclis'e girerek yavaş yavaş oturuyordu. Ama ABD ve Batı kapitalizmi buna izin vermedi. 12 Mart 1971'de ve 12 Eylül 1980'de bazı askerlere müdahale yaptırarak 1961 anayasasını, sermayenin ve İslâmcı siyasetin tekeline terk ettiler.

- Askerler de artık bu gerçeği daha net görmeye başladılar. 12 Mart ve 12 Eylül'ün arkasında yalnız Washington'un değil, sermayenin de birlikte olduğunu

bugün anlıyorlar. Soğuk Savaş bittikten sonra dünyada da Türkiye'de de cepheler netleşmeye başladı.

- Avrupa Birliği'nin de gerçek yüzü ortaya çıktı. Bazı komutanlar Gümrük Birliği'nin sömürgeciliğini açık açık ortaya koyuyorlar. Tabii bedeli yüksek oluyor. Bir taraftan ekonomi tek taraflı bağlanıyor; diğer taraftan bürokrasimiz ve siyasetimiz onların denetimi altına girmeye başlıyor. Kıbrıs bu yüzden verildi. Ege de belki yarın bu nedenle gidecek.

Türkiye'nin Avrupa Ordusu'ndan (AGSP) dışlanması askerin gözünü açtı. Ayrıca NATO'nun artık tamamen Amerika'nın maşası haline gelmesi de önemli.

- Amerika Yugoslavya'yı bölüp dağıtmak için NATO'ya bombalatmadı mı?

- Soğuk Savaş bitti, Batı artık Türkiye'yi tamamen ortada bıraktı. Ya Avrasya ile birlikte yeniden doğrulup ayağa kalkacağız ya da Yugoslavya gibi, Batı tarafından bölünüp parçalanacağız.

- Her şey apaçık ortada, ancak içimizdeki Danimarka bu nedenle karartma uyguluyor, ortalığa sis bombaları atıyor. Türkiye'nin Batı kapitalizmine ve emperyalizmine tek taraflı bağlanma süreci aksamadan yürüsün diye.

- TRT2'de Atatürk dönemine ve sonrasına ilişkin konuşmalarım çok etkili oluyor. İnsanlar olayların bugüne benzediğini daha iyi görüyorlar ve tepkilerini yükseltiyorlar.

- Yani dip dalgası şiddetleniyor...

- Ama en ilginç geçen gün roteryenlere yaptığım konuşmada görüldü. Kenan Akın'ın daveti üzerine Pera Palas'ta Türkiye Avrupa ilişkileri, Kıbrıs ve Ortadoğu üzerine bir konuşma yaptım. İzleyicilerin yarısı beni büyük bir coşkuyla destekliyor ve alkışlıyordu. Ancak diğer yarısı benden çok uzaklardaydı. Soğuk nazarlarla beni izliyorlardı.

İçimizdeki Danimarka'nın nasıl ayrıştığını bu manzara çok iyi gösteriyordu. Meselelere Türkiye'den bakanlar ve dışarıdan bakanlar tabii ki ayrı cephelerde olacaktı. Herkesin gerçek yeri Türkiye'de daha net görülmeye başladı.

Soğuk Savaş sanki bir turnusol kağıdı işlevini görmüştü. Soğuk Savaş sonrasında, Batı'nın içimizdeki uzantıları kendilerini artık gizleyemiyorlardı.

Ayaklarından birini karşı tarafta tutanlar artık bir tarafa atlamak zorunda kalıyorlardı. Ya Türkiye'nin yanında kalacaklar veya Batı emperyalizmi içindeki yerlerini alacaklardı.

Pera Palas'taki konferansta tarafların tutumu bunu açık olarak gösteriyordu.

Hangi İktisat

Son yıllarda kafamda beni düşündüren bir konuyu ortaya atıyorum; öteki iktisadı tartışmaya açmanın ve bu konularda yeni bazı yayınlar yapmanın zorunlu olduğu konusunu.

- Bizim iktisat diye okuttuklarımız son 250 yıl içinde Batı sömürgeciliğinin ve kapitalizminin öngördüğü koşulları yaratmak için insanlara sunulan bir öğreti.

Avrupa 300 yıl öncesinden başladığı sistemli ve örgütlü denizaşırı sömürge yapısının ilkelerini ve sebep-sonuç ilişkilerini "iktisat bilimi" diye ortaya koymuş. Ortaya koyulan bu sistemin "iktisat öğretisi", fizik gibi, tıp gibi küresel bir bilim gibi sunulmuş. Oysa küresel falan değil, sadece Batı'nın ve onun kapitalizminin öğretisi ve ilkeleri. İktisat bilimi veya öğretisi diye Batı'nın sunduğu şey 200 yıl boyunca ona kazandırmış. Önce Avrupa, daha sonra da ABD kazanmışlar ve hâlâ kazanmaktalar.

Kazananlar yerkürede yaşayan insanların sadece azınlığı durumunda olanlar. Çoğunluk ise, Batı kapitalizminin sömürüleri sonucu hep kaybetmiş.

- Sonra da "Batı kalkmış, kendisine kazandıran bu sömürü düzeninin iktisadını, "küresel bir iktisat öğretisi" diye sunmuş. Ortada, "iktisat bilimi" adı altında dolaşan kitaplar ve diğer öğreti araçları, "dünyadaki tek yanlı düzenin öğretisi" değil mi?

- Atillâ İlhan, "Sultan Galiyev bunu daha 20. yüzyılın başında söylemedi mi" diye atılıyor. Onun yaklaşımı (ve işi) daha kolay. "Siyasî ideoloji ve iktisadî sistemler" olarak bakıldığında, ana parametreler (yani büyük dışlılar) ortaya koyuluyor ve sonra da içi doldurulur.

Ancak benim işim (ve metodolojik yaklaşımım) biraz farklı. "Bu iktisat öğretisi küresel değildir, Batı kapitalizminin kendi öğretisidir" dediğim zaman işi, "aşağıdan yukarı da teker teker ayıklamak zorundayım".

- Bugünkü iktisat öğretisi "niçin küresel değil de sadece Batı kapitalizminin öğretisidir"? Bunu para, banka, gelişme, dış ticaret v.s. konularında teker teker göstermek durumundayım.

- Hatta işletme iktisadına girip "bu işletmelerin küresel mi, yerel mi olduklarını" açıklamam gerekir.

- Daha da ileri giderek "Batı kapitalizminin iktisat öğretisinde, iktisat bilimi olarak sunulan şeyin", herkeşe kazandırmak yerine, "nasıl sadece Batı kapitalizmine kazandıracağını", ayrıntılarına kadar anlatmak durumundayım.

Aslında son zamanlarda yayınladığım iki kitap "öteki iktisada" giriş ve başlangıç niteliğinde olan çalışmalar.

- Dünya'da ve Türkiye'de Büyük Sermaye kitabımda, "Batı kapitalizminin büyük şirketlerinin, diğer ülkeleri niçin ve nasıl sömürmek için işlevsel bir biçimde çalıştıklarını" bilimsel olarak anlattım.

- Batı kapitalizminde, "şirketler ve devletler arasındaki bütünleşmelerin" Batı'daki iktisat öğretisini, kaçır-

nılmaz olarak Batı kapitalizminin çıkarı doğrultusunda ortaya koyduğunu gösterdim.

- Sonuçta Batı kapitalizminin iktisat öğretisi olarak sunduğu şey, "sadece Batı kapitalizmine yarar sağlamaktadır" sonucu, teknik (ve bilimsel) olarak ortaya çıktı.

- Diğer taraftan "Kapitalizmin Temel İçgüdüğü" kitabımda, "Batı kapitalizminin iç dinamikleri ve dışlılarını incelerken, iktisat öğretisinin, sonuçta nasıl sömürüyü ortaya koyduğunu" açıklıyordum.

Öteki iktisada başlangıcın kapılarını aralamaya çalışıyorum. Ve bu çabaların yavaş yavaş da olsa nasıl yankı bulmaya başladığını Atilla İlhan'a anlatırken, bundan büyük zevk aldığımı itiraf etmeliyim.

- Bazen bazı akademisyenler,

- Bazen bazı araştırmacılar,

öteki iktisadın ipuçlarını yakalıyorlardı. Bana yazdıkları mektupların satırlarından, uzun telefon konuşmalarından bunu anlıyordum.

Sık sık verdiğim konferanslarda da dile getirenler oluyordu. Batı kapitalizminin iktisadına karşı, öteki iktisadi düşünme ve tartışma isteğinin ve bilimsel ihtiyacının belirtileri ortaya çıkıyordu.

Bunlar güzel şeylerdi...

Sessiz Sedasız Bir Darbe

İzmir'de 9 Eylül Üniversitesi'ndeki konferansında da sordular. Her toplantıda dile getiriyorlar.

Doğu Perinçek'in Şubat 2004 Teori dergisinde benim için yazdığı 36 sayfalık kitap ve görüş eleştirisine 11 sayfalık "teknik" bir yanıtı Teori'nin Mart 2004 sayısında vermiştim.

Okurların dikkatini çekmiş. Değişik üniversitelerde verdiğim konferanslarda yalnız öğrenciler ve öğretim üyeleri değil "dışarıdan gelenler" de soru yönelttiler. 12 Mayıs 2004'te Uludağ Üniversitesi'nde (Bursa) verdiğim konferansta soruldu. Bir izleyici "Hocam siz haklı çıkmadınız mı, Kıbrıs'ı göz göre göre sessiz sedasız vermedik mi; demek ki işgal kansız da oluyormuş" deyiverdi.

Oysa ben Kıbrıs'ın "Verilmiş Kıbrıs'ın Davası" başlığı ile Cumhuriyet'te durumu daha Şubat 2004'te bütün safahâtı ile anlatmıştım.

Gerçekten de Ocak 2004 ile Mayıs 2004 arasında meydana gelen dramatik olaylar, "Ankara'nın da el açıklığı sonucu", Kıbrıs'ın Türkiye'den koparılmasına imkân vermişti.

- Türkiye garantör ülke olmasına rağmen hükümet bunu hatırlamak istemedi. Hem de TBMM'nin almış olduğu kararlara rağmen.

- Hükümet, uluslararası antlaşmalardan doğan haklarımızı da kullanmadı.

To Vima (Atina) gazetesinin 18 Mayıs'ta attığı manşette Tayyip Erdoğan'ın Yunanistan Başbakanı Karamanlis'e samimiyetle söylediği ifade yer alıyordu; "Kıbrıs başımın derdiydi, bu dertten kurtuldum". Aynı manşet 19 Mayıs 2004 tarihli Cumhuriyet gazetesinde birinci sayfada yer aldı.

"Kıbrıs başımızın derdi" ifadesini son birkaç yıldır, "bizim gayri millî sermaye çevreleri de" sıkça kullanmışlardı. Brüksel ve Washington'un talepleri yerine getirilince başımızdan bir dert gitmiş oluyordu.

Atilâ İlhan'a birkaç hafta öncesinde kanlı mı, kansız mı meselesini hatırlattığımda bana Denктаş'ın, "gerekirse yeniden eski günlerdeki gibi mücadeleye başlarız" ifadesini, "Denктаş dağa çıkar valla" biçiminde yansıttı ve 1936'da Mustafa Kemal'in Meclis'te yaptığı bir konuşmasından söz etti; "Hatay konusunda istediğim desteği alamazsam, istifa eder, Hatay'da fiilî mücadeleye başlarım" demişti. Bu örneği TRT'deki bir konuşmasında da belirtmişti.

Aynı konuyu Özcan Buze ile Ulusal Kanal'da benim konuk olarak katıldığım "Erol Manisalı ile Sohbet" programında hem Atilâ İlhan'ı hem de Doğu Perinçek'i anarak anlattım.

"Kanlı mı kansız mı meselesi 7 Mart 2002'de Harp Akademileri'ndeki tartışmada da ortaya çıktı. Yapmış olduğum konuşmanın sonunda, "Eğer Avrupa Birliği ve Batı ile mevcut tek yanlı iktisadî ve siyasî süreç aksamadan devam ederse, 8-10 yıl sonra Türkiye'de TSK bile, Batı dayatmaları karşısında parmağını oynatamayacak hale gelir" demiştim. Benden hemen sonra söz alan MGK Genel Sekreteri Orgeneral Tuncer Kılınç'da, "Erol Manisalı'nın söylediklerinin tamamına katılıyorum" değerlendirmesini yaptı.

- Avrupa'nın ve Batı'nın bizi sömürdüğünü,
- Tek yanlı bağladığını,
- Bu süreç devam ederse, Batı'nın Türkiye'yi yavaş yavaş işgal etmiş olacağını, MGK genel sekreteri de kabul etmişti.

2004'ün ilk aylarında art arda verdiğim konferanslarda soruların içinde bu konu çokça yer aldı. Aslında bu konu 1990'lı yılların ortalarında ve sonunda Fazilet Partisi'nin başkanı Necmettin Erbakan tarafından da dile getirilmişti. Kanlı mı, kansız mı meselesi "apayrı bir konuymuş gibi görünen ve bugünkü gelişmelere asimetrik biçimde uyan" özellik gösteriyor.

Kıbrıs sessiz sedasız, "burnumuz bile kanamadan" gittiğine göre ters simetrideki işler" kansız bir biçimde pekala yürütülebiliyor.

Türkiye'nin iç dengelerine dış destekle egemen olmaya başlayan "sermaye-İslâmcı" koalisyonu, işleri kansız halde yürütmektedir. İşlerin sessiz sedasız ve sivil darbelerle nasıl götürüldüğünü Sessiz Darbe'de tüm ayrıntılarına kadar yazdığımdan dolayı benim için sürpriz değil. Hatta haber değeri bile yok!

Erbakan, Tayyip, Denktaş, Kılınç, İlhan, Doğu sermaye derken kanlılar ve kansızlar birbirine karıştı. Ancak bir şey çok net olarak ortada; Fazilet'in İslâmcılığına bugün, sermaye, gayri millî İslâm, Washington ve Brüksel eklendikten sonra işler sessiz sedasız halledilmeye başlandı. Aynen Kıbrıs olayında olduğu gibi.

İnsanlar ve Dilleri...

- Biz farklı bir toplumuz, bizim insanlığımız farklıdır. Bizim insanımıza somut anlatacaksın, somut yazacaksın; okuduğu zaman duyduğu zaman üç boyutlu bir şeyi gözünün önüne getireceksin, sanki eliyle tutacaktı gibi önünde bulacak. Bizim insanımız bunu anlar, bunu sever.

- Atillâ İlhan böyle düşünür; Türk insanına bir şeyi anlatmak istiyorsan, onun anlamasını, görmesini sağlamak istiyorsan açık, net, başı sonu belli bir biçimde önüne koyacaksın; bir yemek tarif eder gibi anlatacaksın en karmaşık meseleyi, o zaman anlar, o zaman benimser, o zaman sever.

- Atillâ İlhan uzun yaşamı boyunca bu gerçeği görmüş; Türk insanına yaklaşmak, onun gönlüne, kalbine, kafasına girmek istiyorsan açık, düzgün, somut anlatacaksın; hep ben bunu yaptım, onun için de halk beni kendinden gördü, yakın gördü; benim politik görüşlerime yakın durmayanlar bile beni bunun için sevdi.

- Bak Erol sen de öylesin; köşe yazılarında, kitaplarında bir meseleyi mi ortaya koymak istiyorsun; pat diye yerleştiriyorsun konuyu masanın üzerine; her şey açık, her şey net, başı, sonu belli; isterse eliyle tutup kaldırsın o kadar somut.

Seni de, beni de bunun için fazla okuyorlar, bunun için ilgi gösteriyorlar; evelme gevelme yok, aldatmaca, yalan dolan, uzatma, kıvrıma yok; pat diye ortaya koyuyoruz; beğenen beğenir, beğenmeyen beğenmez; ama onlar, görüp, beğenmese de, onun için farklı düşünenler de bize yakındır, bize sıcak bakarlar.

- Sen "politikacı, halk adamı olursa başarı sağlar, insanları sürükler" derdin, bu da aynı şey değil mi? Halkın nabzını tutmak için soyut değil somut olmak gerek; insanlar başını, sonunu, ortasını rahatça görebilmeli; içinde "acaba"lar bulunmamalı; açık, seçik, alacakları az olan...

- En karmaşık bir olay bile çok basit bir biçimde ifade edilebilir, anlatılabilir. Ben konuşmalarımda, yazılarımda bu düşünceyi hep korurum. Hele bazıları vardır, insanları çıldırtırlar... En basit şeyi bile karmaşık ve anlaşılmaz hale getirirler... sanki kimse okumasın, kimse anlamasın diye yazarlar...

- Senin bir de gazetecilik kökenin var, habercilik geçmişin var; belki de bu geçmişin böyle düşünmene yol açmıştır.

- Önemli olan "okurla temas kurmak", o iletişimi yerli yerine oturtmak... duyguda da, düşüncede de bu böyledir.

- Evet bu galiba "insanı yakalamak", en iyi yöntem bu diyorsun. Arkasını dönüp gitmez, onlar görür, kim bilir belki de sever... iletişim iletişimidir...

- Acaba bu, "fikirdeki matematiksel açıklık mı, tutarlılık mı" diye düşünüyorum... öyle ya, müziğin de bir matematiği var... hatta felsefenin de... bu tür açıklık, anlaşılabilirlik, hatta ölçülebilirlik çok önemli.

- Sonra düşünüyorum; Atilla İlhan'ın, insana ulaşmak için açık, somut olmalıyız derken, bunun arkasından acaba, onun almış olduğu "sosyal disiplinin" etkisi var mı diye düşünüyorum!

Sigaranın Dumanı

- İnsanların tutkulu olanı vardır, tutkusuz olanı vardır. Tutkulu, duygusal insanlar bağımlılığa daha yatkındır. Ben tutkulu değilimdir, içki, sigara gibi şeylere; içmiş olsaydım bile bağımlı olmazdım diyor Atillâ İlhan.

Bağımlılık apayrı bir şey; bazı insanların yapısı "tutkulu"dur. Heyecan duyma, yaratma ihtiyaçları vardır; aşırı tepki gösterirler. Benim gibi: sigarayı yeni bırakmışım; bir süredir sigarayı ağzıma koymamışım.

Uzun yıllardan beri günde iki paket sigarayı hayatımın bir parçası yapan, sigarayla düşünen, sigarayla yazan, onunla okuyan bir insan pat diye sigarayı bırakırsa ne olur? Tabii perişan olur: canım devamlı hareket etmek, koşmak istiyor, hareket ederken sigarayı unutuyorum, hatta ona karşı bir tepki de "yaratabiliyorum" kafamın içinde; sağlığını bozan, koşmamı, tenis oynamamı aksatan, uykumu etkileyen bir düşman gibi düşünüyorum, işim kolaylaşıyor.

Ama iş okumaya, düşünmeye, yazmaya gelince iş değişiyor, arabanın benzinle yürümesi gibi ben de sanki sigara ile düşünüyor, yazıyorum, işin kötü yanı bu.

Ancak bu duyguyu ya da "bağlantıyı" yavaş yavaş atlatmaya başladım. Bu satırları yazarken sekizinci gündeyim, ilk dört beş güne oranla çok daha iyi durumdayım; artık sigarasız da bir canavarı devirmiş gibiyim, güçlüyüm.

- Sonra Atillâ İlhan'ın bir gün Ayhan Işık'la film se-
tinde yaşadığı bir olay hatırıma geliyor. Senaryoda si-
gara yok; aktör sigara içmiyor. Ayhan Işık tutturuyor,
"Ben sigara içmeden masaya oturup konuşamam, o-
turduktan sonra bir sigara yakarım, ondan sonra da
konuşmaya başlarım".

Atillâ İlhan bu anısını, benim sigarayı bırakma mü-
cadelemin sürdüğü günlerde anlatıyordu, benim gibi
diğer insanların da bu mikrobun nasıl esiri olduklarının
örnekleri olarak...

- "Tutku" meselesi de yine benim "sigara mese-
lemiden" açılmıştı. Atillâ İlhan'a göre ben "tutkulu" bir
insandım, tutkulu insanlar bağımlılığa daha yatkın in-
sanlardı... ve ben bunlardan biriydim.

- Atillâ İlhan kendisini "diğer sınıfa" dahil ediyor;
tutkulu değil, kontrollü, kendisi ile diğer insanlar ara-
sına rahatlıkla mesafe koyabilen, fazla samimî, iç içe
olmayan sınıfa... öyle sanıyorum ki bunu da kendisi
için bir "ayrıcalık" olarak kabul ediyor.

- Atillâ İlhan kontrollü bir insan hatta "aşırı kontrol-
lü" denebilecek kadar ayrıcalıklı. TRT'de belgeseli ha-
zırlanırken Nedret Hanım'ın da ısrarla sorguladığı, "hep
araya mesafe koyuyor" diye farkında olmadan biraz da
yakındığı bir "ben ve kontrol"!

Hatta şairliğini, o ayrı, o farklı bir boyut, o kapıyı
ben istediğim zaman aralayabilirim diyerek değerlendi-
ren "bir açıklaması" var Atillâ İlhan'ın. Herkes ve her şey
kendine göre doğrudur. Kim olduğuna ve nereden
baktığına bağlı.

Devşirmeler ve Batıcılar...

"Kapitalizm işine yarayanı, görmek istediğini görür, kurumsal olarak da bunun altyapısını hazırlar" biçiminde özetlenecek bir girişten sonra ilginç bir benzetme yer alıyordu. "Hırsız eve mal çalmak için girer, çalmak istediği eşyaya elindeki feneri doğrultur. Hırsızın dışındakiler de bu ışık altında bazı şeyleri görürler" biçiminde, "kapitalizmin ürettiği gelişme kuramında bile az gelişmişlerin görüp öğrenebilecekleri bir şeyler bulunabilir" analizi kitabın girişine yerleştirilmişti.

Bugün Atilla İlhan'la söze bunlardan girdik. Art arda sormaya başladım;

- İnsan Türkiye'yi iyi öğrenince "sömürgecilerin neler yapabileceğini" bütün ayrıntılarına kadar görür, anlar.

- Siyasîlerin, bürokrasinin, işadamlarının hatta işçi sendikalarının nasıl devşirildiklerini hayretler içinde görür.

- "Aydınların" nasıl satın alındıklarının, mideleriyle birlikte benliklerini de nasıl tezgahın üzerine koyup sattıklarının tanıdığı olur.

Bizimkiler "arkalarına" Batı'yı, Avrupa'yı aldıkları zaman hep kaybetmişler;

- Tanzimat demişler kaybetmişler;
- İslâhat demişler kaybetmişler;
- Meşrûtiyet demişler yine kaybetmişler.

Neden mi? Bunları hep Batı'nın dürtüsü ile yapmışlar. Kendilerine değil dışarıdakilere, Batı'ya bakmışlar. O da Osmanlı'yı bölmüş, parçalamış, sömürge yapmış; hatta işgal bile etmiş.

- Bir tek istisna var, Atatürk; O Batı'yı arkasına almamış, kendi insanını, halkını arkasına almış; Batı ile, dışarıdaki ile değil, içerideki ile, kendi halkı ile bütünleşmiş ve bu sayede kazanmış; İstiklâl Savaşı bu yüzden kazanılmış, Cumhuriyet böyle kurulmuş.

Atatürk'ten sonra halk yine uyutulmuş, yeniden "dışarıyı, Batı'yı arkalarına alanlar" ortalığı doldurmuş.

- Bütün mesele burada; yabancıyı, dışarıdakini "ortak alırsan" kaybedersin; dışarıdaki ile beraber olursan halkına karşı olursun; arkanda halk yoksa kaybetmeye mahkumsun, kimse seni kurtaramaz, halkından başka.

Atatürk onun için büyük adamdı, yabancıyla değil halkı ile bütünleşti ve kazandı.

- Ve bugüne geliyoruz, birbirimize soruyoruz;

- Bugün "arkamızda" kim var?

- Arkamızda IMF var, Dünya Bankası var, Amerika var, Avrupa var.

- Ya halk, ya halkımız, o nerede?

Halkımız bugün "yabancıların önerileri ve formülleri altında ezilmiyor mu?"

- Tek çıkış yolu halkla bütünleşmek, yabancılarla değil.

Buna hayır diyen çıkar mı acaba? Tabiî çıkmaz, ancak, halkla bütünleşmenin yollarını da ortaya koymak gerekir. İşçi sendikaları bu konuda öncü olmak zorundadır. Tabiî sarı olmayanı.

Bir Konferansın İnsanları Arasında

Marmara Üniversitesi'ndeki Uluslararası İlişkiler Kulübü'nün konuğuyum. Kulübün yetkilisi Berna haftalar öncesinden benimle konuşmuş, toplantıyı arkadaşları ile düzenlemişler. Göztepe Kampüsü'ndeki Üzümcü konferans salonunda yapılıyor. Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri üzerine konuşacağım.

Salona girmeden öğrencilerle sohbet ediyorum. Bir öğrenci, "Hocam sizden birkaç hafta önce falancayı davet ettik; O AB yanlısı, şimdi sizi çağırdık, değişik görüşlere yer veriyoruz; iyi değil mi" diyor.

Ben de takılıyorum; "Çocuklar AB yanlısı-karşıtı diye bir şey olur mu? AB ile Türkiye arasındaki ilişkilerin seyrini tartışmak gerekmez mi?" diyorum.

Karşıtlık ya da yandaşlık sömürge dönemlerinin ya da sömürgeci anlayış biçiminin ifadesidir. Nasıl ki Osmanlı'nın son yıllarında İngilizci, Almancı, Amerikancı gibisinden "himayeciler" vardı. Şimdi siz bana Avrupa yandaşı veya "Avrupacı" derken eski dönemdeki "mandacıları" çağırıştırıyorsunuz.

Sonra salona konuşma yapmak üzere giriyoruz. Salon tıklım tıklım dolu. Genç, parıldayan yüzler; öğrenciler, asistanlar, üniversite dışından gelen izleyiciler.

- Önce Soğuk Savaş sonrasının yeni düzende Avrupa'nın ve ABD'nin "diğerlerine" ve bu diğerleri arasındaki Türkiye'ye nasıl baktığını anlatıyorum.

- 1990 sonrasında Türkiye, Arjantin, Brezilya, Meksika, Şili, Endonezya arasındaki benzerliklere dikkat çekiyorum.

- AB'nin Kıbrıs, ABD'nin Irak politikaları arasındaki benzerlikleri anlatıyorum. Her ikisinin de Soğuk Savaş sonrasında Batı'nın orman kanunu uygulamalarının tipik örnekleri olduğunu söylüyorum.

Benim burada Türkiye-AB ilişkilerinde anlatmak istediğim ne? Hep şu zorlukla karşılaşıyorum; Akademik bir kurumun çatısı altında bile bulunsam gazetelerin, televizyonların yıllardır yaptıkları yalan ve yanlış yayınların izlerini sık sık gördüğüm için burada da ihtiyatla başlıyorum. Ancak bu kuşku boş çıkıyor, izleyicilerin büyük çoğunluğu kendilerini "doğruyu görmeye ve anlayama koşullandırmışlar". Çoğunluğu benim fikirlerimi biliyor. 2002 ve 2003 yıllarında yayınladığım son iki kitabı, Sessiz Darbe ve Büyük Sermaye'yi izleyicilerin bir kısmı okumuşlar bile. Cumhuriyet gazetesinde Bıçak Sırtı köşemde yayınladığım yazılara da hiç yabancı değilim.

Bu nedenle konferansı izleyenlerle diyalog kurmakta hiç zorluk çekmiyorum.

Ancak bütün konuşmalarımda, toplantılarımda olduğu gibi hep aynı canhıraş çırpınışları buram buram koca salonun orta yerine seriliveriyor; Hocam ne yapacağız?

- Göz göre göre yapılmakta olan yanlışlar karşısında seyirci gibi bakakalmak,

- Oturup, gökten zembille iniverecekmiş gibi bir kurtarıcı beklemek,

- Halkın kurtarıcısının yine halkın kendisi olduğunu net olarak görmemek,

Umutsuzluk yok diyorum, asla umutsuzluk yok. Biz yetmiş milyonuz, bizim karşımızda kim durabilir ki?

Üç beş tane gayri millî sermaye çevresi mi?

Karen Fogg'lardan para alan birkaç gazeteci bozuntusu mu?

Yeter ki 70 milyon insan kendi gücünü anlasın, görsün ve örgütlensin. Çiftçisi, işçisi ve sanayicinin ulusal olanı; esnafı, KOBİ'si... Bu selin karşısında kim durabilir ki?

Konu Türkiye-Avrupa ilişkilerinden nerelere geliveriyor. Ama işin esası da bu değil mi?

- Kendi insanına, halkına saygı

- Karşılıklılık esasına dayanan bir ilişki düzeni...

Konferans mutlu sonla bitiyor; ulusal, halkçı bir çizgide birleşmiş insanların sıcak, insancıl ve hoşgörülü zemininde... Ancak hep, ya bundan sonrası diye düşünmekten kendimi alamıyorum. Bu belki de nefes almak gibi bir şey, yapmak zorunda olduğumuz bir şey... En azından ayakta durabilmek, direnebildiğimizi kendimize ve başkalarına kanıtlama çabası belki de...

Bu arada sorulan 3-4 soru Atillâ İlhan'la olan fikir ortaklığımız üzerineydi.

Gençlerle Beraber

14 Aralık Cumartesi akşamı saat 23:00'te başlayan ve 2 saat süren bir televizyon programı; TV8 yapıyor. Cihat Şener'in sunduğu bir program. Yer olarak Ticaret Üniversitesi'nin salonu seçilmiş! Gelenlerle yani öğrencilerle orada da söyleşilecek. Konuk benim, öğrencilerle Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri üzerinde söyleşeceğiz. 12-13 Aralık'ta AB'nin Kopenhag zirvesi yapılmış, ortalık toz duman.

- Kararlar Türkiye'nin lehine mi?
- Yoksa Türkiye kandırılmış mı?

Her kafadan bir ses çıkıyor. Ortalık adeta bilinçli olarak karartılıyor. Türkiye için hiçbir şey çıkmadığı anlaşılsın, Avrupa'nın Türkiye'yi oyaladığı görülsün ve bu süreç aksaksız olarak yürüsün ki Türkiye de AB'ye yani Batı kapitalizmine tek taraflı bağlanmış olsun.

Senaryosu 1989'da yapılmış plan da böylelikle aksamadan yürüyecek. Bazı büyük sermaye çevrelerinin, AB'den destek bekleyen çiçeği burnunda AK Parti hükümetinin ve tabii AB'nin istediği bu.

Bu karmakarışık ortamda TV8'deki programa konuk olarak katılıp gençlerle sohbet edeceğim. Gençler kimler? Üniversiteden öğrenciler ve bazı araştırma görevlileri; pırıl pırıl gençler, kızlı erkekli karşılıklı oturmuşlar; gözleri parlayan, ileriye umutla bakmak isteyen, ışığa, aydınlığa giden yolları gözleyen yüzler bunlar.

Kendimi öyle rahat hissediyorum ki. Konuşmama başlarken de söylüyorum bunu; benim en mutlu zamanlarım gençlerle, öğrencilerle, sizlerle konuştuğum, fikir alışverişinde bulunduğum zamanlardır diyorum; açıkça itiraf ediyorum. Sesimin sıcaklığında, gülen yüzümde bu sevincimi onlara ve tabii izleyicilerime gösteriyorum.

Ve anlatmaya başlıyorum; önemli olan gerçekleri görmektir, doğruları anlamaktır; bunlar ortaya çıkınca çözümleri de bulmak kolaylaşır, diye sürdürüyorum konuşmamı.

- Önce 12-19 Aralık'ta Kopenhag zirvesinden Türkiye için olumlu bir şey çıkmadığını, oyalanmanın sürdürüldüğünü anlatıyorum. Aslında bu ortada duran "en basit" gerçek. Bu basit gerçeğin anlaşılmaması için ortalıkta büyük gürültü çıkarılıyor, toz kaldırılıyor. Ortalık bulansın, doğru ile yanlışlar birbirinden ayrılmasın, insanlar daha kolay kandırılabilsin; bunları anlatıyorum.

- Ve Soğuk Savaş sonrasının acı gerçekleri; Avrupa'nın içine alınmak istemeyen Türkiye'nin nasıl Avrupa (AB) hırnayesi altına sokulmak istendiğini...

- Ve bunu içeride ve dışarıda kimlerin yaptığını... amaçlarının ne olduğunu...

Gençler gerçekleri anlamanın mutluluğunu ve olayların acı yanını birlikte yaşıyorlar. Sordukları sorularla, yaptıkları değerlendirmelerle bunu ortaya koyuyorlar.

- Birisi açıkça itiraf ediyor; Hocam, ben buraya gelirken Avrupa Birliği ile ilgili olarak çok farklı şeyler düşünüyordum; sizi dinledikten sonra düşüncelerim değişti diyor.

- Bir diğeri kendisini çaresizlik içinde hissediyor; Türkiye'nin tek taraflı bağımlı hale gelmiş olmasına isyan ediyor. Farkında olmadan kafese sokulan bir kuş gibi hissediyor kendisini; adeta isyan ediyor; "Ne yapacağız hocam?" diyor.

- Önce gerçeği, doğruları görmek gerekir, doğruları anlamak yolun yarısıdır, gerisi bize bağlı, 70 milyon insana bağlı, çözüm her zaman vardır, yeter ki kararlı olalım... ben bu yaklaşımımın gerekçelerini anlatıyorum. Fındık fideleri ile insan hakları, sömürgecilikle küreselleşme arasındaki bağları gösteriyorum.

- Karamsar bir tablo çıkmış olmasına rağmen çok mutluyuz; çünkü gerçekleri artık daha iyi görüyoruz; artık kendimizi aldatmıyoruz; bu, yolun yarısı eder diyoruz; az yol mu bu?

Program çok beğeniliyor. Ertesi günü ve daha sonraki günlerde gelen telefonlardan anlıyoruz. Programın tekrarı için yağmur gibi talep var. Ve program birkaç gün sonra tekrar ediliyor. Gençler mutlu, TV8 mutlu, program yapımcısı Cihat Şener de mutlu.

Ve en mutlu olan benim; çünkü halkın doğru şeylere, gerçek şeylere susamışlığını görüyorum; haklı olduğumun halk tarafından anlaşıldığını görüyorum.

Ve tabii en önemlisi halkın, kendisini kandıranlara karşı tepkisi: Bunu da açık açık söylüyorlar, yazıyorlar, tuşluyorlar; sokakta gördükleri zaman boynuma sarılarak ifade ediyorlar.

Atilla İlhan'ın TV8'deki odasında bütün bunları konuşuyoruz. Gerçekleri göstermenin mutluluğunu birlikte tadıyoruz.

Kıbrıs'ın Satışı

Bugün 13 Şubat 2004 Cuma. Televizyonlarda, radyolarda bayram havası yaşanıyor. "New York'ta anlaşmaya varıldı" haberi, gayri millî sermayenin medyası tarafından coşku ile duyuruluyor.

- Annan Planı kabul ediliyor

- Anlaşılamayan konularda Annan'ın boşlukları doldurmasına Hükümet evet diyor.

- Sonra da referanduma gidilmesi taahhüt ediliyor.

Ankara'da Hükümet (ve diğer çevreler) bir süre önce "kesinlikle olmaz" dedikleri şeylere 13 Şubat günü evet diyorlar.

Aslında AKP hükümetinin işi bu noktaya getirmek istediği belli olmuştu. Ocak ayında Tayyip Erdoğan, Annan Planı'nın esas alınacağını "karşı tarafa" duyurmuştu bile.

- Sonra Denktaş üzerine baskı arttı.

- ABD'nin ve AB'nin "yoğun temasları" görüldü

- Mümtaz Sosyal "sağlam durduğu için" istenmeyen adam ilan edildi.

Mesele neydi?

Mesele çok basitti; ABD, AB ve Yunanistan "Türkiye'nin ve Türk askerinin Kıbrıs'tan tasfiyesini istiyorlardı". Hükümet Brüksel'in ve ABD'nin taleplerine

karşı koyacak iradeye sahip değildi. Ayakta durabilmesi için de bu "dış taleplerin" karşılanması gerekiyordu.

Hükümetin apayrı hesapları vardı. Türkiye içinde bu hesapları yürütebilmesi için AB'nin ve ABD'nin desteğine ihtiyaç duyuyordu. Onlar ise bu desteği vermek için ödün istiyorlardı.

Ödünler neydi? Ödünler sadece Kıbrıs'la bitmiyordu. Hemen arkasından Ege geliyordu. Güneydoğu'nun koparılması, Ermenistan'ın genişletilmesini altyapısının hazırlanması ve Kürdistan projesi; Fener Patrikhanesi'nin Vatikanlaştırılması zaten "resmîleşmiş taleplerdi". Hepsi de Avrupa Parlamentosu'ndan geçmişti. Ermeni tasarıları, Kürdistan projesi, Fener Patrikhanesi ve Ege konuları da ABD'nin gündemine ve resmi raporlarına fiilen katılmıştı. Senato, dış işleri, eyaletler harıl harıl çalışıyorlardı.

Sermaye medyası niçin bayram yapıyordu? İçimizdeki gayri millî çevreler için AB'nin ve ABD'nin isteklerinin yerine getirilmesi çok önemliydi. Benim, "içimizdeki Danimarka" adını verdiğim bu çevreler kendi varlıklarını sürdürebilmek için, "Batı'nın taleplerini yerine getiren bu uygulamayı" yürütmek zorundaydılar.

Çünkü kendileri, Batı kapitalizminin Türkiye'deki uzantıları konumundaydılar. AB'nin ve ABD'nin Türkiye'den isteklerini yerine getirmek onların misyonları içine giriyordu.

Böylelikle Türkiye içindeki "oligarşik yapıda", Batı adına yönetimde bulunan idareciler oluyorlardı. Ve bunun 2004 yılındaki dilimini Kıbrıs oluşturuyordu. 13 Şubat'ta New York'ta Türkiye, "Kıbrıs'ta geri dönemeye-

ceği bir yola sokuldu". Türkiye yumuşak bir geçişle, Kıbrıs'tan kendi kendini tasfiye ediyordu. Bu tasfiye sürecini başlatan karar, "gayri millî sermaye medyası" tarafından, başarı gibi sunuluyordu.

İçimizde Danimarka için bu bir başarı idi. Batı'nın Kıbrıs'taki talebi karşılanıyordu. Önemli olan buydu. Çünkü bu çevreler, bu sayede varlıklarını sürdürebileceklerdi.

Ben Cumhuriyet'te Kıbrıs yazılarımı azalttım, bıktım, usandım çünkü. Çok uzun yıllardır yazıyorum. Konu Kıbrıs değil, "Batı'nın Türkiye politikalarıdır".

Atilâ İlhan ise Annan Planı ve konunun güncelliği dolayısıyla daha çok yazmaya başladı. Yıllardır, aramızdaki sohbetlerde Kıbrıs hep geçer. Ancak hiç bugünkü kadar şiddetli ve duygusal olmamıştı. Çünkü yalnız Kıbrıs değil Türkiye de yavaş yavaş gidiyordu.

Altımızdaki zemin kayıyordu, rahatsızlığımız artıyordu, ikimiz de çok sinirliydik aslında. Çünkü Türkiye, yavaş yavaş işgal ediliyordu, hem de sessiz sedasız.

Hangi İktisat? Ya da Öteki İktisat

Avrupa 250-300 yıl boyunca denizaşırı sömürgeleri ile beslenmiş. Daha sonra ABD, Batı kapitalizmini yeni üyesi olarak bu halkaya eklenmiş.

Son iki yüzyıl içinde Avrupa'da ve Batı'da iktisat bilimine katkıda bulunan düşünürler ve iktisatçılar, zorunlu olarak "Batı kapitalizmini ürünlerini" sergilemişler.

- İktisat bilimi (ve öğretisi) olarak, Avrupa ve Batı kapitalizminin sorunlarına çözüm aramışlar. Britanya İmparatorluğu'nun denizaşırı ülkelerle ticareti için odak noktasına yerleştiğinde dış ticaret (uluslararası ticaret) meseleleri ilgilerini çekmiş ve teorik alanda da bu konulara eğilmişler.

- Avrupa aristokrasisinin denizaşırı gelirleri hızla arttığında, elde biriken paraları değerlendirmek için borsalar üzerine yoğunlaşmışlar.

- Elde edilen zenginliğin (ve paranın) değerini koruyabilmek için enflasyon teorilerinin cazibesi artmış.

Yoğunlaşılacak konular çoğunlukla, Avrupa ve Batı sömürgeciliğinin ve kapitalizminin çıkarlarını ve statüsünü koruyacak bir biçimde ortaya çıkmış.

İktisat öğretisi ile sömürgecilik ve kapitalizm bütünleşmiş. Bunu da doğal karşılamak gerekir. Soğuk yerde yaşayanlar ısınmanın, sıcak yerde yaşayanlar da serinlemenin yollarını ararlar. Avrupa ülkeleri dört kıtayı sömürürken de bu düzenini iktisat öğretisi ile bütünleştirmek zorunda kalmış.

Bütünöyle değilse bile iktisat öğretisi 200-250 yıl boyunca sömürgecilik düzeninin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde gelişmiş.

- Avrupa'daki sınıfsal çatışmalar "kapitalizme karşı ve alternatif" iktisat öğretisini de uyardı. Bu alanda sosyalist "düşünce sistemi" de teorik olarak gelişme gösterdi.

- Ancak Avrupa asırlardır dört kıtayı sömürdüğü için bu sömürü düzeni, "kapitalist iktisat öğretisinin" egemen olmasına yol açtı. 19 yüzyılda Avrupa'nın sömürgeciliğine ABD de katıldı.

Avrupa ve ABD'deki iktisat öğretisi, kapitalizmin ve sömürgeciliğin onlara sağladığı "refah kültürü" içinde doğmuş ve gelişmiştir. Bu nedenle bugün Avrupa ve ABD'de egemen olan iktisat öğretisi "küresel, yerel ve nisbîdir".

Batı kapitalizmine özgüdür ve ancak Batı kapitalizmine kazandıran bir öğretidir. Birkaç yüzyıl boyunca Avrupa'nın ve sonra ABD'nin denizaşırı toprakları sömürmesi süreci içinde gelişmiştir.

Ya kaybedenlerin iktisadı?

Batı kapitalizminin denizaşırı toprakları sömürürken ortaya çıkarıp geliştirdiği iktisat kültürü (ve öğretisi) acaba sömürülenler için de geçerli olabilir mi?

Evet olabilir; ancak rollerin değişmesi ve sihirli bir değnekle, 250 yıldır sömürülenlerin, "Batı kapitalizminin tüm donanımlarını elde edip Batı'yı sömürmesi gerekir"! Bu gerçekleşmeyeceğine göre bugün Avrupa

ve ABD'nin sahip olduğu iktisat öğretisini "diğerleri için" geçerli kabul edemeyiz.

Batı kapitalizmi kendi iktisat öğretisini "azgelişmiş ülkeler içinde yeni iktisadî koloniler oluşturarak" yürütmeye çalışıyor. Türkiye örneğinde olduğu gibi.

- Gayri millî büyük sermaye, Avrupa ve ABD ekonomileri (ve firmaları) ile işbirliği yaparak kendi halkını sömürmektedir.

- Batı kapitalizminin dev şirketlerine aracılık ederek iç pazarı onların tekelleri altına sokmaktadır.

- Türk çiftçisinin, sanayicisinin, hatta tüccarının aleyhine Batı kapitalizminin çıkarlarını geliştirmektedir.

- Devleti küçülterek, ulusal sanayi, tarım, dış ticaret, eğitim politikalarını yavaş yavaş yok ederek Batı kapitalizminin egemenliğine yardımcı olmaktadır.

Batı kapitalizmi kendi öğretisini, bizde olduğu gibi içimizde Danimarkalar (koloniler) oluşturarak, öngördüğü iktisat kurallarını ve öğretilerini uygulattırmaktadır.

Türkiye gibi ülkelerde toplumsal ve toplumcu demokrasiler bu nedenle Batı kapitalizmi tarafından engelleniyor. Engellenmese, içerideki Danimarkaların tasfiyesi sonucu doğar.

Yazının başında koyduğum "hangi iktisat" ile, Atillâ İlhan'a özellikle çağırışım yaptırdım. Çünkü "onun hangileri" hep, öteki Türkiye'ye, özlenen Türkiye'ye bir çağrıdır. "Hangi iktisadî" Atillâ İlhan doğrudan yazmasa bile dolaylı olarak hep değindi.

"Hangi iktisat" benim 90'lı yılların başından beri sıkça temas ettiğim bir alan. Soğuk Savaş sonrasında ortada kalan ve Batı tarafından sömürölmek istenen Türkiye'nin sorgulaması gereken bir konu.

Fidel, Denктаş ve Atillâ İlhan

"Başkan, sizin Fidel Castro'dan hiç de farkınız yok, ikiniz de Amerika ve Batı ile mücadele ediyorsunuz" dediğimde kendisi muhtemelen garipsemişti bu söylediklerimi. Aradan yıllar geçmişti. Bugün ise Denктаş adeta, Fidel'in söylediklerini tekrarlıyordu.

- Kıbrıs Türkleri ve Türkiye'nin yanında durduğunuza inanıyorsanız "kayışmayı" göze alacaksınız. Siz zaten hep "kayışmadınız mı?" Kendinizi zorla Rumlarla kayıştığınıza inandırıyor sunuz; emperyalizmle kavga ettiğinizi görmek istemiyorsunuz. Oysa sizi esas sıkıştıran Batı emperyalizmi idi.

- O sizin, "kendinizin de içinde olduğuna inandığınız Batı uygarlığı", emperyalist yüzü ilk sizi sıkıştıyordu. Rumlar mı? Onlar sadece maşa idi. Aynen Yunanlılar'ın 1919'da Anadolu'yu Avrupa uygarlığı (ve emperyalizmi) adına işgal girişimlerinde olduğu gibi.

- Şimdi Kıbrıs adasını da Rumlar (ve Yunanistan) değil, ABD ve AB ele geçiriyordu. Yani Batı emperyalizmi el koymak istiyordu. Irak'ı silahla işgal etmeye çalışanlar Kıbrıs'ı siyasî baskılar sonucu, hem de Ankara ile anlaşarak elde ediyorlardı.

- Karşınızda, Gazi'nin yıllar önce söylediği gibi "sadece müstevlîler değil, içimizdeki uzantıları da" buluyordu.

- Yıllar önce Cumhuriyet'teki köşemde Denктаş'ı ve Fidel Castro'yu yan yana gösteren yazılar yazmıştım. Bir

tanesi hâlâ hatırımda; "Denktaş'ın Valsi, Fidel'in Tango-su" başlığını taşıyordu.

Apayrı kişiliklere ve politik düşüncelere sahip bulunsalar bile her ikisi de Batı emperyalizmine karşı sa-vaşıyorlardı. Benim 1990'lı yılların başlarında ve ortala-rında yazdığım bu yazılar o günlerde "kara mizah" ola-rak da anılabiliyordu. Ancak o "kara mizah" geldi geldi ve 2000'li yıllarda "kara gerçek" oluverdi. Artık bu kara yüzün mizahi bir yanı yoktu. O kara yüz, emperyalizmin gerçek yüzüydü.

Antiemperyalist Denktaş...

- Ve Denktaş bile Amerika'ya artık veryansın ediyor, Avrupa'nın adaletsizliğine karşı haykırma ihtiyacını du-yuyordu. Diplomasi masalarında sözler, hukukî gerek-çeler, adalet, eşitlik gibi düşüncelerle ikna etmeye ça-lıştığı "uygar Batı" üstüne geliyordu.

- Ve "Batı, Ankara'nın da desteğini Kıbrıs'tan ko-parmıştı". Ankara da karşısındaydı artık, aynen Gazi'nin söylediği gibi.

- Ve Denktaş "gerçek düşmanın emperyalizm ol-duğunu gördüğü için Amerika'ya ve Avrupa'ya çatıyor-du". Çatmak ne kelime, haykırmaya başlamıştı.

Aynen Fidel Castro'nun kendi halkı için emperya-lizme karşı çıkması gibi...

Bu trajedi Denktaş'ın değil, aslında Türkiye'nin tra-jedisidir. Soğuk Savaş'ın bitimi sonrasında "Batı'nın karşısına aldığı Türkiye'den", Kıbrıs da nasibini alıy-or-du. Ve Rauf Denktaş da, ne kadar farkında olduğuna

tam emin değilim, "emperyalizmle karşı karşıya geliyor".

- Amerika konuşmasın, karışmasın demeye başlıyor. Hatta, "kahrolsun Amerika" diyebileceği bir çizgiye geliyor. Daha doğrusu, "Batı emperyalizmi tarafından, bu noktaya itiliyor". Bu nokta, emperyalizmin Denктаş'ı ve Türkiye'yi köşeye sıkıştırdığı noktadır.

Paralar dağıtılmıştır, içeride adamlar çoktan ayarlanmıştır, gayri millî sermaye saf tutmuştur, siyasîler denetim altına alınmıştır, medya emperyalizmin emrindeki yerini almıştır.

- Ve halk, emperyalizmle karşı karşıya bırakılmıştır. Hem de koskoca halk, 70 milyon insan Batı emperyalizmi ile karşı karşıya gelmiştir. Damarlarına şırınga edilmekte olan uyuşturucu ile güle oynaya emperyalizmin denetimi altına sokulmaktadır.

- Denктаşlar ortadaki kurbanlardır. 70 milyon halk kurban edilemeyeceğine göre Denктаş gibi birileri bulunup çarmıha gerilecektir.

Denктаş'ın bugün çektiğini Fidel Castro ellilerden beri çekmiyor mu? Denктаş ve Fidel, başta kendilerini "farklı kulvarlarda sanan" liderler sonunda aynı noktaya gelmişlerdir; emperyalizme karşı durulması gereken çizgiye.

Bir farkla; Fidel Castro daha soğuk savaş koşulları içinde hangi çizgide olduğunu gördü. Denктаş'ın haykırışlarına başlaması için ise Soğuk Savaş'ın bitmesi ve sonuçlarının alınması gerekiyordu.

Aslında Denktaş bir semboldür. Onun bulunduğu noktaya ve çizgiye Türkiye itilmiş ve getirilmiştir.

Bütün mesele, bu gerçeği görecektir miyiz? yoksa uykuya devam mı edeceğiz...

Atillâ İlhan'ın ilgisi ne?

Atillâ İlhan'ın bu "hikaye" ile ilgisi ne olabilir demeyin sakın, doğrudan doğruya ilgili. Özellikle son yıllarda Denktaş'ı onunla sıkça konuşmaya başladık. Nasıl konuşuyoruz ki Denktaş yavaş yavaş, "dolaylı antiemperyalist çizgiden doğrudan olanına kayınca" cuk dedi konuşmalarımızın ortasına oturdu.

Herhalde oturması da gerekiyordu. Ben yıllardır Kıbrıs'ı yazmaktan bıkmıştım. Tabii Denktaş'ı da. Ama Soğuk Savaş sonrasında her şey örtülemeyecek şekilde ortaya dökülünce "saklı antiemperyalistlerin bazıları doğrudan doğruya saldırıya geçmek durumunda oldukları". Denktaş ta bunların başında geliyor.

Hele Denktaş 2004'ün ilk aylarında Batı'nın ve bizim siyasîlerin boy hedefi olunca "dip dalgasına" o da dahil oldu. Daha da ötesi, Batı dayatmalarına karşı, "mücadeleye en baştan başlarım, istifa ederim" deyince Atillâ İlhan'ın gündeminin başına oturdu. Denktaş'ın dağa çıkıp mücadeleye başlayacağına bile inandırmak istiyordu Atillâ İlhan kendini. Bütün "ideolojik materyalizminin" yanında, "Doğulu mistisizminin" de en az onu kadar ağır bastığını görebiliyordum.

Atillâ İlhan'ın gözünde Denktaş artık yaşayan bir antiemperyalist liderdi. "Gazi'lerin", Fidel'lerin, Yaser

Arafat'ların kervanına Denктаş da katılmış. Amerika'ya, Avrupa'ya "siz sömürgeciler" diye kafa tutuyordu.

Ve emperyalizm Denктаş'ı bile ite kaka anti-emperyalist çizgiye getirmişti. Daha da önemlisi Türkiye'de halkın büyük çoğunluğu Denктаş'ı destekliyordu. Bu durum çok daha derin bir anlam getiriyordu gelişmelere. Atillâ İlhan'ı da beni de zaten işin bu yanı ilgilendiriyor.

Acaba, Acaba, Acaba...

Acaba Atillâ İlhan'la birlikte, "kendi kendimizi zorluyor muyuz" diye düşünüyorum. Beni böyle düşünmeye iten ne? İçimdeki bazı kuşklar mı? Çevremdeki karamsarlık mı?

Yoksa biz olmayan bir "çıkış yolunu" zorla yaratmaya mı çalışıyoruz? Bununla kendimizi, "çözüm yolunu bulan imtiyazlılar içine sokup üstünlük mü kazandığımızı sanıyoruz? Bu kadar tartışıp kafa yorduktan sonra ortaya hiçbir şey koymamak (ya da koyamamak) bizi küçültür, aşağılatır diye içimizde gizlediğimiz, bilinç altında saklanmış düşüncelerin dengelenmesi mi yapmaya çalıştığımız?

Atillâ İlhan'da daha fazla olan bir iyimserlik var. Bu iyimserlik bulduğumuz (ya da bulunduğumuzu sandığımız) çıkış yollarının ayrılmaz bir parçası mı? Çıkış yolu, "çıkış varsa iyimserlik de vardır" zorlama varsayımının, yaratılmış (veya hayal edilmiş) sanal bir ürün mü? Sonuçta bizim düşünsel varlık nedenimizi meydana getiriyor? O ve ben iskambil kağıtlarından oluşan bir şato mu kuruyoruz? Birbirimize destek vererek, daha doğrusu birbirimizi aynı yönde düşünmek için tahrik ederek, bilinç altımızın değil de, iskambil kağıtlarından kurduğumuz "bilinç şatomuzun" ihtişamını mı alkışlamak istiyoruz?

Ama ben şeytanın avukatlığını yapmazsam, rahat edemiyorum. Şüpheli olmak, şüpheli bakmak alışkan-

lığım var, elimde değil. Bunu yapamazsam, bütün bunları düşünmezsem, içim rahat etmiyor.

Üzerinde birleştığımız sonuçların keskinliğini, direklerinin sağlamlığını içime sindirmek zorundayım, emin olmak zorundayım, kurduğumuz kulenin taştan mı kağıttan mı olduğunu iyice anlamak zorundayım.

Kuşkularımı art arda sıralayarak sağlam yanıtlarını bulmak zorundayım.

Benim büyük korkum, "kendi kendimi aldatmış duruma düşmek"; işte bundan kurtulmaya çalışıyorum. Acaba, acaba, acaba diye art arda sormak, sorgulamak zorundayım; onu ve kendimi; hatamız var mı yok mu? Olabilir mi? Boşluklar nerede? Gözden kaçırdığımız çatlaklar var mı? Kurduğumuz şato tepemize, üstümüze yıkılır mı? Yıkılsa, altında ezilip yok olmaz mıyız?

Tartışmalarımızdan, uzun konuşmalarımızdan sonra ayrılıp yalnız kaldığımda hep bunları aklımdan geçirdim; farkında olmadan kendimizi veya birbirimizi aldatıp aldatmadığımızı hep sorguladım. Bu aslında zor yoldu; Kuleyi inşa ettikten sonra yıkılır mı yıkılmaz mı diye yeniden düşünmek, yeniden sorgulamak, bulduğumuz çıkış yollarının üzerine barikatlar, engeller yığmak değil mi?

Öyle olsa bile "aksi" daha kötü olurdu; sorgulanmamış, bilinç altına itilmiş bir "şüphe" en tehlikelisi. Ya yarın, ya ileride patlayıverirse, boşanıverse üstüme, işte o zaman çaresiz kalırım, hiçbir seçeneğim kalmaz; sormak, sorgulamak imkânım bile olmaz.

Başta sorgulamalıyım kendimi; acaba, acaba diye sürekli sormalıyım, cevaplarını yeniden bulmalıyım, emin olmalıyım, görmeliyim, elimle tutmalıyım; bunun bir hayal olmadığını benliğimde hissetmeliyim.

Bir mayına basmamak, bir tuzakla karşılaşmamak için; kendi kendime tuzak kurmadığımı açık bir biçimde görmeliyim. Bunun için de şüpheli olmam, sormam, sorgulamam gerekiyor. Bunun başka bir yolu yok.

Duygularımızın esiri olmadan, kendi kendimizi aldatmadığımızı görmek, emin adımlarla yürüyebilmek için.

Her şeyde kuşku vardır, her şeyde kendine göre bir belirsizlik, en belirgin sanılanda bile. Ancak bu gerçek, karanlıkların içinde kaybolmamıza yol açmamalı; bir çıkış yolunun mutlaka bulunabileceği gerçeğini ortadan kaldırmamalı. Böyle olmazsa zaten her şey biter. Ortada ne düşünecek ne de tartışılacak bir şey kalır.

Bu zaten Atillâ İlhan'ın ve benim "ayakta kalma, kafamızı dik tutabilme" nedenimiz: bunu da görüyorum, bunu da hissediyorum.

Onca kuşkumun, sorgulamamın, acaba, acaba diye sorup yanıtlarını yeniden aramamın sonunda geldiğim nokta bu.

Şimdilik bununla yetinmek zorundayım. Özeleştiriyi sürekli sıcak tutmak zorundayım. Ben bütün bunları, Atillâ İlhan'la 1000 Saat kitabıma son noktayı koyduktan sonra düşünmeye başlamıştım. Ve bu düşüncele-

rimi satırlara döküp sizinle paylaşmak istedim: içim rahat olarak ya da içim rahatlasın diye.

Ancak, acaba acaba sorularını ve sorgulamalarını her konuşmadan ve her yazıdan sonra yine düşünmek ve tartışmak zorundayım.

Sonsuza kadar...

Midas'ın Kulakları

Uzun bir konferanslar maratonundan sonra Atilla İlhan'la buluşuyoruz. Anlatacak çok şeyimiz var. Öne ben başlıyorum anlatmaya.

- Paris'teki konferansında oradaki Türklerle beraber oldu. Türklerin "işçi kesimi" sağlam, ulusalcı çizgide duruyor. Ulusalcı cephede sağ-sol ayrımı yerine sağ-sol işbirliği var. Belki sol-sağ işbirliği demek yerine anti-emperyalist cephede birleşme demek daha doğru.

Öyle ki, İşçi Partisi üyeleri ile MHP eğilimliler yan yana gelmişler. Bu da, esas meselenin millî-gayri millî çatışması olduğunu gösteriyor.

- TKP bile bu gerçeği görmeye başladı. Son zamanlardaki yayınlarında ulusalcı cepheye göz kırpmaya başladılar.

Ama genel bir uyanış var. Gelen elektronik posta mesajları, yolda görüp çevirenler hep aynı şeyi söylüyorlar. Türkiye adeta yeniden uyanıyor.

CHP'nin de bu gerçeği görmesi lazım.

- Batı Türkiye'yi "ayrıştırmak" istiyor, çözmek istiyor. Aydını, işçiyi, köylüyü, işadamını bölmüşler. Askeri de bölmeye çalışıyorlar.

"Batı kapitalizmi ile iş yapan, onun yanında yer alan kazanır" deyip "bireyleri satın alıyorlar, firmaları satın alıyorlar". Öğretim üyesi kapitalizmi överse ona olanak sağlıyor. Yerli şirket çok uluslu Batı şirketi ile bir

olup kendi halkını soyduğu zaman kazanır gibi görünüyor. Fethiye'deki köylü, tarlasını İngiliz'e satıp para kazanır hale geliyor.

Türkiye'de bir çevre Batı kapitalizminden çıkar sağlarken Türkiye batırılıyor, çökertiliyor.

- Yalnız bazı çevreler ilginç bir biçimde uyanmaya başladılar. Televizyon kanallarının bazılarda "ulusalcı" yayınlar yapıyor, hem de hiç umulmayan kanallarda.

- Bir kısmı "solu ve ulusal cepheyi kapatmak istiyor". Gerçek bir sol ve anti-emperyalist cephenin güçlenmemesi için içine sızıp denetim altına almak istiyorlar. İçine girdikten sonra da çomak sokmaya başlıyorlar, hareketi baltalıyorlar.

- Bu taktiği hep uygulamışlardır, klasik taktiklerdir. Emperyalizm bundan hiç vazgeçmemiştir.

Aslında konuşulacak öyle çok şeyimiz var ki; Atillâ İlhan da ben de dopdoluyuz. Hızlı hızlı anlatıyoruz birbirimize. Hepsini yazmaya kalksam 1-2 saatlik sohbetten bir kitapçık bile çıkabilir.

Ama ikimiz de rahatlıyoruz. Galiba biraz da "Midas'ın Kulakları"nı oynuyor muşuz gibi geliyor bana..

Kedimize Dışarıdan Bakmak

İlginç bir oyun oynuyor gibiyiz. Ben biraz kendi kendimi aldatıyorum; o da biraz kendi kendini aldatıyor ve birlikte başkalarını çok az da olsa aldatıyoruz, pek de farkında olmadan.

Sanki üçlü bir oyun oynuyoruz; gerçekler, duygular ve olmasını istediklerimiz arasında. Sade, temiz, düzgün ve insani bir oyun bu. İncinen yok, rahatsız olan yok, zarar gören hiç yok. Kuralları önceden belirlenmiş, içimizden geldiğince oynanan bir oyu.

- Düşüncelerimizi söylüyoruz, yeni öğrendiklerimizi üzerine ekliyoruz, şöyle olsa ne güzel olurdu diyoruz.

- Ama güzel fikirler üretiyoruz, içinde azıcık abartı varsa kime zararı olur bunun?

- Biraz kendimizden, biraz ötekilerden fedakârlık yeter de artar bile.

Ne güzel anlatıyorsun diyor Gülten, Atillâ İlhan'la aramızdaki sohbetlerden söz ederken. Bunun üzerine yazdığım kitabın üzerinden bir daha geçerken Doğan Hızlan'ın yazdıklarını anlatıyorum kitap üzerine; "Bir şair bir bilim adamı bir araya gelmişler, söyleşmişler, içlerinden birisi de bir üçüncü şahıs gibi yazmış bütün bu söyleşileri" demiş.

Ortada iki değil üç kişi var aslında. Böyle düşününce benim, onun ve ötekinin "farklı kimlikleri" daha iyi çıkıyor ortaya. İki kişinin değil üç kişinin arasındaki geçen konuşmalar demek daha doğru belki.

Ama Doğan Hızlan ekliyor: Türkiye'de pek yazılmadı bu tür, ilklerden biri bu diyor. İki kişi arasında öylesine oluşan sohbetin, bir maratonun üçüncü şahıs tarafından yazılması.

Aslında bana da biraz garip geliyor kendime dışarıdan bakmak. Atilla İlhan ile yaptığımız konuşmaları çok rahat yazıyorum. Ancak bunlar bir özet değil. Aramızda geçen konuşmaları dışarıdan biri gibi görüyorum sanki. Söyleyeceklerimi zaten söylemişim konuşurken. Peki şimdi ne yapıyorum? Söylediklerimi bir daha yazıp Atilla İlhan'ın kileri ek emiyorum ki. Konuşmalara "dışarıdan bakıyorum" ve buradan gördüklerimi yazıyorum.

Doğan Hızlan'ın Hürriyet'teki köşesinde bir önceki kitabım üzerine değerlendirme yaparken belirttiği gibi Türkiye'de yeni denenmiş bir tür bu.

Ben yazarken bir yenilik yaptığımın farkında değildim açıkçası. İçimden geleni yaptım ve yazdım. Ancak bir şeyin çok net farkındaydım; Aramızdaki konuşmaları, o konuşmaların bir tarafı olan Erol Manisalı'nın ağzından yazmadım. İki insanın konuşmalarına dışarıdan bakan, dışarıdan dinleyen biri olarak ele aldım.

Biraz "kimlik sorunu" yaşadığımı itiraf etmeliyim. Kendime bir yabancı gibi dışarıdan bakmak insana buruk bir tat veriyor. İki ayna kullanıp insanın kendi kafasını arkadan görmesi gibi bir şey bu.

Ama bizim sohbetlerimiz zevkliydi; hep tat aldım. İkimiz de yeni bir şeyler yakalamaya, yeni bir şeyler üretmeye çalışan çocuklar gibiydik.

Heyecanlı, içten ve gerçekçi; olabildiğince tabii.

GENEL DİZİN

12 Eylül, 13, 23, 96, 118

12 Mart, 13, 23, 96, 118

18 Mart, 111, 112

1884 Vakfı, 113

68'ler Derneği, 82

9 Eylül Üniversitesi, 124

AB, 3, 8-10, 19, 25, 34,
49, 54, 61, 80, 89, 98,
100, 112, 134, 140, 147

ABD, 1, 8, 21, 23, 30, 36,
43, 53, 64, 81, 91, 98,
103, 118, 121, 134, 140,
145, 147

Abdullah Gül, 19, 20, 21,
33

Acıbadem, 113

Afganistan, 57

Afrika, 64

AGSP, 119

Ahmet Taner Kışlalı, (Prof.
Dr.), 16

Akdeniz Üniversitesi, 114

AKP, 3, 20, 33, 47, 49, 55,
140

Aktan, G., 112

Aleksandr Dugin, 108,
110

Ali Kırca, 19

Almanya, 1, 68

Amerika, 1, 2, 54, 57, 64,
89, 91, 106, 119, 132,
147, 151

Anadolu, 90, 111, 114,
147

Ankara, 2, 7, 19, 20, 22,
30, 34-36, 74, 96, 104,
107, 108, 114, 124, 140,
147, 148

Ankara Üniversitesi Siyasal
Bilgiler Fakültesi, 107,
114

Annan, 25, 33, 35, 36, 54,
140, 142

Annan Planı, 25, 30, 36,
54, 98, 140, 142

Antalya, 74, 112, 114, 118

Antalya Barosu, 112

Antep, 74

Arifiye İstasyonu, 19

Arjantin, 135

Asaf Savaş (Prof. Dr.), 104

Asya, 57, 64

Atatürk, 48, 101-103,
108-110, 119, 132

Atillâ İlhan, 2, 4, 11, 13,
22, 26, 29, 44, 52, 58, 67,
81, 88, 93, 99, 105, 110,
117, 139, 145, 150, 152,
157-159

Atillâ Midilli, 68

Atina, 33, 35, 60, 62, 76,
125

ATV, 60

Avcılar Kampüsü, İstanbul
Üniversitesi, 112

Avrasya, 27, 108, 110,
119

Avrupa, 1, 9, 23, 37, 48,
49, 51, 61, 64, 77, 83,
106, 119, 125, 131, 136,
141, 143, 147, 151

Avrupa Ordusu, 119

Aydınlar Ocağı, 82

Ayhan Işık, 130

Babacan, Ali, 49

Bahçeşehir Üniversitesi,
112

Balkan ülkeleri, 68

Batı kapitalizmi, 4, 6, 9,
29, 42, 48, 61, 74, 78, 82,
84, 104, 106, 109, 115,
118, 121, 137, 141, 143,
145, 156, 157

Batı sermayesi, 1

Belgin, 9, 11

Berlin, 7

Beşinci Kol, 2, 8, 22, 34,
35

Beşparmak Dağları, 68

Beşpınar, 68

Beyoğlu, 87, 88

Bıçak Sırtı, 115, 135

Bilgi Üniversitesi, 80, 113

Bolu, 112, 118

Bornova, 111

Brezilya, 75, 135

Brezinski, 7

Britanya İmparatorluğu, 143
BRT, 70
Brüksel, 21, 24, 25, 33, 35, 36, 42, 76, 83, 105, 125, 140
Burak Atamtürk, 113
Bursa, 116, 118, 124
Bush, W. W., 106
Büyük Otel (film), 93
büyük sermaye medyası, 9, 27
Celebrity, 68
Cengiz Çandar, 61, 68
Ceviz Kabuğu, 1-4
CHP, 49, 75, 102, 112, 156
Cihat Şener, 13, 139
Cumhuriyet (gazete), 17, 25, 34, 56, 60, 63, 46, 83, 107, 115
Cumhuriyet Kitap, 107, 115
Cumhuriyet Kitap Kulübü, 115
Cumhuriyet Okurları Top-
luluğu, 116

CUMOK, 116
CYDD, 112
Çanakkale, 111
Çin, 71
Çok Uluslu Şirket, 7
Çukurcuma, 70
Danimarka, 6, 7, 8, 48, 63, 71, 119, 120, 141, 142
Davos, 49
Deniz Gökçe (Prof. Dr.), 104
Denizli, 74, 114
Denktaş, Rauf, 2, 22, 27, 33, 35, 53, 76, 98, 125, 140, 147, 148, 150, 151
Derviş Eroğlu, 33
Dış Odaklar, 41, 116
Dikelya üssü, 3
Doğan Koloğlu, 68
Doğu Akdeniz, 68
Doğu Bloku, 84
Doğu Perinçek, 31, 32, 107, 124, 125
Doğuş Üniversitesi, 113

Dördüncü Kuvvet, 2, 8, 22, 35

Dünya Bankası, 132

Dünyada ve Türkiye’de
Büyük Sermaye, 84

Ecvet Tezcan, 68

Edirne, 74

Ege, 45, 95, 104, 111, 119, 141

Ege Cansen (Prof. Dr.), 104

Ege Üniversitesi, 95, 111

Elmadağ, 41

Endonezya, 135

Enosis, 76

Erbakan, Necmettin bk.
Necmettin Erbakan

Ermenistan, 141

Erol Manisalı (Prof. Dr.), 9, 17, 26, 57, 99, 125, 126, 159

Erol Manisalı ile Sohbet,
(TV programı) 26, 125

Ertuğrul Kumcuoğlu, 69

Erol Gezeroğlu, 68

Fazilet Partisi, 126

Fener Patrikhanesi, 141

Fenerbahçe Orduevi, 22

Fethiye, 114, 157

Fidel Castro, 147- 149

Fransa, 75, 83

Fukuyama, 7

Gazi (Mustafa Kemal) bk.
Atatürk

Genco Erkal, 64

Gölgeler (kitap), 58, 59, 88

Greta Gabro, 92

Gümrük Birliği, 8, 19, 22, 48, 49, 119

Haber Türk, 99, 100

Halit Refiğ, 68

Hamburg, 95, 113

Harp Akademileri, 9, 99, 125

Hasan Göker, 68

Hitler, 89

Hulki Cevizoğlu, 1, 2, 14

Huntington, 7

Hürriyet, 76, 159

Hüseyin Adalı, 68

IFMC, 113

IMF, 8, 132

Irak, 1, 2, 30, 39, 61, 64,
89, 135, 147

İktisat Fakültesi (İ.Ü.), 19,
107, 113

İktisat Fakültesi Mezunlar
Cemiyeti, 107

İlhan Selçuk, 6, 22

İnci, 87

İngiltere, 1, 30, 33, 68

İnsanlar İnsanlar (kitap),
70

İran, 100

İslâm Kalkınma Bankası,
20

İspanya, 75

İstanbul, 4, 19, 30, 31,
46, 60, 68, 69, 74, 76, 82,
111, 112, 114, 162

İstanbul Üniversitesi, 19,
60, 82, 112

İstiklâl Savaşı, 132

İşbirlikçi Sınıf, 6

İşçi Partisi, 23, 156

İşçi sendikaları, 23, 43,
46, 75, 134

İtalya, 75

İzmir, 30, 95, 96, 124

İzzet Baysal Üniversitesi,
112

Kadıköy Anadolu Lisesi,
114

Kadıköy Barış Manço Sa-
lonu, 112

Kafkasya, 2

Kâmrân İnan, 63

Kamu Yönetimi Kanun
Tasarısı, 46

Kapitalizmin Temel İçgü-
düsü, 8, 30, 32, 106, 123

Karamanlis, 125

Karen Fogg, 61, 136

Karşıyaka, 95, 99

Kartal, 113

Kaya Gülboy, 68

Kemal Derviş, 47, 49

Kenan Akın, 120

Kıbrıs Türk Kültür Derne-
ği, 68

Kıbrıs Türkleri, 34, 68, 76,
100, 147

Kılınç bk. Tuncer Kılınç

Kırık Çizgiler (kitap), 70

Kıvrıkoğlu (Orgeneral), 10

- KOBİ, 136
- Koç Üniversitesi, 80
- Konya, 74
- Kopenhag Kriterleri, 37
- Korkmaz Haktanır, 68
- Köktendinci - Sermaye İttifakı, 46
- Kurumsal Bağımlılık, 8
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), 33
- Kürdistan Projesi, 141
- Latif Ahmet, 69
- Lenin, 108
- Levent, 73
- Leyla Tavşanoğlu, 60
- Londra, 7, 35, 36
- Lula Da Silva, 75
- Majino hattı, 12, 13
- Mandacılar, 7, 134
- Margot, 12, 14, 92, 93, 94
- Marmara Üniversitesi, 113, 114, 116, 134
- Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsü, 116
- Marmaris, 114
- Mata Hari, 12, 13, 14, 26, 51, 52, 92, 93, 94
- Mc Carty, 3
- Mehmet Barlas, 64
- Mehmet Ulusoy, 107
- Meksika, 135
- Mephisto, 87
- MGK, 9, 96, 99, 125, 126
- Mikro-Makro
- Maksimizasyon, 30
- Milliyet, 76, 80
- Muğla Üniversitesi, 113
- Murat Aydın, 69
- Mustafa Kemal bk. Atatürk
- Müdafaa-i Hukuk (dergi), 22
- Mümtaz Soysal (Prof. Dr.), 6, 77
- Mütareke Basını, 33, 35
- NATO, 65, 119, 141
- Necmettin Erbakan (Prof. Dr.), 20, 126
- NET (Yunan devlet televizyonu), 60
- Nevzat Yalçıntaş (Prof. Dr.), 20

New York, 7, 22, 25, 27,
36, 53, 140, 141

Nikos Megrelis, 60

Nuri Çolakoğlu, 61

Nusret Ekin (Prof. Dr.), 20

Oligarşik Güçler, 42

Ortadoğu, 1, 2, 19, 21,
68, 120

Ortadoğu Projesi, 21

Osmanlı, 7, 23, 70, 132,
134

Otosansür, 2, 3, 10, 22,
41, 51, 55

Örtülü Faşizm, 74

Öymen, 112

Özalcılık, 23

Özcan Buze, 26, 125

Özge, 99, 100

Özök (Orgeneral), 96

Öztin Akgüç, 22

Paris, 7, 93, 94, 156

Pelit, 87

Pera Palas, 120

PKK, 62

Porto Allegre, 66

Radikal, 76, 112

Rumlar, 33, 35, 36, 53,
147

Rusya, 9, 68, 100, 108

Sabah (gazete), 60, 76

Saddam, 66

Sahaflar Çarşısı, 40

Sakarya Üniversitesi, 19

Sebataistler, 102

SEK, 90

Sen nehri, 94

Sevr, 4

Sivil Toplum Örgütleri, 8,
43, 46, 64, 89

Siyaset Meydanı, 19, 20

SKY Türk, 99

Soğuk Savaş, 21, 37, 77,
106, 109, 119, 120, 134,
135, 138, 146, 148, 149,
150

Soros, 1, 2, 43

Sosyalizm, 30, 31, 108,
109

Sovyetler Birliği, 108-110

Stalin, 108-110

Star (televizyon kanalı), 1-4

Stelyo Berberakis, 60

STFA, 68

Stuttgart, 112

Sultan Galiyev, 122

Şili, 135

Şükrü Gürel, Prof. Dr., 68, 77

Taksim, 73, 112

Talat, M. A., 2, 35, 36

Tanzimat, 6, 48, 63, 101, 102, 109, 131

Tarabya Kampüsü (Marmara Üniversitesi), 114

Tayyip Erdoğan, 20, 21, 33, 34, 76, 125, 140

Tekel, 23, 90

Tekelci Dış Güçler, 42

Teoman Sırrı, 68

Teori (dergi), 31, 32, 107, 124

Tercüman, 76

TGRT, 70

Ticaret Üniversitesi, 137

To Vima (Atina), 125

Tony Blair, 51

Troçki, 108

TRT, 62, 70, 125, 130

TRT2, 48, 83, 116, 119

Tuncer Kılınç (Orgeneral), 9, 10, 99, 125

Turunç, 68

Tünel, 116

Tüpraş, 23

Türkiye, 1, 19, 25, 30, 45, 47, 54, 64, 73, 80, 91, 95, 100, 104, 110, 119, 122, 124, 134, 137, 140, 145, 147, 150, 156, 157, 159

Türkiye Cumhuriyeti, 108-110

TÜSİAD, 61

TV2 (TRT 2), 46

TV8, 70, 137, 139

Uğur Mumcu (Doç. Dr.), 16

Uludağ Üniversitesi, 116, 124

Ulusal Kanal, 3, 26, 125

ulusal sanayi, 42, 48, 145

ulusalcı cephe, 10, 23, 156

Uluslararası İlişkiler Kulübü, 134

Ülkücüler, 23

Ümmetçiler, 24, 42

Verheugen, 36

Verilen Kıbrıs'ın Davası
(makale başlığı), 25

Yalım Eralp, 61

YASED, 68

Yaser Arafat, 151

Yeni Liberal, 7

Yıldırım Koç, 107

Yıldız Teknik Üniversitesi
Mimarlık Fakültesi, 116

Yugoslavya, 119

Yunanistan, 25, 33, 54,
61, 125, 140, 147

Zaman Tünelindeki Adam
(kitap), 70

Ziraat Mühendisleri Odası,
112

